

Miloš K. Ilić

DECA
NEDOĐINA

Roman „Deca Nedodina“ je objavljen 2022. godine. (Plato)

Roman je na engleski preveo John K. Cox i može se besplatno skinuti ovde: <https://thedigitalpress.org/neverville/>

Roman „Deca Nedodina“ je bio u širem krugu za NIN-ovu nagradu.

Za Katarinu

1.

U dnevniku piše Ivan Drnčula, ali svi me zovu Rambo. To je zato što na fajt uvek nosim crvenu maramu. Moja generacija je poslednja dobila te marama. Pionirske. Kad smo kretali u školu, 1989, svaki prvak je bio i pionir. Nemam pojma kako sam je sačuvao do šestog razreda. Valjda ju je keva negde zaturila. Prvi put kad smo išli da se tučemo, iskopao sam je u ormanu i stavio oko glave.

Dobro mi stoji.

Namestim je da mi prekriva čelo, pribije vrhove ušiju uz glavu i podigne kosu. Izgledam opasno. Ili barem drugim dečacima tako izgledam. Vidim im u očima da me drugačije gledaju.

Živim u samom centru Nedođina, oko mene je barem sto metara Centraške teritorije. U bilo kom pravcu. Sem ako se čitava suparnička banda ne okupi, niko neće da me dira. Zato na fajt uvek mirno idem istim putem.

Kevi kažem da palim da se igram. Obučem se normalno, kao i svakog dana. Trenerka, duks, jakna i ermaksice.

Jedva čekam da izađem iz zgrade. Trčim niz stepenice jer možda počnu restrikcije. Zaglavljen u liftu, ne mogu na fajt. Misliće da sam se usrao.

Šibam preko malog platoa koji razdvaja moju i susednu zgradu. Sečem nalevo i idem do kanti za đubre. Uvučene su u prolazu iza zgrada. Tu su i garaže, kola, otpad. Tu uvek smrdi na govna i pišačku.

Preobuku krijem iza jedne od garaža. Umotana je u dve kese koje držim u malom rancu iz prvog razreda. Koliko

god da pada kiša, koliko god da veje sneg, ranac i plastika dobro štite stvari.

Ponekad odnesem odeću kod dede, da je operem. Kao i svaki matorac, i on bi sve da zna. Pošto je senilan, ne može to da radi kao keva i ćale. Dovoljno je da se zaključam u ve-ceu i pustim mašinu, a on će da zaboravi da sam uopšte u kući. Kad izađem iz kupatila, čudi se kako sam se tamo stvorio.

Iza garaže je uzan put. Tuda prolaze samo životinje. Jednom se mačka omacila odmah pored moje torbe. Zamalo oči da mi iskopa. Mislila je da ću da joj diram mačiče.

Proverim da me neko ne gleda. Nisu samo mačke i odrasli problem. Ako bi me videli i starji Centraši, sigurno bi me zezali. Ili bi mi nalupali šamare, jer i oni tu negde drže svoje stvari.

Mene ne zanima tuđe, ja uvek idem samo po svoje.

Kad sam proverio da nema nikog, ušunjam se između ciglanog zida i limenog dela garaže. Nešto uvek zuji iza tih cigala.

Izvadim ranac iz hrpe lišća, izvučem kese i odvežem ih. Jednu stavim sa strane i u nju odlažem prvi sloj odeće u kojem sam došao. Jaknu, duks, trenerku, patike. Leti šorts i majicu. Zimi isto tako. Perjanu jaknu ne ostavljam. Neću da se razbolim.

Iz druge kese izvučem odeću za fajt. Stara trenerka, duks, majica i patike. Odeća je najmanji problem. Nije frka ako mi je malo tesna. Ali stopala mi stalno rastu. Patike je zajebano nabaviti.

Presvučem se. Zimi to uradim za dve sekunde, toliko mi bude hladno. Tu, u sendviču zidova.

Stvari u kojima sam došao složim u kese, zavežem ih i odložim u ranac. Zatvorim ga, pokrijem lišćem, ili već nečim, da ne bude previše vidljiv, pa palim.

Maramu ne vežem odmah. Svi znaju da sam ja Rambo iz Centra, ali nije još vreme za nju.

Razgledam okoliš. Pazim da me opet neko ne vidi, pa istrčim iz skrovišta. Pičim pored stare crkve od žute cigle. Brzo izbijam u Ćopićevu, jednu od najdužih ulica u gradu, punu niskih kuća.

U Ćopićevoj ću obavezno da nabasam barem na još jednog Centraša.

Ili na Milicu.

Nedođin je, kao i svaki grad, podeljen na naselja. Ona se međusobno ne podnose. Matorci nemaju toliko problema jedni s drugima. Ali svi od osnovne do srednje škole znaju gde im je mesto. Nije bitno gde si se rodio, ko su ti čale i keva, da li ideš u ovu ili onu školu, koje tike nosiš. Bitno je odakle si.

Mi Centraši se najviše šibamo sa Brodarcima. Nedođin je prcvoljak. Brodara je blizu Centra. Nema ni kilometar. Granice nisu jasno određene, ali svi manje-više znaju dokle smeju da idu.

Centar je do pola Ćopićeve. Odatle, pa do reke Mirice je Brodara. Brodara je i ceo ostatak Ćopićeve, sve do pruge. Tu počinju Metlice.

Ali da ne davim s geografijom, ima vremena.

Sa Brodarcima se uvek tučemo blizu starog magacina. Ulica je tu obično pusta. Nema ničeg što bi ikoga privuklo. Iza malog betonskog zida i nasipa smrdi reka. Dovoljno je daleko da nam šetači ne smetaju. A i blizu je naša teritorija.

Svi smo sličnih godišta. Od deset do četrnaest godina. Neki od nas su dovoljno jaki da i odraslom čoveku odvale

šamarčinu. Niko neće da se kači sa dvadesetak pobesnelih klinaca.

Prvi na koga nalećem je Igla. On je toliko visok da liči na srednjoškolca. Iako je tanak, ume da udari.

‘De si, Igla.

Ćao, Rambo.

Zastanemo tek toliko da lupimo kosku, pa nastavimo da hodamo, kao da smo i do sad bili jedan kraj drugog.

Uskoro su i ostali pored nas: Čep, Svemirac, Meda, Srki i njegova sestra Milica.

Mi smo glavna ekipa. Mi stalno idemo na fajt. Imamo i druge članove, klince iz Centra koji bi da se tuku i budu zajebani. Oni tek treba da budu primljeni u ekipu. Neki od njih su se i dokazali, ali su im roditelji previše strogi. Bukvalno ih zaključavaju u sobe. Ne daju im da izlaze napolje. Plaše se mraka.

Društvo živi u različitim krajevima Centra, ali svi možemo da se okupimo za manje od deset minuta. Mesto okupljanja je uvek fontana u parku. To se i ne govori. Zovemo jedni druge telefonima i samo kažemo kreći, a svi znaju gde.

Sad nismo išli do fontane jer je nepotrebno. Nećemo da se dogovaramo. Šibaćemo se. A tu je sve jasno.

Brzo stižemo do čistine kod magacina. Kiša ne prestaje da pada danima. Napravila je blatište svuda unaokolo. Biće dosta zeznuto da se održi ravnoteža. Bolje bi bilo da smo otišli negde drugde.

Kasno je za takve misli. Brodarci se već pojavljuju između starih, vojnih zgrada. I njih ima desetak. Mi smo skoro uvek u prednosti. Njihova banda je puna klinaca. Jedino njihov vođa, Macola, ima četrnaest godina. Mada, ni on nije najjači

od svih četrnaestogodišnjaka koje znam. Ja imam dvanaest, pa mu se ipak redovno najebem mame.

Čim vidim drugu bandu, srce mi jako lupa. Odavno sam prestao da se plašim fajta. Ne brine me ako dobijem batine. Povrede su najbolje ordenje u našim ratovima. Njih svi nosimo s velikim ponosom.

Ne znam tačno šta mi toliko uzbudi srce. Osećam ga svuda po telu. Divlji ritam.

To je trenutak da se veže marama oko glave. Dok je slažem preko kolena i pričvršćujem na temenu, stojim ispred ostalih i posmatram ih.

Neki iz bande gledaju u mene, a neki motre na dolazeće neprijatelje. Paze da naglo ne potrče, da nas ne iznenade, da neko od njih ne baci kamen ili ciglu na kvarnjaka.

Okrenut sam leđima neprijatelju. Češkam se po dupetu. Dajem im do znanja da nisam uplašen.

Gledam u ekipu i znam da bi trebalo da im kažem nešto bitno, kao u filmovima. Ali nemam šta da im kažem. Klimnem glavom, namignem Milici i zgrabim prvi kamen koji vidim.

Svi urade isto što i ja. Neprijatelj, pošto smo bliži njegovoj teritoriji, već baca rakete. Kiša kamenja, cigala i odlomljenih grančuga podseća na letnji pljusak. Kratko traje i ne znači mnogo.

Postoje nepisana pravila. Niko neće namerno da te cilja u glavu. Projektili se bacaju uvis, pa imaš vremena da se pomeriš. Onaj ko gađa direktno, najebaće najviše. Svi će da se strče na njega. Ubiće boga u njemu.

Ipak, uvek se nađe neki tenkre.

Meda prvi zastaje i hvata se za glavu. Kroz šake mu curi krv. Ne znam u šta su ga pogodili, ali video sam ko je.

Svi na Dekija!

Moja komanda je glasna i jasna, ali i bez nje bi se cela ekipa sručila na njega.

Trčimo Brodarcima u susret. Klinč je neizbežan. Deki bi da se sakrije iza svojih, ali Igla uspeva da ga uhvati za ruku. Svi se guramo, hvatamo za odeću i ovlaš čukamo.

Moramo da dođemo do Dekija.

Oko Iglina ruke se obmota lanac. Tako jako da Igla urlikne, a mi ostali se na trenutak zamrznemo kao kad te uhvati Ledeni Deda. Ne kapiram ko je poneo lanac, ali ubrzo shvatim da su svi Brodarci skrivali oružje. Štanglu, kocku kaldrme, bejzbol palicu, pokretač ventila umesto boksera, pendrek.

Tuku nas. Naše pesnice, šamari, šutevi i davljenja ne mogu da zaustave njihove alatke.

Jebem vam mater svima!

Pičke raspale!

Jebaću vam majku!

Moje i tuđe psovke nestaju u vazduhu. Sve više se čuje otežalo disanje, stenjanje i tupo udaranje igračaka o naša tela.

Nešto mi raspali glavu i za trenutak gubim vid. Osetim kako mi celo telo trne. Jedva stojim na nogama. Iz sve snage se trudim da držim Macoli ruke, da me ne udari pendrekom. Od bola u glavi Macola postaje jači.

Pljujem mu u lice. Njegova faca se grči i ja ga pustim da uzmakne i obriše se. Koristim taj trenutak da zviznem. Nikad dosad to nisam radio. Iz usta jedva izbija naredba.

Beži!

Fajt je opšta gungula. Možda bih, kad bih bio ptica, znao jasno da vidim šta se sve dešava. Ovako, to izgleda kao

gomila izmešane dece koja se međusobno guraju i udaraju. Ne zna se ko je ko, ko šta tačno radi, ko pobeđuje, a ko gubi. Tuča obično prestaje kad vođa jedne bande naredi bežaniju.

Oružje je dovoljno promenilo tuču, pa se jasno vidi ko gubi.

Milica je sve vreme u pozadini, pored Mede. On od šoka jedva ustaje i kreće da beži za nama.

Brodarce je opila pobeda. Jure nas i ubrzo sustižu. Batinaju Među i Milicu, koji su poslednji. Mi ostali se odmah zaustavljamo, pa šprintamo nazad. Pokušavamo iz zaleta i skoka da ih odvalimo nogama. Neke od Brodaraca uspevamo da oteramo, ali Macola s još trojicom ne prestaje da maje palicom.

Sva sreća, na ulici se pojavi žena koja gura dečja kolica, pa se svi razbežimo. Nikad se ne zna ko može da nas vidi. Brižne komšije, porodični prijatelji, nečija starija šveca ili stariji buraz.

Svaki matorac je ili pretnja, ili drukara.

Iako smo se razbežali kud koji, vrlo brzo se sastajemo kod fontane. Fontana je veliki kameni pravougaonik usred parka. Ne pamtim da je iz nje ikad šibala voda. Čudna skulptura u njenoj sredini je tiha. Ona sad služi uglavnom da se klinci igraju u njoj. Ponekad tu bude i slikanje pre venčanja.

Iako se zna da se tu Centraši okupljaju, fontani prilazimo oprezno. Niko nikom ne govori ništa. Pravimo se kao da se ne znamo. Polako smanjujemo obruč. Brodarci su danas koristili oružje. Ko zna, možda će i da zađu duboko u našu teritoriju.

Sedimo na klupicama kružno raspoređenim oko fontane u tri pravilna reda.

Meda je u sredini. Ćutimo i gledamo u njegovu glavu. Ništa ne otiče odande, ali je cela i dalje krvava. Milica, papirnatom maramicom, tapka Medu oko rane. Lice joj je sve vreme stisnuto, kao da će da se usere.

Gde te je skinuo?

A otkud znam!

Ne pomeraj se!

Milica se uplašila kad je Meda viknuo, pa je odskočila u stranu. Ovlaš mu lupi šamar, pa nastavi da tapka.

Dobro je. Nije ga pogodio u oko.

Ali ne vidim ništa!

To je od krvi. Rana ti je iznad oka. Imaćeš ožiljak na obrvi.

Meda. Kao što mu samo ime kaže, ogroman je. Debeo i pun prirodnih mišića, s glavudžom bez vrata. Trom je, ne može da potrči, ali udara kao grizli. Zato je baš i on popio kamen. Ne možeš da ga promašiš.

Milica pljuje na maramicu. Pokušava da mu obriše krv s kapka, ali Meda ječi. Prestaje.

Bolje idi kući.

Niko da nije mrdnuo!

Ustajem i stajem kraj Mede, u centar. Posmatram bandu. Svakog ponaosob gledam u oči. Izgledaju kao kućići koji su se popiškili gde ne treba.

Pljunem, pa skinem maramu s čela i dobro je natopim pljuvačkom. Milica se pomeri, a ja Medi očistim lice. Izgleda bolje nego ranije. Krv je obrisana, koža se beli, a velika čvoruga raste na mestu desne obrve.

Šta ćeš da kažeš kevi?

Nemam pojma.

Moraš da smisliš nešto.

Reći ću da sam pao.

Ima odmah da te provali.

Meda sleže ramenima i gleda ispred sebe. U kevu i dreku. Stavim maramu u džep, potapšem Medu po ramenu i pogledam u ostatak ekipe. Vrlo brzo nastaje gungula.

Ovo od danas ne sme da se ponovi.

Odakle im oružje?

Jebote, ladno smo se samo tako pojavili. Bez ičega.

Barem cigle da smo uzeli sa gradilišta.

Ili neku granu.

Imam ja kod kuće lanac od bajsa. Znaš kako to šiba!

Poneću nož sledeći put, pa da vidimo ko je jači!

Pičke budave!

Jebem im mater svima!

Puštam ih da se istresu, pa podignem desnicu. Psovke i obećanja šta će kome i čijoj kevi da urade ubrzo zamru. Spustim ruku i pokušam da zvučim što ozbiljnije.

E, stvar je jasna. Imamo dva rešenja.

Koja?

Svemirac trlja desni zglob. I njega su dobro natreskali.

Možemo da se požalimo Bodi.

Opet graja. I to veća nego malopre. Svi hvale Bodu, dečka starijeg od nas pet godina. Veličaju i njegove drugove, matorije Centraše.

Oni ima da im se najebu keve!

Ali onda će i stariji Brodarcu njima da se najebu keve. A i nama. Ne bih za ovu glupost zvao Bodu.

Ja bih.

I ja.

Svemirac me gleda besno. Zna šta je drugi način, pa bi odmah da završimo s prvim. Pravilo u našoj ekipi je prosto. Čim se dvojica ne slažu s nečim, glasamo.

Niste ni čuli šta je drugi plan.

Jebote drugi plan!

Meda ječi. Drži Miličinu maramicu preko lica, koje raste i raste.

Nećemo sad još i mi da se svađamo. Glasaćemo. Ko je za to da se zove Boda?

Svemirac, Igla i Meda dižu ruke. Čep, Srki i ja smo protiv.

Tri tri. Šta sad?

A Milica?

Pogledam u Milicu koja je odmah kraj mene. Niko ne može da vidi moje desno oko, pa joj namignem. Ona me gleda i ne mrda. I ona bi da glasa za Bodu. Srki, njen brat, kao i vođa ekipe su protiv toga. Zato se nećka. Premišlja. Seće.

Hoću da čujem koji je drugi plan. Onda ću da glasam.

Zna se koji je.

Igla ustaje i odlazi do žbuna. Bere dunjarice i stavlja ih u džep.

Drugi plan je da i mi nabavimo oružje. Onda da se vratimo i odvalimo ih.

A šta ako oni nas opet prebiju?

Onda smo pičke i to smo zaslužili!

Kad nanovo pogledam Milicu, ona skrene pogled. Šmrkne i pljune na zemlju, pa patikom razmaže šlajmaru.

Ja sam za drugi plan.

Jes!

Čep i Srki bace kosku jedan drugom, a mene Igla pogodi bobicom u grudi. Smeška se, dok trepće preko male metalne duvaljke. Nastavi da je puni bobicama. Gađa vrapce i golubove koji misle da će iz naših džepova da ispadne hrana.

Onda smo se dogovorili. Nabavićemo oružje, pa ćemo da se ponovo šibamo sa Brodarcima.

Gde da nađem oružje?
Rekao si da imaš lanac od bicikla.
Ubiće me ćale.
Pa ubiće te i Brodarci. Bolje ćale nego one pičke.
Šta ćemo mi ostali?
Uzmite ko šta ima. Samo nemoj da se pojavite sa oklagijama, smejaće nam se.
Čep se seti, pa me od uzbuđenja uhvati za rame i prodrma.
E, moj matori nije tu! Možemo da orobimo njegovu radionicu. Tamo sigurno ima koješta.
Važi!
Visimo još malo. Pričamo o oružju i tuči. Onda psujemo Brodarce i maštamo kako ćemo da ih bijemo.
Ubrzo se pozdravimo, lupamo koske, pa svi krenemo kućama. Svemirac i ja idemo na istu stranu, a ostali odlaze svojim putem.
I dalje psujemo Brodarce i takmičimo se ko može dalje da pljune. Iako mi je pun nos, Svemirčeve šljamarice uvek odlete najdalje. On je večiti šampion u pljuvanju.
Na prvoj raskrsnici opet lupimo koske i razdvojimo se.

2.

Na ulicama jedva da ima sveta jer je subota. A i već je kasno. Radnje se zatvaraju. Vetar huči kroz dugačku, široku Rakićevu, tera lišće po ulici i skida ga s drveća. Kišu ne vidim, ali je čujem.
Zgrada u kojoj živim je blizu, u Rakićevoj, na stotinak metara od mesta gde sam se pozdravio sa Svemircem. To su zgrade bliznakinje. Dve mrke betonske kule spojene ze-

nim tunelom od stakla. To je Robna kuća Beograd. Radnja praznih izloga i još praznijih polica na kojima su nekad stajali hrana i piće.

Obazirem se jer sve vreme imam utisak kao da me neko gleda. Ili još gore, kao da me neko prati toliko blizu da ne mogu da ga primetim. Na leđima mi je!

Umoran sam i besan zbog Brodaraca. Razmišljam samo o tome, pa i ne primećujem da sam već na pola puta do stana.

Strčim do prizemlja, ponovim rutu od pre sat vremena, pa se presvlačim u budžaku.

Postaje sve hladnije, vetar duva i uskoro će da se smrkne. Ta dva zida što me čuvaju čine mi se bližim nego inače.

Penjem se stepenicama na dvanaesti sprat, pošto je u međuvremenu nestalo struje. Zastajem na pola puta. Propuštam komšiluk koji me tapše po glavi i pita me kako su mi mama i tata. Ne mrzim komšije kao komšije, već zato što su odrasli. Oni sve moraju da useru, pa i najprostije penjanje stepenicama.

Zadihan, ulazim u stan. Vrata su uvek zaključana, ali za prošli rođendan sam dobio ključeve. To mi je olakšalo život. Ne moram više da mislim o tome da li ću da probudim roditelje i da li su uopšte kod kuće.

Tu su oboje. Čale pije rakiju iz čašice i sluša radio na baterije. Keva je u kuhinji i otvara rernu. Saginje se, žmirka i viljuškom bojažljivo bocka po sadržaju pleha. Miris mi otkriva da je za večeru gibanica.

Keva me gleda. Neodređeno maše rukama i pomera ramena. Govori mi kako je gibanica valjda gotova. Psuje restrikcije. Od tame koja sve više guta stan ne mogu da shvatim gde počinje keva, gde rerna, a gde gibanica. I matora i giba se puše.

Ovlaš im se javljam. Matori me jedva zarezuje, a keva bi da zna gde sam bio i šta sam radio.

Pre nego što njih dvoje mogu da me pogledaju, šmugnem u kupatilo, zatvorim vrata i okrenem ključ u bravi. Zaključavanje je bilo zabranjeno do moje desete godine. Prekid zabrane mi je dosta promenio život jer imam komadić stana u kom mogu da budem potpuno sam.

Lice mi je malčice prljavo. Ništa strašno, kao da sam se igrao, a ne tukao.

Stavljam čep u slivnik lavaboa. Sipam vode iz plastične flaše koka-kole i ovlažim sapun. Umivam se i trljam, pa ispiram sapunicu. Voda se brzo zamuti. Kao i moj odraz u ogledalu.

Već je kasno, a u kupatilu nema prozora koji gleda na ulicu. Sve što nas spasava od smrada govana je mali ventilator pored vodokotlića, koji često i ne radi.

U stanu nije mrak, ali nije ni dan. Sve izgleda plavičasto. Kao kad u starim filmovima foliraju noć. Čale mi je rekao kako se zove ta fora, ali sam zaboravio. Sve stvari izgledaju osvetljene, ali modre. Tužne.

Stari bojler proizvede poznato tk! i lampica se upali. Struja je opet tu i teget kupatilo najednom postaje žuto.

Vratim pogled na ogledalo, pa još trljam desni obraz. Izgleda da će da mi izbije masnica. Super.

Živimo u dvoiposobnom stanu. Čale i keva su u dnevnoj sobi, koju koriste i kao spavaću, a ja sam dobio manju sobu. U drugoj, većoj sobi, držimo sve stvari koje švercuju. Uglavnom iz Mađarske.

U mojoj i po sobi ima svega što mi treba. Igračke, televizor, radni sto i stolica, knjige i, što je najbitnije, video-rekorder.

Palim TV i stiskam *play* na rekorderu, pa gledam *Lov na Crveni Oktobar*. Film je dovoljno star da je kopija dobra iako je negde na pola filma traka oštećena. Pojave se zelene i bele linije, slika zatitra i dva-tri puta kao da se obrne oko ekrana, pa se smiri.

Od juče, pogledao sam ovaj film dva puta. Pre toga sam ga gledao još milion puta. Znam ga napamet. Gledam kroz film. Blenem u postere iz *Mikijevoeg zabavnika*. Razmišljam kako da operem maramu i šta da uradimo Brodarcima.

Glasali smo, stvar je rešena. Nervira me što ćemo sad da se šibamo oružjem. Tu se ne zna ko je jači. Neka jajara može da se transformiše u džina, zato što ima lanac u ruci.

Macola je nosio pendrek. Njegov matori je pandur i sigurno mu ga je ukrao. Pošto su ispali pičke i na fajt došli puni oružja, sledeći put ćemo i mi da dođemo spremni. Ali neću ništa da uzimam od Čepovog čaleta. Ne zanimaju me stvari iz njegove radionice. Hoću Macolin pendrek.

Čim pomislim na nešto što mi se sviđa, pomislim i na Milicu. Iako nije htela, glasala je za moj predlog. Znala je da je taj plan onaj koji ja želim. Zato je to uradila. Siguran sam u to. I ja se njoj sviđam.

Ali ortakova sestra je svetinja. Jebiga. Ne smem ni da je pipnem.

Niko ne zna šta se dešava u mojoj sobi. Spustio sam i roletne, a na vrata navalio tešku fotelju. Matorci neće moći da ih otvore. Izmisliću da sam tražio nešto ispod fotelje. Brzo ću da navučem gaće, povijem se, dok pomerim fotelju i kita će da se sputi. Radio sam to hiljadu puta.

Vraćam se na krevet. Svučem gaće i trenerku do kolena. Ližem kažiprst i palac, pa trljam glavić. Mislim na Milicu.

Ne znam zašto, ali kad je zamišljam, uvek je vidim u učionici. Sedi tri klupe ispred mene, u redu s moje desne strane. Ne mogu da joj vidim celo lice, ali polu-profil i crni konjski rep su dovoljni. Toliko jako zateže kosu, da izgleda kao da će da je počupa u korenu. Tanka je, ali ima dupe kao osmakinja. Najviše zamišljam njene guzove u suknji od džinsa. Njene prste na rukama. Ima dugačke prste, izgrizenih noktiju. Iako ih često lakira u crveno, grebucka farbu i nastavlja da ih čerupa zubima.

Ne mogu da objasnim šta tačno zamišljam. Nikad se nisam tucao. Dva-tri puta sam se ljubio s drugim devojkicama. Neka Tamara mi je čak dala da je ljubim jezikom.

Kažem, ne znam šta mozgam dok drkam kurac. Mislim na Milicu, ali ni na šta posebno.

Na ekranu, podmornica je spremna da ispali torpedo. Svi su napeti.

Uporno piljim u vrh kurca, ne bih li našao nešto na njemu. I dalje ne izlazi ništa. Malo beličaste tečnosti. Boda je rekao da je to kriv kurac. Da treba da bude belo i lepljivo. Kao šlag.

Keva se dere da je gibanica spasena, a meni i dalje ne izlazi belo.

3.

Jesen u gradu je odvratna, bez boja. Ljudi cvokoću u redovima. Sve je pozatvarano. Mrtvo. Nebo je sivo, ispunjeno oblacima iz kojih ceo dan kaplje kiša. Imam osećaj da sam stalno mokar.

Ponedeljkom je uvek isto. Ne ide mi se u školu. Nije bitno koja sam smena. Da li ustajem rano, ili imam vremena

pre časova da radim šta hoću. Osećaj nelagode počne još u nedelju uveče, kad moram da se istuširam i spremim stvari za sutra.

Keva i ćale gledaju seriju, onda gase TV i uključe radio. Slušaju vesti i kojekakve emisije.

Volim da sam tad u njihovoj sobi. Svi ćutimo. Neko od njih čita knjigu ili prelistava novine, a ja prevrćem lektiru ili radim domaći.

U stvari, uvek se pravim da nešto radim. Osluškujem glasove iz radija i slušam muziku.

Ovog puta, video-rekorder zeza. Neće da pusti kasetu kako treba. Krivi sliku i prekida film.

Ćale ga istakne iz struje, smota kabl oko naprave, pa mi kaže da obučem jaknu i patike.

Ne idemo liftom jer se s restrikcijama nikad ne zna. Polako se spuštamo stepeništem do podruma.

Matori otključava metalna vrata i dva katanca. Upali svetlo.

Magična unutrašnjost radionice blesne u mraku zgradinog grotla. Tu ima svega i svačega. Čak i metalna tabla s kosturskom glavom ispod koje piše *OpaSnoSt! ViSok napon!*

Podrum je mali, a radni sto, gomila alata i ostataka stare tehnike čine ga mišjom rupom. Ipak, ima mesta za nas dvojicu i tri-četiri pauka u uglovima plafona.

Ćale zatvori vrata, pa uključi sivi metalni kalorifer. Prostoriju ispuni smrad spaljene prašine i paučine. Ubrzo postane toplo. Raskopčam se.

Matori je već odšrafio video-rekorder i petlja oko glave. Govori mi kako se šta zove, ali meni to ništa ne znači. Unutrašnjost video-rekordera izgleda kao lavirint. Zupčanici,

šrafovi, žice, nekakvi namotaji i plastični delovi koji vire na sve strane.

Ipak, znam šta je glava i da je ona uglavnom problem. Ona je veliki kružni deo u gornjem levom uglu mašine. Na nju je prikačena nekakva pločica i spljoštena žica. I može da se okreće.

Čale natapa štapić za uši alkoholom, pa trlja kockaste delove i cilindre koji su blizu glave.

Uzima krpicu. Obmotava je oko kažiprsta i prislanja uz glavu video-rekordera. Drugom rukom vrti pokretni deo. Radi to nežno, kao kad mi vadi trepavicu iz oka.

Proverava da li je nešto ostalo na krpici. Premešta je tako da mu preko vrha prsta dođe čist deo. Vrti glavu još desetak sekundi, pa odloži krpicu. Pincetom pomeri polugu koja je priljubljena uz samu glavu video-rekordera. Drugom pincetom skine točkić s tog dela. Očisti i njega, pa ga vrati na mesto.

A šta je sve ovo iza?

Pokazujem na pregršt cilindara različito raspoređenih duž velike, zelene ploče. Neki od njih su spojeni s tablom tankim žicama, a neki izgledaju kao da rastu iz nje.

Objašnjava mi, ali već zatvara video-rekorder i steže šrafove. Kaže mi da ugasm kalorifer, a on krpicom očisti ceo uređaj. Okrene ga prema goloj sijalici. Dune dva-tri puta da ga skroz očisti od prašine. Nasmeši mi se.

Ulazimo u stan, a keva izgleda uzrujano. Kaže čaletu da treba da razgovaraju. On mi da video, pa ode za njom u sobu.

Keva zatvara vrata. Mogu da je vidim kako ide prema čaletu, sva izobličena od gombastog stakla. Izgleda kao slika sastavljena iz gomile malih tačaka. Pokreti su joj čudno usporeni. Boja njene odeće ostavlja trag za sobom.

Ostajem pred vratima i osluškujem. Šapuću. Brzo zaboravljaju da mogu da ih čujem, pa uspevam da shvatim o čemu pričaju.

Matora je razgovarala sa Srkijevom kevom. Srkijeva keva joj je rekla da će u naš razred da prebace nekog izbeglicu.

Ne shvatam da li se radi o dečaku ili devojčici. Kako se zove? Kad će da dođe u naše odeljenje?

Čujem kako se neko od njih dvoje pomera. Parket škripi i ja bežim u svoju sobu. Ne zatvaram vrata, već se pravim da pažljivo nameštam video-rekorder na televizor. Uključujem ga u šteker.

Ćale se nagne s dovratka u sobu. Baci pogled na mene, namigne mi, pa sedne na krevet. Davi nešto o izbeglicama i kako će sutra verovatno da ih bude u školi.

Popnem se na krevet, pored ćaleta. Uzimam knjigu koja je otvorena pored jastuka. Listam *Hajduka u Beogradu*, stanem, pa pogledam prema ćaletu. Slažem face kao da mi je dosadan, a on mi govori da se lepo ponašam.

Važi, tata.

Ustane i izađe iz sobe, a meni lakne. Vрати se. Šatro je zaboravio nešto. Opet seda do mene. Polaže ruku na moju butinu i gleda negde pored, u jastuk. Znam šta će da me pita. I nije mi problem. Ali njemu je uvek neprijatno. I uvek isto započinje priču. Razgovaramo o nečemu sasvim levom, pa se onda kao seti i ovog.

Pomazi me. Ne gleda me u oči. Zamoli me da mama i on pozajme pare od mene.

Nisam bogat. Nisam banka. Ali dobijam pare od rodbine iz Amerike. Dobijaju i oni, ali kad kinta nestane, onda znaju da ja imam u šteku dovoljno para. Bar za benzin do Mađarske.

To mi i priča. Spremaju se uskoro na put. Vratice mi čim pre. Ili mogu nešto da mi kupe u Mađarskoj.

Klimnem glavom prema kutiji na polici s knjigama. Matore se osmehne, poskoči i brzo otvori kutiju. Uzme novac iz nje, zatvori je, pa ga na brzaka prebroji. Zahvali mi se. Izlazeći iz sobe, osloni se rukom o jastuk i poljubi me u čelo.

Poljupci su retka zverka u mojoj porodici. Kao beli kit kog jure u onom filmu. Ljubimo se isključivo za proslave, godišnjice, uspehe kao što su sve petice na kraju školske godine.

I kad zajmimo kintu.

4.

Škola je škola i tu je sve jasno. Niko normalan ne bi otišao tamo da ne mora.

Ubedljivo najdosadniji čas je muzičko. Učimo da sviramo plastične frulice. Pevamo.

Učionica je puna slika kompozitora. To su sve stare fotokopije na lošem papiru. Zelena tabla je podeljena na pola. Jedan deo je prazan, a preko drugog dela se protežu bele linije. Po njima nastavnica piše note.

Nas tridesetak iz razreda duva u rupice. Proizvodimo strašnu buku. Nastavnica nekako čuje ko je pogrešio, opomene i onda idemo ispočetka.

Pevanje himne rezervisano je za kraj časa. *Hej, Sloveni* ori se jednom nedeljno. Onaj ko se pravi pametan i ne peva, mora sam da je recituje, pred celim razredom.

Medi se, iz nekog razloga, ovog puta ne peva. Gadura to brzo shvati, pa ga istera pred tablu.

Frulice su tihe, sve je neprirodno mirno. Čak se i kiša ućutala iza prozora.

Meda se uvlači u sebe. Kao da bi da se sakrije, nasred učionice. Okrugli, dragi Meda.

Nastavnica kenja kako himna mora da se zna i uvek peva. Nasloni se na katedru, prekrsti ruke na ofuljenim sisama i pogleda u Medu. Naredi mu da otpeva himnu.

Meda, naravno, ne zna pola reči. Ćuti od blama. Sram ga je što je izdvojen i što ne zna himnu.

S odraslima nema objašnjavanja. Natezanje vodi do još većih problema. Meda to duboko u sebi zna, a gadurin preki pogled ga na to podseća. Kreće nevoljno.

H-h-h-hej, Sloveni, još ste žiii-iii-viii, ovaj, duh naših, khm, de-de-dedova.

Prekida ga. Kaže mu da nije još ste, nego jošte. Meda trepće. Ne razume šta mu priča. Sve mu to zvuči isto. Pravi novu grešku.

Pa to sam i rekao.

Maltretira ga do kraja časa. Punih deset minuta. Meda uspeva da se sabere. Shvata i da treba da izgovara jošte umesto još ste, ali ne vredi. Oko kragne sivog duksa stvara mu se mrka fleka znoja.

Pokušava da nam čita s usana, da shvati naše signale. Čkilji prema prvim klupama. Odande mu hrabri štreberi pokazuju svoje sveske u kojima su reči *Hej, Sloveni*. Džaba. Dobija počasnog keca. Onog s postoljem.

Duvanje u frulice i Medina patnja su nas dobro razmr-dali iako je tek drugi čas.

Besni zbog maltretiranja, tapšemo Medu, tešimo ga i zajedno psujemo kravu iz muzičkog.

Meda se ne pomera od lavaboa u hodniku. Umiva se i pije vodu. Trlja oči. Verovatno se zaplakao pred sam kraj, pa sad pokušava da izgleda kao da je zajapuren od hladne vode.

Je li, Medo, zbog čega si cmizdrio?

Pogodila ga himna.

Baš si nežan.

Pušite kurac! Video bih vas!

Zvono oglašava početak časa. Gomila klizi kroz hodnike. Trče svojim učionicama. Neki nastavnici su već kod vrata. Čekaju poslednju decu da uđu i ovlaš im lupaju čvrge.

Mi i dalje visimo kod česme. Meda, Milica, Čep i ja. Kad vidimo razrednu, brzo se ustremimo ka našoj učionici.

Razredna drvi geografiju. Ovog puta ne započinje odmah s predavanjem, već dosađuje Medi. Izgleda da je muzičarka rekla da je Meda pravio sranja na času, pa mu je zato dala keca. Meda zine da kaže nešto, ali shvati s kim ima posla, pa pogne glavu. Žvrlja po svesci i klima tintarom na svaki razrednin prekor.

Razredna me prozove. Istog trenutka me prođu žmarci jer ko zna šta je čula. Nikad nije dobro kad ti se nastavnica obrati.

Zanima je s kim sedim. Pošto sedim sam, u poslednjoj klupi srednjeg reda, nasmeši se, klima glavom i ustaje.

Otvora vrata. Drži se rukom za dovratnik. Jednom nogom u vazduhu, lebdi iznad praga i zvera po hodniku. Mahne nekome da uđe. Ubrzo se ispred nas pojavi dečak u premaloj, odrpanoj odeći i s crvenim kačketom na glavi.

Razredna ga tera da se sam predstavi. On pilji u pod, hvata levi kažiprst desnom rukom i jako steže. Pesnica mu cela pobeli. Pokušavam da pročitam ime firme na kačketu, ali je vez premali.

Ja sam Igor.

Svi ćutimo i gledamo ga. Ipak, tišina nikad nije tišina. Svak pokret postaje preglasan. Pogotovo u ovakvom trenutku. Učionica ubrzo zvuči kao zvečarkin rep.

Razredna mu nešto šapne, a Igor skine kapu. Ispusti je iz ruku, padne mu na zemlju. Dok je podiže, razred se kikoće.

Papirić pada na moj sto. Obazrem se i vidim da me Milica gleda i glavom pokazuje na smotuljak. Razmotavam ga i pročitam šta piše. Okrenem se ka njoj i slegnem ramenima.

Razredna nije zadovoljna predstavljanjem, pa tera Igora da nam kaže još nešto o sebi. On ćuti, a ona uporno pita da nam ispriča koji mu je hobi.

Nemam hobi. Volim fudbal. Tata mi je poginuo pre mesec dana. Živim s mamom i babom.

Razredna Igora sprovodi do moje klupe. Razmišljam, gledajući ga kako postaje sve veći.

Znači tako izgleda izbeglica.

Igor seda pored mene. Ni ne gleda me, već stavlja ranac na klupu i nasloni se na njega.

Ogroman je. Ili je ponavljao razred, ili je čudo prirode. Nije debeo, a izgleda kao Meda. Dobro će nam doći protiv Brodaraca.

Nastavnica smiri ostatak odeljenja, upiše odsutne, pa predaje. Ne slušam je. Pravim se da pišem po svesci. Sve vreme motrim na Igora.

Ne pomera se. Naslonjen je na torbu. Pilji u razrednu. Deluje kao da nije tu. Čeka da prođe čas. Kao i svi.

Razredna ubrzo živo pokazuje po karti Jugoslavije. Lupka antenom starog telefona po mapi i svaki pojam posebno naglašava.

Igor je kip. Trgne se, tek kad ga lupim kolenom po butini. Pogleda prvo nadole, kao da je neko mogao da se sakrije ispod klupe. Onda podigne pogled. Ogromne, zelene oči, smeštene u pomalo razvučeno, okruglo lice. Gleda me kao što je gledao i u razrednu. Ne znam ni šta sam hteo da ga pitam.

Stavljam ruku između nas tako da mi je dlan okrenut nagore. Tiho izgovaram svoje ime.

Ali svi me zovu Rambo.

Igor mi lupi kosku, pa mi kaže da njega svi zovu Meda. E, ne može. Već imamo jednog Medu.

Ispravim se u stolici pa prstom pokažem na Medu Medu. Igor se ne pomeri.

Koliko imaš godina?

Dvanaest. Što?

Izgledaš starije.

To mi svi kažu. Niko mi ne veruje da sam šesti razred. Misle da sam ponavljao.

I ja sam to pomislio.

Nisam ponavljao.

Jasno, jasno. Nemoj da se drkaš.

Razredna ne samo da liči na vampira, već ima i uši kao šišmiš, pa nas brzo provali.

Opomene nas, pa me prozove pred tablu. Preda mi štapić na razvlačenje i kaže da ponovim šta je pričala.

Nisam je slušao. Zvona niotkuda. Stojim s antenom u ruci i mašem njome neodređeno po karti. Kretenišem se.

Razredna mi otima oružje iz ruku, ošine me njime po dupetu i otera na mesto. Razred se smeje, a ja se plazim Čepu, Milici i Medi, koji se klibere jače od ostalih.

Igor je opet ozbiljan, naslonjen na ranac i zagledan u mapu Jugoslavije. Ostatak časa provodimo ćutke.

Milica, Meda, Čep i ja idemo u isti razred. Ostatak bande je ili u drugim odeljenjima, ili u drugim smenama, pošto nismo svi isto godište. Ekipa ide u istu školu jer u nju idu deca iz Centra.

Oni koji u OŠ „Dušan Vasiljev“ dolaze iz nekog drugog Naselja znaju da treba da se paze.

Za veliki odmor opasnost od maltretiranja je smanjena. Svi hoće da iskoriste tih dvadeset minuta što bolje. Da prošetaju, pojedu užinu, završe domaći, bleje s ekipom, odu u ve-ce ili biblioteku, krađu slatkiše. Stariji se skrivaju po ćoškovima i dele cigarete.

Mi obično trčimo da se igramo *ruše*. Zovem i Igora da nas prati. Meda i on će da budu do jaja tandem.

Dvorište se puni decom.

Dežurni nastavnici su već na svojim pozicijama. Njih dvoje stoje kraj izlaza iz škole i odande motre na nas. Žive kamere. Obično smotaju jednu ruku ispod druge. U njoj uspravno drže cigaretu. Prinose je ustima i pričaju. Opominju decu koja trče pored njih ili koja pljunu na beton.

Dvorište je ograđeno zidovima visokim barem četiri metra, a po njima su iscrtani razni dečji crteži. Izgledaju nakazno. Nijedno dete tako ne crta čoveka, ili brod, ili sunce. Njih mora da je crtao neki matorac, ali tako da izgleda dečje.

Trčimo na sam kraj dvorišta. To je najudaljenija tačka od dežurnih nastavnika. Jedva mogu da nas vide, čim dotrčimo do kolskog prilaza. Taj prilaz je pod nagibom, a iznad kosine nalazi se mali zid. Mislim da nije širi od petnaest centime-

tara. Odmah uz zidić je stara kuća. Sav malter je otpao sa zida, tako da je od njega ostala samo stara, riđa cigla.

Ruše se igraju tako što se svi poređamo na mali zid i rušimo jedni druge na kosinu. Pobjednik je onaj koji uspe da dođe do kraja zida, odnosno do metalne kapije za kola. I on može da bude oboren. Pogotovo ako se dvojica okome na njega. Ali to je vrlo teško, jer ima potporu i zida, i metalnih vrata za koja može da se uhvati.

Uglavljujem se prvi. Pored mene je Meda, a odmah do njega je Igor. Niko nam ništa ne može.

Igor ne skapira odmah da je u *rušama* sve dozvoljeno. Vukljanje za odeću, za uši, udove, udaranje u grudi i jaja. Jedino pravilo je da ne sme niko ko je van zidića da se meša. Kad si pao, pao si. Vraćaš se na početak i probijaš ponovo. E, to je dobro shvatio. Vratio se do Mede, već posle prvog obaranja.

Neko dobaci da prilazi nastavnica. Pogledam preko dvorišta načičkanog šarenom dečjom odećom u pokretu. Kroz taj šareniš prilazi nam debela, visoka oker suknja i džemper.

Stigne do pola dvorišta, kad zvoni za kraj odmora. Svi se otpustimo od zida. Krenemo prema školi.

Nastavnica ipak ostane da stoji nasred dvorišta. Osuđuje nas pogledom, a mi je i ne gledamo.

Stajemo u red. Dvoje po dvoje. Čekamo da se celo dvorište tako grupiše, pa tek onda ulazimo u školu. Dežurni nastavnici su tu da sve organizuju. Gledao sam nešto slično u nekom filmu s Nemcima.

Svi u učionici su mirni. Sporo idu na svoja mesta jer ih pribor i knjige tamo već čekaju. Razredna koristi razredni

čas da nas i tad smara geografijom. Ne zanimaju je mnogo izostanci, naši problemi i slične gluposti. Kaže da je tako bolje, pošto su časovi skraćeni.

Još smo popaljeni od *ruša*. Zadihani, i ne primetimo kad nam razredna poturi neme karte.

Objašnjava nam kako su to neme karte Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, ali da ona sad očekuje od nas da popunimo samo deo koji čini Saveznu Republiku Jugoslaviju. Imamo oko dvadeset minuta da upišemo sve gradove i velike reke.

5.

Put do kuće je uvek isti. Gomila istrči iz velike stare školske zgrade i razmili se svuda po parku i okolnim ulicama.

Pošto sipi kiša, ne ostajemo da igramo fudbal ili da blejimo na klupi, već idemo kućama. Deo ekipe i ja hodamo do prve raskrsnice.

Je l' rekao bilo šta?

Nije. Do poslednjeg časa je samo ćutao. Pokušao sam da pričam i o filmovima.

I?

Ćuti sve vreme.

Meda nalazi prut na zemlji. Kupi ga, pa bocka Čepa u dupe. Čep se naglo okrene i zgrabi drugi kraj, pa se otimaju oko štapa. Psi.

Milica hoda tik uz mene. Češemo se ramenima. Njeno lice mi je toliko blizu da primećujem nežne, beličaste dlačice koje joj rastu po ivici vilice. Nikad nisam tako nešto radio, ne znam zašto imam tu želju, ali voleo bih da je poljubim u paperje.

Pozdravljamo se na izlasku iz parka i krećemo svako na svoju stranu.

Ispred zgrade, nalećem na Bodu. Viši je od mene za dve glave i duplo krupniji. Obučen je u crne farke i šarenu šuška-vu vetrovku. Pederuša oko struka mu izgleda prepunjeno.

De si, Rambo? Š'a ima?

Lupimo koske jedan drugom.

Evo idem iz škole.

Ideš kući?

Aha.

Boda se okrene i pljune prema mojoj zgradi. Zna gde živim jer on stanuje u kući s preke strane ulice.

Zajebi to. Ajde s nama.

Ne vidim ostale, ali znam da me zove da blejim s njim i starijim Centrašima!

Kreće niz ulicu, a ja ga pratim. Ima duži korak od mene i hoda mnogo brže, pa jedva uspevam da budem u ravni s njim.

Gde idemo?

Do klupice.

Matoriji Centraši se okupljaju na drugom kraju parka. Uvek sede na klupi ispod ogromnog kestena. Toliko je razgranat da i ovako, bez lišća, štiti od kiše. Iza klupe i oko drveta je gomila žbunja. Uglavnom dunjarice. Tu štekaju porno časopise i oružje koje to na prvi pogled nije. Cigle, kaldrmu, batine. Žbunje koje je udaljeno desetak koraka od njihove klupe je puno pravog blaga. Tu kriju noževe, metalne štangle, tube lepka umotane u kese i još ko zna šta.

Na klupi sede petorica. Svi me znaju, ali se prave kao da ih boli tuki što me vide. Jedva mi bace po kosku.

Boda isto tako brzo zaboravlja da sam s njim, pa se raspriča sa svojom ekipom.

Mehanizam se zaglavio, pa jedva raskopčava pederušu. Obazire se da ne naiđe matorac ili pandur. Otvori torbicu. Izvuče veliku konzervu autolaka. Promućka je, a nešto u njoj napravi tk! tk! tk!.

Banda se raduje. Tapšu Bodu i lupaju jedni drugima koske. Gurkaju se i skaču s klupe. Udaraju se i naskaču jedni na druge iz zezanja.

Boda smota sprej u jaknu, pa opet ždrakne oko sebe.

Klinci se vraćaju iz škole. Ljudi koji gledaju svoja posla. Dve lutalice obilaze i njuškaju kante za đubre i žbunje. Pišnu tu i tamo.

Odakle ti sprej?

Ukrao sam, dok je čale kupovao lak za parket.

Nisu te videli?

Ma jok. Daj pljuge.

Neko izvadi sažvakanu kutiju cigareta i razdeli svima.
Puše.

E, nemojte da se zajebavate. I mali Rambo danas ide s nama.

Gledaju me. Ćute. Mršte se. Nije im pravo što sam tu jer sam mnogo mlađi od njih. Misle da će da najebu zbog mene.

Boda izvadi pljugu iz usta, pa mi je tutne među usne. Uzme novu cigaretu iz paklice. Zapali. Udari čvrgu liku koji drži praznu kutiju.

Šta si se uštekao za jednu pljugu. Uzeće ti Boda pun boks!

Lik zgužva paklicu i baci je iza sebe.

Ne štekam se. Nego, ne znam koji će nam on kurac?

Da nauči kako se obeležava teritorija.

Pućkam cigaretu. Odavno sam shvatio da nema šanse da povučem skroz u pluća. Ovako, ispada kao da stvarno znam šta radim.

Blejimo pored klupe, dok svi ne popuše. Pobacamo pikavce oko klupe i krenemo za Bodom.

Idemo poznatim ulicama u Centru. Zastanemo pored neke zgrade. Napravimo polukrug oko Bode, a on sprejom ispiše veliko slovo C na zidu, pa idemo dalje.

Krećemo se u rulji. Prolaznicima izgledamo kao gomila glava, ruku i nogu iz jednog tela. Čak i ja uspevam da održim korak.

Sprej više nije kod Bode. Prelazi iz ruke u ruku. Svi bi da šaraju. Neki pišu samo veliko slovo C. Neki se potpisuju. Crtaju kurac ili sise. Neki žvrljaju svoje inicijale. Ispisuju psovke i pretnje drugim ekipama.

Sprej dođe i u moje šake. Nikad ga nisam koristio, ali sam sve vreme gledao kako drugi to rade. Prave zid oko mene. Boda se jedini okreće. Smeška se i gleda me. Niži sam od njih, pa ljudi ne mogu ni da me vide.

Jedan je nestrpljiv.

Ajde, pičko mala. Šta si se usro?

Promućkam sprej. Zažmirkam, kao da autolak može da mi zapadne u oči. Ispružim ruku što dalje od sebe. Stisnem. Napravim polukrug. Traljavo slovo C. S vrha slova se cedi crna boja i polako klizi niz zid. C izgleda kao obrnuto D.

Boda se okrene. Pogleda u moju žvrljotinu pa plane. Jebote, Rambo! Treba samo da napišeš jedno slovo!

Nastavimo dalje. Idemo brzo. Ćutimo iako smo dotad bili dobro raspoloženi. Ili barem oni. Ja sam uglavnom klimao glavom i smejao se na njihove fore.

Boda staje kraj nove zgrade i zaustavlja druge. Mene gura kraj zida. Lupi mi macolu.

Ovo ti je da ne usereš!

Bodin kažiprst mi je do jaja pomerio tintaru. Mora da mi uspe. Uradim isto što i pre, ali odlučnije. Brže. Manje stiskam belu kapicu spreja.

Neko od Bodinih ortaka se okrene i lupi šakama.

Hvala kurcu!

Polukrug se rastvori. Svi pogledaju u veliko slovo C kojim sam označio stambenu zgradu usred Ćopićeve.

Na ulici nema mnogo ljudi. Ovi što prolaze mimo nas prave se da ne primećuju šta radimo.

Boda uhvati kanister, ali mu ga ne dam.

Šta je bilo?

Nisam završio.

Ne čekam da mi išta kažu. Malo dalje od naše oznake, ispisujem svoje ime velikim slovima.

RAMBO.

Neko me tapše po ramenu. Smeškam se.

E, je l' ima još pljuga?

Ima kurac.

Ajmo onda do Brzog.

Banda krene prema mojoj zgradi. Sečemo plato i pretrčavamo veliku ulicu. Ljudi naglo koče, trube nam i psuju. Mi im prstima pokazujemo koliko su nas uzбудili.

Brzi je matorac koji prodaje pljuge u centru grada. Na trafikama i po radnjama retko šta može da se nađe. Zato kod uličnih prodavaca ima svega.

Boda i ekipa okružuju Brzog. On je u invalidskim kolicima. Fale mu obe noge do kolena. Crne pantalone savija ispod butina i guzice. Obučen je u perjani prsluk. Na glavi vojnička beretka. Ispred njega je kartonska kutija s nekoliko paklica cigareta.

De si, Brzi. Kako biznis?

Matori odmahuje rukom. Govori nam da odjebemo i ostavimo ga na miru.

Boda se najviše ističe. Zagovara dilera. Rukuje se s njim, ali Brzi istrgne šaku iz stiska. Boda se osmehne. Pravi se da zagleda paklice i upoređuje koje su skuplje.

A koliko su ti ove? Au! Mnogo si skup, bre!

Za to vreme, jedan od Centraša vadi Brzom kutiju iz kese. Brzi je drži zakačenu za ručku invalidskih kolica. Bodin ortak je vešt. Kesa ne šušne niti se pomeri. Smota paklicu u rukav od duksa.

Boda najzad batali Brzog, ostavi paklice i krene. Pratimo ga. Brzi nam dobaci da zna šta smo uradili. Okrećemo se i pravimo se nevešti. Boda pre svega. Širi ruke i slaže nevino lice.

Što? Šta smo uradili?

Odmakli smo barem petnaest metara od njega. On je u invalidskim kolicima. Možemo da stojimo ispred kutije na kojoj prodaje, opet ne bi mogao da nas stigne.

Boda odmahne rukom i krene niz ulicu, a Brzi izgovori neko ime i da će Boda da najebe ako taj čuje šta smo uradili.

Banda stane. Svi su najednom kao popišani. Okreću se i gledaju Brzog. On je ispružio ruku i čeka. Boda klimne glavom ortaku koji je ćapio paklicu. Lik se odvoji od grupe i nevoljno ode do Brzog. Izvadi paklicu iz rukava i stavi mu je u šaku.

Idemo niz ulicu. Ćutimo.

Boda zastane kraj parkiranog renoa 4 i sprejom napiše C preko haube.

Sad ćemo da imamo pokretnu reklamu. Ko cirkus!

Oraspoloži nas. Trčimo dalje od automobila i smejemo se.

Približavamo se Brodari. Boda i ekipa su usplahireni. Poskakuju i pljuju sve više. Domunđavaju se šta da rade ako nalete na starije Brodarce.

Skoro smo na neprijateljskoj teritoriji. Ako se tu zapišamo jednim crnim C posred zgrade, bićemo carevi.

Usporavamo. Sve se više obaziremo. Uspevamo da stignemo do magacina, a da nas niko ne primeti.

Boda nam kaže da ga sačekamo na raskrsnici. Napeti smo. Neki su u polučučućem stavu. Dečaci federi.

Boda preleće blatnjavu poljanu i staje nasred magacina. Podigne pogled prema zgradi. Tako je nacrtan David koji se bori protiv Golijata, u dečjoj Bibliji koju imam gajbi.

Mučka sprej dosta brzo. Onako kako barmeni prave ono piće Džejmsu Bondu.

Poskoči. Klikne štrcaljku. Padne na zemlju. Uspe mu da iz skoka napiše ogromno C preko sredine magacina.

Banda zviždi i navija. I ja s njima

Bravo, Bodo!

Boda se okreće. Skuplja usne da bi sakrio osmeh, ali vidi se da je presrećan. Oči su mu duplo veće. Čakle.

Okrene se prema Brodari. Pokaže kurac zgradama, pa zafrljači sprej na nevidljivog neprijatelja.

Potrči.

Projuri pored nas, a mi ga pratimo. Stariji su, snažniji, dužih nogu. Zaostajem metar, dva, tri. Gube mi se. Ne mogu da ih stignem, pa stanem.

Okrenem se da proverim da me neko ne prati. Nema nikoga. Sve je mirno. Tmurno nebo, sipi kiša i ljudi koji kao da su napravljeni od oblaka iznad nas tumaraju ulicama.

Cepam Ćopićevom do ćoška koji vodi prema crkvi od žute cigle. Iako sam došao do daha, srce mi i dalje lupa. Znam da se kezim kao kreten, ali me nije briga. Brine me jedino kako ću da skinem crne fleke s prstiju.

Pretrčavam ulicu i pre nego što nastavim prema svojoj zgradi, primetim Igora.

Sam je. Vuče se, jedva odvaja noge od zemlje. Toliko je trom da se tetura u cik-cak. Izgleda kao pijan. Torba mu je oklembešena na leđima. Čini se prevelika i prenatrpana iako je na klupi izgledala ispuvana.

Zinem da ga dozovem, ali iz nekog razloga to ne uradim. Odlučim da ga pratim. Zanima me gde živi i što se ovako kasno vraća iz škole.

Nervira me što ide tako sporo jer jedva održavam korak s njim. Bojim se da ću da ga stignem i prestignem.

Kod crkve se naglo pribere, pa hoda normalno. I dalje deluje kao da mu se ne ide kući. Barem drži pravu liniju i ne moram da milim da bih ga pratio.

Prolazi pored crkve, prelazi zebru i nastavlja uličicom do prvog semafora.

Vraćamo se u Čopićevu.

Krijem se iza parkiranog automobila. Razmišljam šta da ga slažem ako me primeti. Pošto nije odavde, kenjaću da i ja živim negde u blizini.

Čikica na semaforu postane zelen i Igor krene preko zebre. Pratim ga. Uspeva mi da uhvatim zeleno svetlo. I dalje piči pravo.

Na sledećoj raskrsnici gleda levo-desno, kao da ne može da se seti kuda treba da pođe. Nastavi još malo napred, pa gleda nadesno, sve se penjući na prste. Ipak krene desno.

Već smo prošli pola Čopićeve. Igor opet staje na semaforu, ali se crveno svetlo brzo ugasi, pa on prelazi raskrsnicu i nastavlja dalje, prema sivim soliterima.

Meni je sve odmah jasno. Nema potrebe da ga više pratim. Najednom me ne zanima u kojoj zgradi živi, kojem ulazu, na kom spratu, s kim. Prešao je na Brodaru. Kraj.

6.

U ekipu upadaš ako si dovoljno dobar za nju. Nema ništa prostije nego da se neko dokaže. Ne postoje jasno određena pravila. Više je kao u *Karate Kidu*. Novajlija mora da sluša šta mu se kaže i da ne postavlja pitanja. Novi član treba da istrpi sve što smislimo da bi se dokazao. Posle toga je naš. Centraš.

Raketa se vrti oko moje bande već dobrih mesec dana. Donosi nam slatkiše. Pušta nas da po parku vozimo njegov BMX. Igli radi domaći iz matiša i fizike, a Milici ponekad nosi torbu posle škole. Mene zove Rambo i stalno me gnjavi kako je gledao film i čitao knjigu. Prepričava mi omiljene scene i ponavlja kako mrzi onog debelog pandura.

Meni je sve odmah bilo jasno, posle prve ukradene paklice žvaka u obliku cigareta. Podelio nam je žvake, a mi smo ih žvalili kao da stvarno pušimo. Na kraju smo ih kratko sažvakali, popljuvali po zemlji i otišli. Raketa je krenuo za nama. Naivko. Zaustavio sam ekipu, okrenuo se i pogledao ga ravno u oči.

Gde si pošao?

Nije znao šta da odgovori. Piljio je u mene.

Ako hoćeš da blejiš s nama, moraćeš da se još više dokažeš. Žvake su pičkin dim. Nemoj slučajno da nas pratiš. Je l' ti jasno?

Raketa je nešto promrmeljao, a mi smo se okrenuli i otišli. Raketa je sutradan Milici prvi put poneo ruksak.

Raketini matorci nisu kod kuće. Čale mu se bavi ko zna čim, a keva ima radnju u centru grada.

Bogati su. Imaju spremačicu, ali ona dolazi samo četvrtkom, a danas je petak.

Odmah posle prve smene smo otišli do Rakete, da se konačno dokaže.

Cela ekipa mu se razletela po kući. Ogromna je. Podseća na dvorac. Ima jedan deo koji liči na kulu. Mali, istureni, ozidani balkon koji gleda na veliku raskrslu.

Odmah obeležavamo teritoriju. Razbacujemo stvari, sedamo gde ne bi trebalo, poigravamo se figuricama i ostalim ukrasima, otvaramo ormane i komode. Srki jaše porcelanskog slona.

Raketa izgleda kao da mu ništa od toga ne smeta. On je inače uvek opušten. Kao da je na lekovima, kako kaže moja keva.

Milica stoji u najvećem kupatilu u kući i šminka se. Izgleda kao bolid, ali namerno stavlja previše šminke svuda po licu.

Izgledaš ko veštica.

Ti i bez šminke izgledaš ko kurac.

Uvek me zezne.

Ostali su se razjurili na sve strane. Raketina soba je ogromna, krcata je igračkama, video igrama, malim stolom za bilijar, tablom za pikado, posterima, knjigama i uredno složenim stvarima.

Igla pretura po ormanu. Pušta da odeća pada oko njegovih nogu, a onda pronade majicu koja mu se dopadne. Obrne je, zagleda sa svih strana, pa klima glavom.

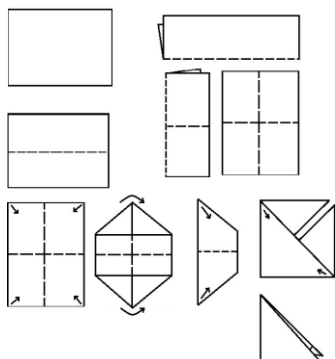
Uzeću ti ovo.

Raketa sleže ramenima. Mislim da ga nikad nisam video da je došao u školu obučen u istu maju. Verovatno i ne zna da je bila u plakaru.

Drmnem Raketu po ramenu i obratim mu se što ozbiljnije mogu.

Jesi li naučio da praviš puckalicu?

Raketa zaklima. Smešak. Ode do stola i iscepi list papira iz sredine velike sveske. Dosta brzo napravi strava puckalicu.

Svi je isprobavamo. Hvatamo je s dva prsta na slobodnim krajevima. Naglo mahnemo rukom ispred sebe. Trougao se povuče unazad i rasklopi. Pucanj. Stvarno je majstor. Hvalimo ga svi sem Igle. On je dotad pravio najbolje puckalice.

Igla gleda oko sebe. Pljune na mali tepih na kojem je izvezena ulica, sve s kućama, asfaltiranim putem, semaforima, bolnicom, policijskom stanicom, prugom i saobraćajnim znacima.

Ala si ti bogat, pička ti materina!

Pa šta? Ni Rambo ne gladije.

Ni Čep.

Ali nisam bogatun.

Igla još jednom pljune. Kao da je tako više u pravu i kao da tako jače mrzi. Čak i kaže.

Ja mrzim bogataše.

Čep ga sačeka na penal.

E, Igla, nemoj mnogo da se praviš pametan. On je bogat, a ti si katolik. Svako je neki kurac.

Nisam.

Nego šta si. Prezivaš se Tabor. Ti si Nemač. Katolik.

Igla se nakostreši.

Mene boli kurac za to. Matorci me smaraju da idem u crkvu.

Ali si ipak katolik.

Igla naglo priđe Čepu. Čep se isprsi. Svima je jasno da bi Čep popio batine, ali psi vole da laju.

Pa i Meda je katolik. Jebeni Mađar.

Meda raširi ruke, kao da nam svima preti.

A vi ste svi glupi Srbi!

Čep se ubaci.

Svemirac je Ciga.

Ja sam Ciganin. I nemoj da ti jebem kevu, jesi čuo?
Milica stane nasred sobe.
E, a kakve veze ima ko je šta?
Kako nema?
Pa ajde, reci mi, kakve ima veze?
Milica je toliko tvrdoglava da je prelepa. Njena odlučnost
zbuni Čepa, pa zamuca.
Pa, pa, tamo pucaju zato što su jedni jedni, a drugi drugi.
Gde tamo?
Pa tamo. Gde je Čepov ćale i Svemirčev buraz.
Gde je tačno tvoj matori?
Čep sedne na krevet. Desnicom namesti jaja u farmer-
kama.
Nemam pojma gde mi je ćale. Ali ja sam Srbin. Pravoslav-
vac. To znam. Evo vidite.
Iz majice izvuče drveni krstić okačen o tanki kanap.
Meda zvizne.
U jebote! Pravoslavac! Original!
Slikajte ga za novine!
Još bolje! Stavite ga u zoološki vrt! Da mogu svi da ga vide!
Čep vrati krstić u majicu. Meda i Raketa se cepaju od
smeha.
I mi smo pravoslavci.
Srki zagrlili Milicu, a ona mu strese ruku. Uhvati se za
tanku brojanicu na desnom zglobu. Zavrti je, kao da je pecka.
Ma šta ti znaš šta sam ja?
Primire se. Gledaju u mene. Treba da se izjasnim.
Ja ne verujem u boga.
Meda mi priđe i čukne me ramenom.

Ti si mi, Rambo, u stvari najgori. Ti ne veruješ ni u ništa. Draži su mi ovi pravoslavci, kurci palci. Oni barem u nešto veruju.

Ko kaže da ja ne verujem?

Meda se nasmeje.

Rambo veruje u vanzemaljce.

Mama ti, bre, veruje u vanzemaljce!

Pa u šta onda veruješ?

U vas, majmune.

Kad završimo s rasturanjem stana, odemo do kuhinje. Povadimo gomilu hrane iz frižidera i stavimo je na sto. Pravimo sendviče, žderemo i zalivamo sokovima i koka-kolom. Onda trpamo još u sebe, sve dok nam se ne smuči. Ali Medi ne može da se smuči.

Imaš nešto slatko?

Naravno.

Raketa otvara špajz i otkriva police krcate slaktišima, kornfleksima, čipsevima, grickalicama, čokoladama i bombonama.

Guramo u sebe sve što vidimo, a nešto stavljamo i u džepove, da se nađe za kasnije.

Milici ponestane mesta u džepovima pantalona, pa se okrene Raketi i pita ga nehajno.

E, Raketa, gde si stavio moj ranac?

U predsoblje. Što?

Ajde budi car, pa ga donesi i napuni slatkišima. Može?

Važi.

Igla mi priđe i musavih usana od čokoladice promrmlja.

Da ne preterujemo?

Što?

Pa odraće ga matorci kad vide sve ovo. A odraće i nas ako se vrate dok smo tu.

Šta je, Igla, usro si se?

Igla proguta preveliki zalogaj, zagrcne se i zajapuri. Kašlje. Hteo je da me opsuje, pa mi umesto toga pokazuje srednji prst desne ruke. Lupam ga po leđima i razgledam po kuhinji.

Velika staklena vrata vode u dvorište, a tamo je uredno pokošena trava. Ne razumem se u vrste drveća, ali tri stabla bez lišća granaju se u drugom uglu dvorišta. U samom dnu, tik uza visoki, beli zid, nalaze se šupa i dve kućice za pse. Zidovi su prekriveni puzavicama koje sve više gube lišće.

Ispred njih džonjaju dva dobermana. Da nema tih pasa, dvorište bi izgledalo kao neka izmišljotina. Toliko je sređeno i prazno i mrtvo. Psi ga čine živahnijim. Čim smo upali u kuću, lajali su i došli da vide ko to pravi sranje. Raketa ih nije pustio unutra, pa smo im brzo dosadili.

Je l' ujedaju?

Kako se zovu?

Srki i Meda su priljubljeni uz staklo i gledaju prema crno-narandžastim zverinama potkresanih ušiju.

Raketa taman zatvara Miličin ranac prepun slatkiša i drugih zanimacija za zube.

Hoće da ujedu. Ali sad ću da ih pozovem, pa ćemo da ih mazimo.

Raketa priđe staklenim vratima. Svi smo priljubljeni uz panel. Stojimo mirno i gledamo bez treptaja kao da nikad ranije nismo videli džukce.

Ovaj sa crnom ogrlicom je Ares, a ova sa crvenom je Atina.

Kako glupa imena.

Mislim da je to iz mitologije. A i da tako moraju da ih nazivaju.

Ko?

Odgajivači.

Pričamo još kratko o psima i tome da su Ares i Atina osvajači i neke nagrade za kerove. Raketa, za to vreme, napuni dve činije hranom za pse. Prinese ih vratima. Polako pomeri staklenu vratnicu u stranu, a životinje odmah podignu glave i zagledaju se u nas. Oči su im crne, kao lopte koje Kralj Goblina vrti po prstima.

Raketa ih pozove po imenima i isturi činije s klopom na travu, a psi veselo poskoče i krenu preko zelenog dvorišta. Maju repovima tamo-vamo, uvijaju guzicama i proždiru granule iz činija.

Nemojte još da ih dirate. Pustite ih da vas onjuše, pa onda smete da ih mazite.

Kerovi su ogromni i izgledaju baš zajebano. Crna dlaka se presijava, mišići im se ocrtavaju, a sečene uši podsećaju na rogove.

Klopaju do poslednje granule. Ližu činije i njuškaju naokolo, kao da im je slučajno promaklo još koje zrnce. Umiljavaju se Raketi i maze se o njega, a kad shvate da neće dobiti više da jedu, obrate pažnju i na nas.

Sve je onako kako je Raketa rekao. Kad nas onjuše, ližu nam dlanove i njuškaju patike, poturaju glave pod ruke da ih mazimo. Atina se čak izvali na leđa i meškolji se, dok je Milica, Igla i Čep češkaju istovremeno. Ares se propinje na zadnje šape i liže Medi lice. Mora da je namirisao ostatke čipsa i čokolade.

Ubrzo dosadimo jedni drugima, pa se vrate u dvorište. Nađu deo trave s tankom trakom sunca, pa tu legnu jedno preko drugog i zadremaju.

Raketa zatvori vrata i baci pogled po kuhinji.

Moram da počistim pre nego što se matorci vrate.

Kad se vraćaju?

Oko šest.

Sad je tek četiri.

A nisi još ni primljen u bandu.

Raketa me pogleda. Deluje kao da će da zaplače. Razumem ga. Podelio je sve što je mogao s nama. Pustio nas je da mu razjebemo kuću, uzmemo odeću, pokvarimo kevinu šminku, mazimo pse i skačemo po nameštaju.

Je l' ti ćale gleda pornjavu?

Aha. Ima gomilu kasete.

Pokaži nam.

Milica prevrne očima i jaukne.

Nemojte sad da drkate!

Lupim joj mošu. Prejako. Ni ne vrati mi, već se uhvati za desno rame. Gleda me besno.

Nećemo da drkamo, nego ćemo da uzmemo po kasetu. Za kasnije.

Ja neću.

Milica i dalje trlja bolno mesto.

Ne moraš. A i šta će tebi pornići? Ti si žensko.

Raketa nas odvede u spavaću sobu svojih matoraca. Ogromna je. Mislim da je veća od mog stana. Ima džinovski klizni plakar, televizor, video-rekorder, zvučnike, bračni krevet i prozore koji gledaju na dvorište.

Raketa odgurne vrata plakara. Premešta kutije za cipele, pa izvuče braon kutiju koja je bila zabačena u dnu ormana.

Rasklopi četiri ivice i otkrije gomilu kaseta u originalnim omotima. Svaka kasete je prepuna fotki golih tipova i riba. Na nekima su samo ribe. Ima i crnaca i belaca i azijata. Na jednoj od fotografija je i kepec!

Ova je za Srkija!

Čep diže kasetu na kojoj je patuljak. Svi se smejemo, a Milica udara Čepa u rebra. Čep se savije i spusti ruku.

Ta je za tvoju kevu, majmune!

Razgledamo kasete. Pokušavamo da pročitamo šta na njima piše, ali opisi su uglavnom na nemačkom jeziku. Retko koji je na engleskom, a retko ko od nas zna šta te reči na engleskom uopšte znače.

Jedna reč nam je ipak svima jasna i tera nam bale na usta. *Sex*.

Pošto svako odabere kasetu, Raketa vrati preostale u kutiju, kutiju u orman, pa je opet zabašuri drugim stvarima.

Ekipa se razmili po sobi. Igla odmah vadi kurac i drka na sliku s kasete. Milica se pravi da ga ne vidi. Prelistava modni časopis koji je našla na nahtkasni. Ostali se zezaju. Skaču po krevetu i šatro se bese o kravate Raketinog ćaleta.

Meda i Svemirac se takmiče ko će jače da podrigne. Dele flašu fante, gutaju, pa praskaju.

Gledam kroz prozor i primetim kako se zrak sunca istanjio. Kerovi su se ušuškali jedno u drugo tako da izgledaju kao jedan pas. Dremaju.

E, je l' neko poneo rakljicu.

Svi cokću i vrte glavama.

Ja imam duvaljku.

Igla ga i dalje drka.

Pa duvaj kurac.

Raketa mi priđe i pokaže šupu.

Ima čale praćku za ribolov. Hoćeš da je donesem?

Naravski. I taman donesi još grickalica.

Raketa, sve uz smešak, odjuri iz sobe. Čujem ga kako se spušta niz stepenice. Jedno vuš! otkriva da je otvorio klizna vrata prema dvorištu. Uskoro ga vidim kako seče travnjak do šupe. Atina i Ares naćulje uši, pogledaju ga, ali odluće da ne mrdaju. Raketa nestane u šupi.

E, Čepe, donesi klikere iz Raketine sobe.

Što ja?

Zato što sam ti ja tako rekao.

U, je, Rambo. Danas si baš zajeban.

Raketa i Čep se vraćaju u spavaću sobu u isto vreme. Meda uzima kesu čipsa iz Raketine ruke, a Čep mi predaje mrežastu vrećicu punu staklenaca. Raketa iz džepa izvuće praćku. Drška i rašlje su joj od crvene plastike, a guma i deo gde se stavi projektil od žućkaste gume.

Pruži mi praćku, a ja odmahnem glavom.

Ne, ne. Ti ćeš da gađaš.

Cela ekipa se okupi oko nas. Otvorim prozor i pokažem prstom na umotane pse.

Pogodi jednog u glavu i naš si.

Ćute. Osećam da je bar pola ekipe protiv, ali niko ništa ne sme da kaže. I dalje sam ja glavni. Igla i Svemirac imaju pse. Njih to sigurno posebno boli. Neka.

Rambo. Ubiću ih. Mislím, ubiće me čale.

Odmerim Raketu, pa slegnem ramenima. Zakoraćim prema vratima.

Onda ništa od Centraša.

Hodam dovoljno polako da svi shvate šta se dešava i krenu za mnom. Silazimo niz stepenice. Odjednom je sve tiho. Je-

dino Meda ne prestaje s hrskanjem čipsa. Kad se već hvatam za kvaku ulaznih vrata, Raketa se oglasi s vrha stepeništa.

Dobro. Jebeš čaleta.

Raketa stoji stegnutih usana i s praćkom u ruci. Pogledam ostale, pa im pokažem glavom da se vratimo u sobu.

Nameštamo se pored prozora. Psi su i dalje na istom mestu.

Raketa uzima providni staklenac u kojem se u čudnoj vrpici mešaju crvena, narandžasta i žuta boja. Stavlja kliker u prćaku, pa dugo gleda prema Atini i Aresu.

Niko ništa ne govori. Čak ni Meda ne ždere čips. Tiho dišemo i iščekujemo šta će Raketa da uradi.

Raketa gleda u kerove još pun minut. Ekipa se već međusobno gurka, ali ja sam siguran u ono što sledi. Ne pomeram se, već šaram očima. Čas u Raketu, čas u pse.

Raketa podigne praćku i nanišani.

7.

U dnevnoj sobi ćale puši i pijucka rakiju. Običaj posle posla. Ručak, rakijica, pljugica, pa spavanje. Keva čita novine. Zanima je koga zovem.

Milicu.

Spusti novine i pogleda me. Mislim da sam taj pokret video u toliko filmova da se nasmejem. Sad je zanima šta je smešno.

Ništa, bre. Pusti me na miru.

Okrećem brojčanik. Proizvodi zvuk namotavanja, pa tiktakanja u povratku. Onda novi broj i tako četiri puta. Zvoni.

Telefon ima dovoljno dugačak gajtan da izađem s njim iz sobe. Držim žutu slušalicu između uha i ramena. Jednom rukom se borim s telefonskim kablom, dok drugom hvatam telefon.

Pritvorim vrata dnevne sobe i sednem u najudaljeniji deo predsoblja, iza cipelarnika. Svestan sam da mogu da me čuju. Ali prijatnije mi je kad sam u drugoj sobi. S Milicom pogotovo.

Javi se njen čale. Toliko su me puta muštrali da se lepo predstavljam telefonom da iz mene izleću nesvakidašnji maniri.

Dobar dan. Ivan ovde. Da li je Milica kod kuće?

Matori promrmlja potvrdno. Prodere se da bi dozvao Milicu iz druge sobe. Začas mi zazuji u uvetu, pa premestim slušalicu na drugo.

Halo?

E, Rambo je.

Ćao. Šta se radi?

Dosađujem se. Čekam da matorci zaspe, pa da drkam.

Milica proizvede zvuk kao da povraća.

Mnogo si ti fina.

A ti stalno kenjaš o drkanju. Verovatno i nemaš kitu.

Pitaj tvoju mamu što nemam.

Duvaj ga, Rambo.

Važi.

Malo prazne linije. Niko tu nije stvarno ljut. Tako se stalno čačkamo. Ipak, nikad se ne zna. Mislim da se sad malo i naljutila. Popuštam. Menjam temu. Zbog toga sam je i zvao.

Kako je bilo?

Gde?

U Diznilendu!

Pa gde?!

Kod Svemirca!
Pa kako može da bude na sahrani?
Ne znam. Nikad nisam bio.
Stvarno?
Aha. Nisam bio ni na jednoj sahrani. Baba je umrla kad sam imao tri godine. Toga se ne sećam. Zasad su svi živi.
To nije izgovor. Mogao si da dođeš. Zbog Svemirca.
Hteo sam. Matorci me nisu pustili.
Što?
Kaže keva, šta ćeš na ciganskoj sahrani.
Moji su isti kreteni. A i ostali. Niko nije bio. Ni Srki.
Zaćutim. Keva ide do kuhinje. Otvora frižider. Pisak kisele vode, gutljaj i zvuk olakšanja. Podrig.
Halo?
Čekaj malo.
Keva me gleda, dok se vraća u sobu. Smeška se i šalje mi podrugljive poljupčiće.
Zatvori vrata!
Matora ih nehajno gurne. Lup!
E, Rambo, šta se dešava?
Ma keva smara. Nego pričaj dalje. Šta je bilo?
Ništa. Kažem, pičke ste što niste bili.
Baš niko nije otišao?
Nije. Srki nije hteo jer je ćale rekao da će da nas kazni.
I?
Šta i?
Je l' si kažnjena?
Do vikenda.
Kratko se zamislim. Sreda je.
Pa, dobro, nije strašno.
Lako je tebi. Šta ja da radim do subote?

Uhvati se za uši, pa igranj.
Duvaj ga.
Kako je Svemirac? Šta ste radili?
Stvarno si glup. Šta misliš kako je? Sjeban je. Zamisli tebi
brat da pogine.
Ja nemam brata.
Ali ja imam.
Opet tišina.
Dobro. Hoćeš da pričamo ili da prekidamo?
Hoću. Ali nemoj da si govno. Bilo je baš tužno.
A jesi li zvala Svemirca posle?
Nisam. Otišla sam na sahranu. Pokupila sam cveće s
nekog drugog groba i stavila ga pored kovčega.
I šta se još radi?
Ništa. Svemirac i njegovi su stajali pored kovčega. U
kapeli. Svi im izjave saučešće. Izljube se u obraze. Pipkaju
kovčeg. Ostavljaju cveće i one okrugle bukete.
Ne znam šta bih dalje da je pitam, pa se setim šta čale
uvek kaže kad priča o sahranama.
Je l' bilo puno ljudi?
Gomila. Bili su i ti njegovi.
Koji njegovi?
Pa iz vojske. Otkud znam. Oni su bili u uniformama.
Ali ne onim maskirnim. Nego onako, kao odelo. Ali imaju
ordenje i beretke i to. Pucali su iz puški.
Ne seri! Kad?
Pre nego što su spuštali kovčeg.
Gde su ga spuštali?
Pa u grob, jebo te!
Još neko diže slušalicu. Piskavi muški glas prekine naš
razgovor. Opsuje, pa spusti.

Halo? Milice?

Aha. Tu sam.

Šta bi? Je l' te smara ćale?

Ma jok. Dvojn timer. Ko ga šiša. On ponekad prića i po dva sata.

Je l' spustio.

Oboje ćutimo. Oslušujemo tišinu telefonske linije.

Mislim da jeste.

I šta je bilo?

Htela sam posle da ostanem sa Svemircem, ali nisam mogla da mu pridem. Bilo je previše matoraca. A i sve vreme je bio uz ćaletu.

Je l' zna da si bila uopšte?

Rambo, majmune, rekla sam ti da sam izjavila saućešće.

Ne sećam se. Rekla si da si uzela cveće.

Iznervirana je. Sriće mi.

Ukrala sam cveće. Ušla sam u kapelu. Stavila cveće na ostalo cveće. Izjavila saućešće. Izašla iz kapele.

I?

Uzdah.

I ništa. Ti vojn timer su nosili kovćeg do groba. Pop je pevao. Spustili su kovćeg. Gomila žena je urlala.

Što su urlale?

Valjda im je bilo baš žao. Svemiraćev ćale je morao kevu da vadi iz rake.

Ćiju kevu?

Svemirćevu! Bacila se žena u grob. Kad su spustili kovćeg.

U, jebo te!

Ćujem je kako šmrcka.

E, Milice? Je l' si okej? Je l' plaćeš?

Milica se zakašlje. Jako povuće sline iz nosa.

Ne.

Opet tišina. Miličin glas se odjednom izobliči. Mogu da je vidim, kao da je ispred mene. Zajapurena, crvena, očiju krvavih i oteklih od suza.

Pičke ste što niste bili!

Spusti mi slušalicu.

8.

Volim da odem kod Čepa. On nema mnogo igračaka i nema video-rekorder, ali ima veliko dvorište.

Tu smo svi. Čep, Igla, Svemirac, Meda, Srki i Milica. Tu je i Raketa. Dokazao se kao car i sad ćemo da ga vodimo na prvi fajt.

Čepov ćale je na ratištu. Javlja se povremeno i ponekad pošalje pismo. Čep kaže da se ne plaši za ćaleta. On je najhrabriji čovek kojeg zna.

Čep živi s kevom, babom i dedom. Baba i deda su skoro nepokretni. Bauljaju usporeno po kući i nikad nas ništa ne pitaju.

Njegova keva je dijabola. Ona bi uvek da zna šta radimo. Šatro nam donosi da popijemo vode ili nas nutka voćem i slatkišima. U stvari, upada u sobu i hoće da nas vidi kako nešto radimo. Ne znam šta. Uvek se samo igramo.

Ovog puta, ipak, nije sve samo igra. Čekamo da Čepova keva ode u kuću, pa ostanemo još malo u dvorištu i mazimo njihove dve mačke.

Čep se odšunja do prozora koji gleda u dnevnu sobu. Proviri i brzo se okrene. Mahnito klima glavom.

Gleda TV!

Znamo gde njegov matori drži alat i još koješta. Šupa je velika i nalazi se tik uz kuću. Ima dva ogromna prozora. Jedan gleda na dvorište, a drugi pozadi, na malu njivu iza kuće.

Nebo je kao televizijski kanal bez programa. Spolja dopire slaba svetlost, tako da se radionica čini manjom nego što jeste. Natrpane stvari u njoj je još više smanjuju.

U šupi su dva ogromna stola. Napravio ih je Čepov matori od krila starih vrata. Alat je svuda po zidovima, na podu i po brojnim improvizovanim policama.

Čekići, šrafčigeri, francuski ključevi, šila, široke olovke, krede, bonsek, bušilice, klešta, turpije, ekseri, šrafovi, matice, namotani klobuci žice, magneti, lemilica, papagajke, lenjiri, glinerice, makaze, izolir trake, lepljive trake.

Tu je, naravno, i gomila krša. Ostaci starih radio-aparata, metalni opiljci, stiropor, krpe, delovi metala koji uvek za nešto posluže, pokvarena slavina, razbijeni ram za slike. U ćaletovoj radionici možeš da nađeš šta god poželiš. Tu je i Čepov stari bajs, gomila iznosane odeće, dva-tri polupana televizora.

Ne znamo gde ćemo pre da pogledamo i šta pre da uzmemo. Skoro da zaboravljam po šta smo došli. Meda me brzo vrati u stvarnost.

Čepe, a šta smemo da uzmemo?

Čep se okrene oko sebe. Pogleda gore i dole, kao da sabira šta sve ima u radionici, pa slegne ramenima.

Pa ne znam. Sve.

Ubiće te ćale.

Milica se brine, a Srki već razgleda kratki lanac za bicikl pričvršćen za metalnu dršku.

Ma, nije tu. Ko zna kad će da se vrati.

Šta ako se sutra vrati?

Nema šanse. Juče je stiglo pismo. Rekao je da ništa ne zna. Uzmite onda svi šta hoćete. Vratićemo kad se Čepu vrati ćale.

Preturamo po alatu. Najednom se pojavi Čepova keva. Nosi bokalče i tacnu s čašama. Upada u šupu i veselo govori kako nam je donela step sok od pomorandže. Bokali se neprirodno žuti, a u vodi još mogu da se vide nerazmućeni delovi praška iz kesice.

Prestajemo da tražimo oružje. Glumimo nevinašca. Zahvaljujemo se za sokić, pijuckamo i čekamo da ona ode.

Keva se pita šta to tražimo. Zakorači u radionicu, napravi jedan krug, dodirujući prstima po koju stvar. Deluje kao da nije tu. Trzne se, pa izađe napolje. Dovikne nam da ima još ako smo žedni.

Stalno to radi.

Keva je keva.

Izeš kevu. Jeste li našli oružje?

Alatke se ponosno uzdignu ispred mojih očiju. Klimnem glavom i osmehnem se, pa iz džepa izvučem maramu. Stavim je na glavu i čvrsto zavežem. Osećam kako mi slepoočnice pulsiraju.

Šta će ti marama?

Pa šta misliš šta će mi?

Idemo sad na Brodaru?

Kasno je.

Ja moram kući.

I ja.

Ne sviđa mi se što svi izgledaju pokislo. Gledam u svakog od njih ponaosob. Vrtim glavom levo-desno.

Ko mora kući kod mame, neka pali. Ja idem na Brodaru.

Ti nisi ni uzeo oružje.

Milica glasno dobaci iz dna radionice.

Nisam jer mi ne treba. Ja ću svoje da uzmem od Brodara.

Kratko ćutim. Okrenem se i izađem iz šupe. Ne gledam iza sebe sve do kapije. Bacim pogled prema ostalima, tek kad pritisnem kvaku.

Cela banda je na dva koraka od mene. Naoružani su do zuba. Osmehnem se, pa izađem na ulicu. Kiša utom poče jače da pada.

Grad je prazan. Subota po podne. Svi sede u kućama i stanovima. Jedu, piju, cvokoću, ne znaju šta će sutra. Plaše se kiše.

Nas osmoro ide kao jedan. Prolazimo pored šteka sa stvarima, ali toliko sam siguran u današnju pobedu da neću ni da se presvlačim.

Hteo bih da potrčim, ali čuvam snagu. Svi su nam potrebni za fajt. Meda pogotovo. A on nas nikad ne bi stigao kad bismo šprintali.

Ne idemo najširom ulicom, već je sečemo, pa se uključimo u uličicu paralelnu s njom.

S prozora niskih kuća, babama se lepe pogledi za nas.

Kiša pada, ali ne lije. To znači da ćemo možda nekog i da zateknemo napolju. Ispao bih bolid kad bih doveo bandu spremnu za fajt na prazno igralište. Morao bih da izdržim zezanje, a ja to ne trpim.

Ubrzo prolazimo zamišljenu liniju koja deli Centar od Brodare. Raskrsnica je pusta i semafori menjaju svetla bez potrebe.

Na Brodari smo i sad svako zajeblavanje prestaje. Prve zgrade u naselju su blizu. Visoke su i ko zna ko nas je video.

Macolina ekipa se sigurno okuplja, ako već nije na nekom od igrališta za košarku ili fudbal.

Nalazimo ih na blatnjavoj čistini s ljuljaškama, klackalicama i vrteškom. Macola iz sve snage vrti okrugli, metalni ram, a dve devojčice vrište od prevelike brzine vrteške.

Ostatak ekipe je unaokolo. Neki se ljuljaju, neki penju na ljuljašku, a dvojica se otimaju oko ispuvane buba-mare.

Macola nas prvi spazi. Prestane da vrti devojčice. Urlava na sav glas. Okuplja bandu.

Mi još ne jurimo. Idemo sporo. Osećam kako se svi gura-ju iza mene. Žuri im se da isprobaju nove igračke. Ali ovaj trenutak treba da potraje. Ne napadamo dok oni ne izvade svoje oružje.

Pendrek je moj znak.

Ubrzo se oko vrteške okupi desetak Brodaraca. Neki imaju oružje, neki su goloruki.

Prozivke lete k nama. Prate ih kamenje i ostali projektili. Mi uzvraćamo, ali ne prilazimo previše blizu.

Macola je negde otišao. Ne želim da se bijem ako on nije tu. Psujemo se i pljujemo Brodarce. Uzvraćaju. Ulične rakete proleću pored nas. Ni mi nismo precizni.

Najzad, Macola dolazi, a u ruci mu se crni pendrek. Ne čekam da stane ispred svoje bande, već odmah kidišem na njega.

Dva-tri koraka, pa trk. Sve mi je crno. Zuji mi u ušima. Osećam da je moja ekipa svuda oko mene, ali ih ne vidim. Ciljam Macolu i njegovo oružje.

Macola se usrao. Faka mu je sva izobličena. Neće odmah da napadne. Pušta svoje da se prvi sudare s nama.

Oružje moje ekipe se naprasno pojavljuje. Izvlače ga iz nogavica, rukava i bušnih džepova. Brodarcu ne znaju gde će. Shvataju da su se zajebali.

Čep maje velikim francuskim ključem. Ne cilja glave jer nije lud. Ali da vas vidim kad bi vas Čep zviznuo ključem po ramenu ili ruci. Ma i po butini boli ko ludo.

Brodarci ječe, ali se ne povlače.

Medi se izgleda sviđa to što su tvrdoglavi. Smeši se. Hvata jednog od njih i obmotava mu lanac za bicikl oko vrata. Okrene ga licem prema drugim Brodarcima. Stegne ga. Sisa zakrklja i hvata se za lanac. Koprca se. Meda ga koristi kao štit od ostalih. Nasrće na protivnike i potura im njihovog ortaka. Drugom rukom ih nabada.

Dotrčava još pet balavaca. Mlađi su od nas, to se odmah vidi. U rukama nemaju ništa, a mišići im nisu ni za kurac.

Milica mlati dugačkim, rđavim federom. Opruga se savija i tera Brodarce da jauču. Iako ih gađa samo po nogama i dupetima, Macolini ne znaju kako da se brane. Pesnice i motke koriste da blokiraju napade. Nemaju vremena da oni nas udare.

Raketa je jedini zbunjen. Dvojica ga udaraju pesnajama iz sve snage. Najzad, povije se i padne na zemlju. Šutiraju ga. Ne biraju gde.

Srki mu pomaže. Uleće među njih i čekićem pravi krug oko sebe i Rakete. Jedan od Brodaraca vrišti. Hvata se za lice. Pušta krv. Urla i dalje, ali je utišan krvlju i sopstvenim rukama. Beži.

Drugi i ne pokušava da se kači sa Srkijem. Srki za svaki slučaj zamahne još dva-tri puta, pa diže Raketu.

Svemirac ima metalnu štanglu u rukama. Batina se sa četvoricom Brodaraca koji imaju slične toljage. Njihove su od

drveta. Brzo pucaju pod čelikom iz Čepove radionice. Trojica se ubrzo razbeže, a četvrtog Svemirac opauči po glavi i on padne na zemlju. Pokušava da ustane, ali ne može i stalno pada. Svemirac štanglu gura Brodarcu u dupe. Trenerka brzo popusti. Izgleda da su se i gaće pocepale.

Raketa je pored mene, a i Meda je dovoljno blizu da imam zaštitu.

Meda pušta zarobljenog, pa ga dovršava pesnicama i šamarima. Brodarac se zatetura i padne. Vrat mu je sav od tamnozelenene masti i krvi. Puzi po blatu, ali ga Meda šutira nogom u dupe, tako da ne može lako da šturne.

Raketa i ja okružimo Macolu. Ne zna koga će prvog, pa mlati pendrekom po vazduhu. Čas na mene, čas na Raketu.

Raketa steže šrafciger. Kidiše i on na Macolu, ali ne može da ga dohvati. Macola ima duže ruke. Duže oružje.

Meni se ne ide na pendrek. Još uvek mogu da se setim čvoruge. Ali moram da ga uzmem!

Odlučujem, sve ili ništa.

Skočim na Macolu. Umoran, ne uspeva da odreaguje. Njegov udarac završava u prazno. Na njemu sam. Padamo. I dalje sam iznad njega. Hvatam ga za ruke i udaram kole-nom. On se savija i brani butinama, tako da ga ne raspalim po jajima. Koprca se, ali ja ga čvrsto držim.

Pusti pendrek!

Puši kurac!

Obojica smo u teškom grču. Svaki cim je neverovatan napor. Svaki pokret može da bude greška.

Prestajem da ga udaram. Mic po mic se pomeram nagore. Celog ga prekrivam. Osećam kako me udara nogama. Hoće da me se otrese.

Hvata mi maramu i skida mi je s glave. Raketa mu stane nogom na ruku. Prikuje mu je u blato.

Macola je gotov, ali ne pušta pendrek. Uspem da mu se dovučem do zgloba. Zagrizem ga. Osećam metalni ukus u ustima. Meša se s ukusom zemlje. Macola vrišti. Šaka mu se rascveta. Iz nje ispadne pendrek.

Veliki stisak u mom telu popušta. Skljokam se s Macole. Hvatam vazduh. Raketa ga šutira i tera u beg.

Veliki Medin osmeh iznad mene. Pruža mi ruku. Pomaže da ustanem. Nema Brodaraca. Moja ekipa je zadihana, prljava, ugruvana i pomalo krvava. Svi se smeše.

Uzimam maramu sa zemlje. Pored nje je i pendrek. Maramu stavim u džep, a pendrek podignem visoko iznad sebe. Urlam. Ostali me prate.

Cela Brodara odjekuje od naših pokliča.

9.

Uvek kad me matorci ostave samog kod kuće, pozovem ekipu da blejimo kod mene. Pogotovo kad je napolju šugavo vreme.

Bandu uvek zanima otkud meni toliko knjiga u stanu. Jedino Čep nije oduševljen jer i njegovi roditelji drže dosta knjiga po policama. Tvrdi da imaju čak više nego moji. Kenja kako njegov ćale ima i neuporedivo više ploča nego moj matori. Mene ne zanima preterano čiji matorci imaju više dosadnih knjiga i ploča.

Evo, izbrojao sam stopedes. A kod kuće imamo bar trista!

Ne odgovorim mu, nego obratim pažnju na ono što rade Milica, Srki i Raketa.

Širom su otvorili vrata ormana i preturaju po odeći matoraca. Srki iskopa veliki slamnati šešir za plažu i stavi ga na glavu. Bekelji se dok nam se unosi u lice.

Milica i Raketa uzimaju tregere, košulje i dva kačketa. Kače jedno drugome tregere, a kape stavljaju na glavu.

Sad smo mi tvoj ćale!

Zagrlje jedno drugo oko struka, pa hodaju i ponašaju se kao da su jedna osoba.

A ja sam ti mama!

Srki ciči, ali ga Meda brzo utiša.

Ti si peder, majmune! To su ženske stvari.

Peder ti u gaćama, pa se i ne ljutim!

Srki se stvarno ne ljuti. To pokazuje tako što iz plakara izvadi haljinu. Skine šešir, navuče haljinu, pa vrati šešir na glavu i izvije telo u stranu. Tako se namešta ona sisata riba iz *Ko je SmeStio Zeki Rodžeru*.

Meda se smeje na Srkijevo paradiranje, pa se udobnije zavalj na dva jastuka na trosedu.

Svemirac iskopa neku ploču, kaže kako mu je ta jedna od omiljenih, pa je položi na disk gramofona. Oprezno ot-klopi zaštitu za iglu. Pomeri ručicu do ploče. Približi glavu gramofonu i izravna oči s velikim koturom. Polako postavi iglu na žleb.

Kad čujem da pušta Bajagu, smorim se. Meda takođe.

Daj, bre, nećemo valjda to da slušamo!

A šta bi ti?

Samo ne to. Daj Brenu.

Nemam. Matorci mi ne daju da je slušam.

Je l' neko poneo neku drugu kasetu?

Svi vrte glavom.

Svemirac se nasmeši, rasklopi ploču i čita sadržaj. Imena izvođača i reči pesama. Milica me lupne nogom po dupetu. Ona i Raketa su i dalje spojeni, vrte glavama i kažiprstima.

Moraš da učiš, Ivane. A ne da slušaš muziku!

Slušaj šta ti tata kaže!

Srki ne mrda s mesta. Istura dupe malo nadesno, malo nalevo. Igla se pojavljuje sa parčetom hleba u ruci. Gricka i posipa mrvice svuda po parketu. Meda mu se pridružuje tako što kopa sline i gađa ga. Igla zakopa nos, pa obriše slinu Medi o rukav. Meda mu zavalj mošu.

Majmune! Jako si me udario!

Nisam, nego si ti pičkica.

Srki, Milica i Raketa se uhvate podruku, pa došepaju do kreveta, gde se Meda i Igla već rvu. Hleb je na podu, zaboravljen. Maskirana trojka preti kažiprstima i dobacuje. Pokušavaju da imitiraju duboke glasove odraslih.

Ne smete se tući, deco! Nije lepo!

Nasmejem se. Drago mi je da nisam sam u stanu, što su svi došli i što ćemo već nešto da smislimo. Tako je uvek. Treba im da se malo izduvaju. Kao životinje, vole da prevrnu sve po kući. Označe teritoriju. Posle toga se osećaju opušteno.

Bajaga naglo prestane da mumla, a mi se najednom nađemo u potpunom mraku.

Kroz prozore se takođe vidi samo mrak. Jedina svetlost koja dopire do nas je s ruba grada, gde treperi rafinerija. U fabrikama ne nestaje struje.

E, jebi ga.

Šta ćemo sad?

Oči nam se brzo priviknu na tamu. Oblačno nebo bez meseca nam ne daje nimalo svetla. Jedva naziremo jedni druge.

Ej! Ne vataj me!

Milica drekne, pa gurne prvog do nje.

Ko te je dirao?

Srki je začas besan.

Ne znam!

Svi se smeju. Čim se smire, kažem im da ne mrdaju i da ne pipaju Milicu. Oprezno zakoračim prema kuhinji.

Imam sveće.

Sedimo u dnevnoj sobi, osvetljeni s četiri slaba plamena. Bezbroj puta sam gledao kevu i čaleta kako to rade. Uzmju tanjirić od šoljice za kafu, pa zapale sveću i puste da malo voska kane u centar tanjirića. Zalepe sveću tako što jedan kraj gurnu u vosak koji se odmah stvrdne i drži je na mestu.

Brzo istrošimo teme koje smo tog dana već žvakali u školi. Kontrolni zadaci, pismeni, lektira, koškanja na velikom odmoru, ko je u koga zacopan, zezanja zbog toga ko je u koga zacopan, pljuvanje nastavnika.

Dosadno nam je. Čutimo i blenemo u bele sveće koje izgleda da se ne smanjuju. Struja nikako da se vrati.

Milica, Raketa i Srki su i dalje kostimirani, pa nas kratko zamajavaju imitirajući matorce. Ali i to smo već videli.

Uzmem sveću i odem do svoje sobe. Postavim pažljivo tanjirić na patos pored kreveta. Mrak ispod kreveta nikad nije bio tako dubok i gust. Ipak, gurnem ruku u njega i napišam ono što tražim.

Vratim se u sobu i tresnem četiri porno časopisa na sto. Tu je i kaseta Raketinog čaleta.

Časopisi jedva da su dotakli staklenu površinu, već su u bandinim rukama. Sjate se po dvojica trojica oko časopisa i upiru ga prema plamenu sveće. Okreću listove i balave

na gole pičke i tipove koji ih karaju. Čitaju oglase za kurve i delove erotskih priča.

Milica odmah ustane sa stolice.

Ja idem. Već je kasno. Kenjaće mi keva. Srki, idemo.

Ti idi. Ja ću da ostanem.

Srki drži jedan od časopisa i bori se s Iglom koji bi da mu ga izvuče iz šaka.

Ubiće te keva.

Ma zaboje me!

Uzmem sveću, pa otpratim Milicu do predsoblja. Osvetlim joj patike i sačekam da ih nazuje. Otključam vrata, ali ih ne otvorim.

Kako ćeš sama po mraku?

Bolje sama po mraku nego da vas gledam kako drkate.

Uhvati mi ruku, pritisne je zajedno s kvakom i izađe u hodnik. Sveća ne može da dobaci daleko, pa stanem na otirač i pokušam da Milici bolje osvetlim stepenice. Ona se drži obema rukama za gelender i sporo gazi. Stepjenik po stepjenik. Nahodaće se do prizemlja.

Vratim se u dnevnu sobu, a tamo su svi već povadili prangije.

Svemirac i Igla su nadneti nad časopis i drkaju. Isto rade i ostali, raspoređeni iznad svojih časopisa.

Nemoj da je nekome kanulo na časopis!

Ma ko će sad na to da pazi!

Svi smo povadili kite i drkamo ih kao jedan, ali se isto tako ne koncentrišemo previše na to. Gurkamo se, komentarišemo koliki je kome kurac, zajejavamo Iglu jer je obrezan. Drkanje kao da nas najmanje zanima.

Stojim iznad časopisa zajedno s Medom, Raketom i Srki-jem. Niko nema kurac kao Meda. Neko od nas ima manji,

neko veći, ali svi izgledaju podjednako bedno u poređenju s Medinom kurčinom. On jedini i svršava kao zver. Nama ostalima kane malo ili se tokom drkanja pojavi neka providna tečnost. Meda jedini ima belu gustu spermu koja štrca.

Gledam u Srkija. Skinuo je šešir, ali je i dalje u haljini. Spustio je farmerke i gaće. Krajeve haljine pridržava pazusima, a levom rukom sve brže i brže povlači kožuru napred-nazad.

Padne mi na pamet kako izgleda kao Milica. Pogotovo u haljini, loše osvetljen svećom. Jedino što Milica ima pičku, a Srki kurac. Razlika mi, u ovom trenutku, ne deluje ogromno. Krivim glavu još više prema časopisu, ali oči pomeram prema Srkiju. Žmuri. Uskoro će da svrši. Osećam da ću i ja ubrzo.

Srki se zakašlje, pa sve sporije drka. Gladi kurac, a telo mu podrhtava. Kao plamen.

I dalje se pravim da ne gledam u njega. Osećam kako mi se nešto pomera u korenu. Shvatim da ne mogu više i u trenutku se sve završi. Tako je uvek. Svršim i već sledeće sekunde kao da nisam ni drkao. Čini mi se da kod Srkija to mnogo duže traje. On i dalje žmuri i masira glavić.

Ovog puta mogu da se pohvalim kapljicom bele sperme na dlanu.

Uskoro su svi svršili. Malo sperme i tečnosti je, naravno, kanulo na časopise, pa psujem ekipu. Iz kupatila donosim papir i pokušavam da obrišem sranje koje su napravili. Uspevam samo da razmažem ionako mutne crno-bele fotografije.

Ima da mi kupite nove časopise!

Bes mi smiri svetlo.

Niko se ne pomera. Gledamo jedne druge s kitama u rukama. Svi se, najednom, glasno smejemo. Izgledamo glupo. Srki pogotovo, pošto je u haljini.

Svetlo kao da je pokvarilo celo veče. Opet pričamo bez veze.

Je li, Medo, kako to da ništa nisi jebo s tolkim kurcem?

Jebo sam ti kevu, znaš!

I tako ukруг.

Kratko se dosađujemo, pa svi kažu da moraju kućama. Već je kasno. Ubiće ih matorci.

Ispratim ih, pa zaključam vrata. Dva puta. Stavim i rezu iako nisam siguran kako će tako slab lanac nekog da zaustavi. Okrenem se prema praznom stanu. Mukčina.

Keva i ćale me često ostave samog kod kuće. Iako su zaposleni, redovno idu u nabavke u Mađarsku.

Jednom sam ih čuo kako pričaju. Mi, u stvari, živimo od šverca. Nije mi jasno zašto i dalje idu na posao. Meni stalno govore kako je škola moj posao. Posle osnovne ću da upišem srednju, pa fakultet, a onda ću da radim, idem u vojsku i nađem ženu. Takav neki život mi spremaju moji roditelji. Meni to sve ne zvuči strašno. Koliko znam, i njihovi roditelji su tako radili, a i moji žive na isti način.

Nadam se da niko neće da mi smeta kad budem hteo da idem na fajt ili da gledam filmove.

Brine me jedino posao. Deluje kao da dugo traje i da ne služi ničemu, čim matorci moraju čak do Mađarske da bismo preživeli.

Praznina je nekako drugačija, nego kad su na poslu ili u radnji. Kad zapale van zemlje, tišina koja ispunjava stan je

mnogo ozbiljnija. Predmeti kao da su koncentrisani na mene. Atmosfera je zagušljiva. Gusta.

Tu je, naravno, neizbežna ceduljica na kojoj keva napiše gde su otišli i kad se vraćaju. Naškraba i kratko uputstvo šta da jedem tih dan-dva i ostavi mi broj telefona svoje kume. Pismo uvek završava s *vole te tvoji mama i tata*.

Volim i ja vas.

Iako smo pre desetak minuta blejali u dnevnoj sobi, za svaki slučaj prošetam kroz ceo stan. Otvorim sve ormane i komode u kojima bi neko mogao da se krije.

Svako pomeranje vratnice ili povlačenje fioke je napet događaj. Iz svakog od tih skrovišta može da iskoči neko i da me napadne.

Ovog puta se malo manje plašim jer imam pendrek. Brzo završim proveru stana, pa napravim sendvič. Grickam dva parčeta hleba koja sam namazao margarinom i između njih stavio debele kriške salame i sira.

Nagrada što sam hrabar i ostajem solo, dok su oni u nabavci, čeka me pored video-rekordera. Tri crne futrole s nalepnicom video-kluba. Znači, ostaće dva dana.

Sendvič proždirem. Drugom rukom teško otvaram kutije od filmova i gledam u bele nalepnice na kasetama.

Ubacujem *Predatora* u rekorder i stiskam plej, pa se zalim na jastuk i gledam film.

Zadremao sam pred kraj filma. Premotavam traku, pa gledam ostatak. Dač prebije vanzemaljca, raznese njegov svemirski brod i zapali iz džungle. Kraj.

Odem do kuhinje i pijem vode. Sat pokazuje deset i tri-deset pet. Trebalo bi da legnem, ali nema šanse da zaspim.

Nešto tresne u dnevnoj sobi. Zvuk se ne ponavlja, ali ne smem da se pomerim. Stojim pored sudopere i oprezno odlažem čašu na pult. Polako, polako se okrenem i pogledam u mrak predsoblja. Dnevnu sobu ne mogu da vidim. U kuhinji je upaljeno svetlo, a iz moje sobe dopire plavičast odsjaj televizora.

Ne znam šta da radim.

Odlučim, ipak, da otrčim do svoje sobe i tamo se zatvorim. U najgorem slučaju, pendrek mi je ispod kreveta. Bolje da budem tamo nego ovde.

Odbrojam do pet, pa potrčim. Projurim kroz predsoblje, sapletem se o patiku i udarim glavom o dovratnik.

Držim se za glavu, posrćem, ali uspevam da uzmem pendrek. Okrenem se vratima.

Tišina.

Disanje mi se smiri. Ispružim pendrek i upalim svetlo u sobi. Pipkam glavu. Nema krvi niti čvoruge. Dobro sam prošao.

Čvršće stegnem palicu, pa zakoračim u predsoblje. Upalim i tu svetlo. Gledam svuda. Proveravam čak i ćoškove na plafonu. Nikad se ne zna odakle opasnost vreba. Kao u Predatoru.

Priđem ve-ceu i upalim svetlo. Obazrivo zakoračim, pa pogledam iza vrata. Bade-mantili koji vise kao izduvana tela.

Ostaje još dnevna soba.

Gledam sve predmete vrlo pažljivo. Onako kako T800 to radi, kad uđe u kafanu.

Stupim u sobu, a parket zaškripi. Ukopam se u mestu. Opet gledam svuda unaokolo. Iz dna sobe nešto šušne. Trgnem se i ždrakam fotelju koja je pored radijatora. Tamo jedva

ima mesta i za mene, kamoli za odraslog čoveka. Možda ovo ni nije odrastao čovek, već demon ili neko od Brodaraca.

Opet šušanj.

Jedva se pokrenem i izađem iz sobe. Oprezno. Ugasim svetlo, pa zatvorim vrata. Hodam unazad i netremice gledam u vrata. Pola vratnice je u mutnom, bobičastom staklu. Mrak koji mi se plazi iza njega deluje strašnije od provalnika i monstruma.

Kao da neko drugi upravlja mojim telom. Obuvam patike, navlačim jaknu, pa sve s pendrekom u ruci otključavam vrata i brzo izlazim na hodnik.

Zaključam vrata, pa upalim svetlo. Zgrada je prazna. Samo moji pokreti odjekuju u njoj.

Piljim u špijunku na vratima. Očekujem da me majušna tačka svetlosti pogleda iz nje.

Ne čekam da se to desi, nego prelećem stepenice i zamalo se ne survam niz njih. Hvatam se za gelender, a pendrek mi izleće iz ruke i odskakuje po hodniku i stepenicama. Pravi neverovatnu buku.

Hvatam oružje, pa trčim dalje.

Ulica je pusta. Žuta od svetla koje se u snopovima spušta niz bandere. Prođe auto. Pa još jedan.

Pošto mi se u stan ne vraća, jedino gde mogu da odem je kod dede. Preko dana to nije veliki problem. Pređem četiri ulice. Prođem kroz parkić, skrenem kod uklete kuće. Kratko idem kaldrmisanom ulicom, sve dok ne dođem do crkve. Tu opet skrenem u usku ulicu i za desetak metara sam ispred dedine kapije. Sad mi to sve izgleda kao na drugom kraju sveta.

Pendrek sakrijem u rukav od jakne. Pridržavam ga prstima, dok prelazim prvi od četiri prelaza.

Pisak voza negde na obodu grada. Dreka i psovanje dvojice muškaraca. Kola koja prolaze u blizini. Vetar. Lišće. Koraci. Kao da odjek mojih đonova spaja sve te zvuke. Kiša je prestala, ali sve je mokro. Asfalt deluje kao veliko ogledalo.

Dolazim do drugog prelaza. Gledam levo-desno, pa spazim pandurska kola kako mile kolovozom. Pomerim se od bankine, pa šmugnem iza prvog žbuna. Čučim i gledam kroz sitno lišće. Plavo-beli stojadin jedva prođe. Prati ga gusti sivi dim.

Pošto više nema nikoga, šprintam preko ulice i ne prestajem da trčim sve do sledećeg semafora.

Mimoilazim se sa ženom koja vodi psa na povocu. Trgne se jer joj se previše brzo približim. Ker cimne uzicu. Krene na mene. Zareži.

Već sam daleko od njih. Čujem psa koji laje i gazdaricu koja ga smiruje.

Treći prelaz je laganica. Nigde nikog. Šljapkam preko ulice, ali se ipak obazirem oko sebe.

Četvrti je najveći. Ogromna raskrsnica, osvetljena sa šest bandera. Imam osećaj da ću da aktiviram alarm ako me svetlo neke od njih dokači.

Sečem je dijagonalno. Tako brže stižem, a ujedno izbegnem i ukletu kuću. Zovemo je tako zato što se sva raspada i niko ne živi u njoj. Njena dva izlomljena prozora i velika oljuštena vrata deluju kao lice utvare.

Prolazim pored velike crkve s dva tornja kao dve kandže. Od mraka, deluju još viši. Ne skidam oka s njih.

Baš kad prođem crkvu, zvona. Tandrču i razbijaju tišinu u gradu. Kao da me svaki tong! odaje. Kao da na svaki udar blesnem u mraku.

Baš kad sam pred dedinom kućom, na drugom kraju uličice, pojave se dve senke. Smeju se i pričaju.

Priljubim se uz kapiju kuće koja je na pet-šest metara od dedine. Vrata su uvučena i debeo sloj krtog zida štiti me od pogleda. Samo da ne čuju moje disanje. Ili srce.

Za svaki slučaj izvučem pendrek iz rukava.

Dve senke su sve bliže i njihova priča mi je postaje razumljiva. Momak i devojka. Tip joj je stavio ruku na dupe, a drugom joj drži ruku. Hodaju pripijeni jedno uz drugo, tako da se sve vreme sapliću. Govore glasno, smeju se, ali toliko su priljubili face da ne mogu da shvatim o čemu pričaju.

Ostajem u skrovištu, dok ne odu dovoljno daleko. Pogled mi je prikovan za ruku na njenom guzu. Šta čovek mora da zna da bi to radio?

Gledam, za svaki slučaj, da li ima nekoga. Pošto je ulica pusta, napustim skrovište i priđem dedinoj kapiji.

Kuća je stara. Kiša i vetar su odavno sprali farbu sa zidova, a na dva-tri mesta je malter otpao i otkrio ciglu. Vrata su od teškog drveta, pa pokušavam nekoliko puta da ih otvorim, pre nego što prihvatim da su zaključana.

Koraknem unazad i pogledam u njih. Deda nema zvonice. Proraz za poštu i jedan prozor koji gleda na ulicu. Tako jedino mogu da ga dozovem.

Deda je ćaknut, ne bi trebalo naglo da ga probudim. Ko zna šta može da uradi. Zato ne kucam odmah na prozor.

Priđem zarezu na vratima i pogledam kroz njega. Unutrašnjost poštanskog sandučeta, s druge strane vrata, crnja je nego noć.

Pošto ne znam šta da radim, stojim s čelom na vratnici, odmaram se i razmišljam.

Stoj! Lozinka?!

Telo mi je večeras toliko puta utrulo od straha da sad ne osećam ništa. Zvrjim kao prazni kontejner.

Odmaknem se od vrata i pogledam prozor. Okna su širom otvorena, a kroz njega se naginje deda u pidžami. Ruku s pištoljem drži iznad simsa.

Deda, ja sam. Ivan.

Reci lozinku ili pucam!

Stanem ispred prozora. Obasjan sam svetiljkom koja je prikačena nasred debelog kabla koji seče ulicu. Može celog da me vidi. Treba samo još i da me se seti.

Ja sam. Ivan. Tvoj unuk.

Dedini podočnjaci su teški. Iskrivljeni u polukrug, nadole. Čak i po ovom mraku, oči su mu plave, vodnjikave. Žmirka. Levi ugao usana mu se sve vreme nervozno povlači u stranu. Obraz poskakuje. Pištolj sve slabije drži uperen u mene.

Sećaš se. Ivan. Tvoj unuk.

U glavi mi se nejasno ređaju slike od noćas. Cev pištolja kao da je beskonačna.

Najzad, progovara.

Ti si iz štaba?

Sležem ramenima. Gledam oko sebe.

Da. Iz štaba sam.

Što ti nisu rekli lozinku, majku im njihovu! Brzo, upadaj!

Deda odloži pištolj na sims, pa mi pokaže s obe ruke da priđem prozoru. Zvera po ulici, pokušavajući da me podigne, ali on kao da nema nimalo snage u rukama, a ni ja nisam bolji.

Deda, pusti me kroz vrata. Molim te. Umoran sam.

Opet gleda po ulici, pa klimne glavom.

Sad ću da ti otvorim. Ti drži pištolj. Ako se neko pojavi, a ne zna lozinku, pucaj. Jasno? Nije bitno ko je. Ako ne zna lozinku, pucaj.

Deda se izgubi u unutrašnjosti sobe. Stojim i gledam oružje. Sad imam pendrek i pištolj. Fali mi samo značka.

Znam odavno da deda ima utoku, ali mi je nikad nije pokazao. Rekao je da sam previše mali za to. Obećao mi je da će da me uči da pucam za deseti rođendan. Ali tad je već postao dementan. Matorci su hteli da mu uzmu pištolj, ali on ga je dobro sakrio. Nije hteo da im kaže gde ga drži, a oni nisu mogli da ga nađu. Ja ga od desetog rođendana nisam pitao za oružje. Posećivao sam ga samo kad sam prao stvari.

Pištolj je topao. Mora da ga je držao u ruci mnogo pre nego što sam ja došao. Ko zna šta je radio.

Ciljam niz ulicu. Ni u šta posebno. Ne znam ni kako treba da se drži pištolj. Znam da nije dovoljno samo da se uperi i stisne obarač.

Utom se vrata otvore i u njima se pojavi deda. Mahne mi rukom da uđem, a sve vreme gleda po ulici.

Da li je neko naišao?

Ne.

Jesi li siguran? Ne smeju da znaju da ja ovde živim.

Ko ne sme da zna?

Nemci, čoveče!

Povuče me i tresne vratima. Zaključa ih, pa izvuče teški, metalni ključ iz ključaonice.

Stojimo u malom ajnforu. Mrak je i jedva ga vidim.

Upali svetlo.

Nisi normalan. Ceo grad je zamračen zbog bombardovanja, a ti bi da pališ svetlo!

Ali ništa ne vidim.

Evo.

Deda ispruži ruku, pa klikne dva-tri puta malom dinamo-lampom. Svetlost pukne po prostoru, osvetli nas, pa nestane. Deda ponovi stisak još pet-šest puta, seče mrak i obasjava me žutom svetlošću.

Iako mi je uperio lampu u oči, mogu da ga vidim. Nosi samo pidžamu i opasač na kojem je futrola za pištolj.

Jesi li sigurno iz štaba?

Da.

A ko te šalje?

Ne znam šta da mu odgovorim, pa ispaljujem.

Drnčule. I ti si Drnčula. Mi smo rod.

Ma to sad nema veze! Ovo je neviđena klanica. To što smo rod ništa ne znači. Da vidim neki dokaz.

Sve vreme stiska lampu i majušni namotaj unutar nje zvrji i opušta se, kao dosadni bicikl.

Deda, molim te, umoran sam.

Kakav deda?! Nemoj ti meni deda! Jesi ti mlađi od mene, ali nisam ja baš toliko mator!

Izvini, Stevo.

Za tebe sam družo Stevo!

Umor, nervoza, strah. Ko zna šta se sve izmešalo u meni i od tako čudnog bučkuriša napravilo veliku kurcobilju. Vrlo lako se uključujem u njegovu bolest.

Družo Stevo, došao sam da mi pomogneš. Jure me.

Ko?

Pa Nemci.

Aha. Što odmah ne kažeš?! Ali ne mogu da te pustim bez dokaza iz štaba.

Stavim slobodnu ruku u džep i izvučem crvenu maramu. Podignem je ispred njegovih očiju, a on zaškljoca lampom.

Trebalo je odmah da kažeš da si naš! Upadaj, družo Ivane!

Kod dede je hladno. Peć u velikoj dnevnoj sobi prdućka i iz nje dopire narandžasti odsjaj žara. Ali deda je ostavio prozor širom otvoren, pa se ubrzo cela prostorija ohladila.

Hoćeš da zatvorim prozore?

Obavezno. Mogu da nam prave probleme zbog odškrinutih šalona!

Deda grabi prema prozoru koji gleda na ulicu, spotakne se o tabure i padne. Jaukne. Iako su mi se oči privikle na mrak, ne vidim tačno šta je deda, a šta nameštaj.

Ej, deda, jesi li dobro? Možeš da ustaneš?

Ne vređaj, družo! Naravno da mogu!

Priđem mu, ali ga ne dodirujem. Hitro pomera ruke i noge tražeći oslonac. Deluje kao da ih ima mnogo više. Liči na pauka.

Odložim pištolj na glomazni drveni sto nasred sobe, pa ga uhvatim za ruke. Ne stiskam ga, ali on se smiri.

Stojimo kao moljci uhvaćeni u tanku traku svetlosti koja dopire od ulične rasvete. Gledamo se u oči. Neverovatno je miran. Ništa se značajno nije promenilo na njegovom licu, ali izgleda sasvim drugačije nego pre pet minuta. Čkilji.

Deda, jesi li dobro?

Klima glavom. Izgovara moje ime. Zanima ga koliko je sati. Obazire se po sobi i pošto ne može ništa da vidi otrgne ruke iz mojih, pa se pipka po pidžami. Pita me gde su mu naočare.

Sad ću da ih nađem. Je l' te boli nešto?

Odmahuje glavom. Govori mi da je u redu. Samo se ugruvao.

Deda se pridržuje za tabure o koji se i skljojao. Teško se uspravi i obazre po sobi. Kaže mi da upalim svetlo.

Znam da je prekidač kraj ulaznih vrata, pa ga napipam i kliknem. Zatrepćem kad sijalica lusteru obasja prostoriju.

Peć, televizor, sto i dve stolice, dedin razmešten krevet, izrezbareni drveni orman i vrata koja vode do kuhinje. Po zidovima, neizbežni babini gobleni i stare porodične fotografije. Dve medalje. Jedan orden.

Evo ih na stolu.

Pokažem dedi kažiprstom gde su mu naočare. Ne odvajam se od vrata.

Deda se nagne iznad stola i prstima zapipa po belom miljeu. Nabode naočare, stavi ih i pogleda u pištolj. Podigne pogled ka meni, pa uzme oružje i ode do plakara. Usne mu se slabo razmaknu. Otvori plakar i propne se na prste, pa tutne pištolj na najvišu policu, negde ispod odeće i peškira.

Zanima ga gde su mi roditelji.

Otišli su. U Mađarsku.

Čudi se šta će tamo, pa mu prosto objasnim.

Kupuju stvari.

Pogleda me. Mislim da ne zna o čemu pričam. Sagne se, pa podigne dinamo-lampu s poda. Odloži je na sto i krene prema kuhinji. U prolazu mi dobaci da upalim TV.

Na satu je pola dvanaest. Mislim da će uskoro da nestane struje. Gledam u dedu kako baulja do klonje. Ne zatvara vrata, pa ubrzo čujem kako mu prvi mlaz zažubori. Onda još tri-četiri kratka, slaba mlaza pogode vodu. Šuštanje iz vodokotlića.

Zatvaram prozore, pa upalim televizor i sednem za sto. Gledam u treperavu sliku, izobličenu konturu žene.

Deda se vrati u sobu, proveriti da li u peći ima drva, pa se skljoka na krevet. Gleda u ekran. Podigne ruku i pokaže na uređaj. Ruka mu odmah klone kraj tela. Hrče.

U sobi je ubrzo toplo. Dedino teško disanje mi prija jer znam da nisam sam.

Ugasim svetlo i priđem televizoru. Bockam po masnom dugmetu i menjam kanale. Na jednom od njih, puštaju porno film. Slika je loša, ali dovoljno oštra da me napali.

Okrenem se prema dedi i dugo gledam kroz tamu u njegovo lice. Izmaknem se, pa plavetnilo slike obasja dedu. Izgleda modro. Mrtvo. Ali i dalje hrče.

Nastavljam da gledam kako se tip i riba tucaju. Svaki dedin šušanj me prepadne. Mislim da se probudio, pa da će da mi kenja što gledam pornjavu. To mi je dosadno. Ne mogu da se opustim, kamoli da drkam.

Ostavim televizor da mi osvetli put, pa odem u klonju. Vratim se u sobu, ugasim kutiju i legnem pored dede. Pendrek sakrijem ispod kreveta. Veliki umor i pucketanje vatre me uspavaju kao strelica nosoroga.

10.

Probudi me drmusanje. Deda mrmlja. Ne prija mi jako svetlo u sobi, pa se okrećem u stranu, ali me deda snažno uhvati za rame i ne da mi da nastavim da knjavam.

I dalje je u pidžami, ogrnut teškim smeđim kaputom.

Ustaj, druže! Nemamo vremena za odmor!

Pridignem se i obazrem. U sobi je opet hladno. Vatra je zamrla i peć izgleda kao sivi Obeliksov stećnjak.

Šta se desilo?

Uspavali smo se! Dobro je da se ništa nije desilo sinoć, inače bi nam glave otišle na panj!

Opet nosi pištolj. Barem ga je zakopčao u futroli. Na nogama su mu teške vojničke čizme.

Rukom mi pridigne glavu. Osmotri me.

Deluješ previše mlado. Koliko ti je godina?

Uskoro ću da napunim trinaest!

Sunce ti poljubim! Pa oni nam sad šalju decu!

Za vreme dedinog ispitivanja, prisetim se cele prošle večeri. Stomak kao da prestane da radi. Ne osećam ništa sem sve jačeg treperenja u udovima. Želim da se krećem.

E, deda, moram da idem kući.

Kakav deda? Ja sam drug Stevan. Kako se ti zoveš?

Ivan.

Deda prevuče kažiprstom preko vrata, kao da kolje prase.

Ode glava ako ne znaš lozinku!

Ali kako da je znam? Pa spavali smo u istom krevetu.

Ukoči se. Kao da je postao predmet. Ne znam koliko vremena prolazi, ali zatrepće, pa nastavi da drobi.

Nova lozinka je Španija. Ne zaboravi je!

Neću.

Da čujem? Koja je lozinka?

Španija.

Tako je. Pa ti si naš!

Jeste, naš sam. I ti si naš. Sad me pusti da idem kući, jebote!

Deda naglo raširi ruke, kao da pokazuje sve stvari u sobi.

Nema više tvoje kuće. Nema porodice. Mi smo ti sad sve i svja! I nemoj da sam te čuo da psuješ. To nije moralno.

Šta znači moralno?

Deda sedne na stolicu. Nalakti se na kolenima, prinoseći lice mom.

Druže, znaš li ti šta znači biti čovek?

Slegnem ramenima.

Valjda.

E, pa, to. Moralno je sve ono posle čega se osećaš kao čovek.

Slabo kapiram. Sve što želim je da se vratim u stan i gledam film. Ovo što mi deda priča nema mnogo smisla.

Hajde, pomoći ću ti. Pokazaću ti kako se puca iz pištolja.

To me kupi. Najednom me ne zanima ni film ni stan ni pendrek. Pucaću iz pištolja!

Ubrzo smo u dvorištu, iza kuće. Sa tri strane je opasano visokim zidovima od gole cigle. Još ponegde može da se vidi malter koji je bio preko njih. Sparušeno drvo je blizu jednog zida. Mali ajnfor vodi do kapije i ulice. Odmah pored ajnfora je sklepana streha. Ispod nje je smotano baštensko crevo, popucali crepovi, praistorijski bicikl riđ od rđe, prazne flaše i tegle, automobilska guma, kosa i još koja alatka.

Deda poređa dve-tri boce uz jedan zid, pa stane na drugi kraj dvorišta. Pokaže mi da mu priđem.

Izvadi pištolj iz korica, pa mi ga tutne u ruku.

Evo. Navikni se malo na težinu.

Kao što sam video da rade u filmovima, prebacujem pištolj iz leve u desnu šaku. Onda ga čvrsto stisnem desnicom i ispružim ruku, nišaneći ni u šta. Težak je. Ruka zadrhti.

Još si slab. Uhvati ga sa dve ruke. Stavi ovu ispod, tu kod šaržera, a ovom drugom ga drži čvrsto. E to. Nikad nemoj da držiš prst na obaraču. Mnogi drugovi su tako poginuli. Uvek kažiprst stavi sa strane. On će lako da sklizne na oroz kad treba. Nišani se tako što izravnaš ove dve linije. Razumeš? One treba da se poklope sa ovom na vrhu. Idealno bi bilo kad bi prednji nišan uvek držao malo niže od ovog zadnjeg. Ali, idealni uslovi ne postoje. Jasno?

Sve vreme ćutim i klimam glavom na njegove instrukcije. E, sad, da bi pištolj opalio mora da se oslobodi mehanizam. Ova ručica ovde je sad gore, a treba da bude dole. Pomeri je. Tako. Repetiraj.

Iako sam sto puta video kako to rade u filmovima, nemam pojma kako se to zaista radi. Deda mi uzme pištolj, pa mi pokaže gde i kako da uhvatim. Govori mi da treba da povučem jako ka sebi i pustim.

Sad je već namešten. Samo treba da pucaš. Dakle, ispruži ruke. Stabilizuj. Izravnaj. Ne diši. Pali!

Povlačim oroz prvi put u životu. Ne stignem da primetim šta se sve desilo. Metak se već zabio u zid. U ušima mi odjekuje. Ceo treperim i vruć sam. Tihi grad odzvanja od pucnja.

Očajno! Probaj opet. Nećemo da ubijemo zid, nego flašu. Jasno? Ciljaj u flašu! Pali!

Pokušavam da uradim sve kako mi je deda rekao. Povlačim obarač i pogađam flašu. Ona poskoči i raspukne se u vazduhu. Dno flaše se smiruje. Na njemu ima još oštarih komadića.

Svaka čast, druže! Biće od tebe ipak nešto!

Ne kažem dedi da nisam gađao tu flašu. Na kraju krajeva, flaša je flaša. Nije bitna boja.

Deda mi stavi ruku na rame, potapše me i pokaže kažiprstom na drugu flašu.

Probaj ovog puta da pogodiš zelenu flašu. Ali gađaj tačno u grlić.

Klimnem, pa se koncentrišem i nišanim što bolje mogu. Pucam. Promašujem, ali zamalo. Zelena flaša se pomeri. Možda ju je metak i okrznuo.

Samo polako. Ciljaj i opali kad si spreman.

Ruke mi trnu. Ne mogu više da držim pištolj kako treba, ali se napinjem iz sve snage. Pogađam zelenu flašu i ona se cela raspukne.

Pustim ruke da mi klonu kraj tela. Zamalo da mi ispadne pištolj. Deda uzme oružje i vrati ga u futrolu. Zagledan je u flaše. Munem ga latkom da ga prizovem. Kao da se iznenadi što me vidi.

Pa, druže, nadaj se da Švabe još gore ciljaju od tebe.

Krupnim koracima ode u kuću. Gledam za njim, ali ne vidim šta radi iako je ostavio otvorena vrata.

Priđem zidu i razbijenim flašama. Razgledam deliće koji su se razleteli po travi. Pomirišem dva tri komada stakla. Ne mirišu ni na šta.

Noktom pokušavam da izvučem metak iz zida. Ne uspeva mi, pa pronađem grančicu dovoljno čvrstu da njom iščeprkam metak.

Drugi metak leži u providnoj razbijenoj flaši. Pažljivo guram ruku između oštarih ivica stakla i vadim zgužvani metal.

Prevrćem po krhotinama u travi, ali treći metak ne mogu da nađem. Nema veze. I dva su dovoljna.

11.

Sedimo u parku, kraj fontane.

Milica mi je poklonila staru pertlu, a kod Čepa u radionici smo uspeli da probušimo rupe na mecima. Proturio sam pertlu kroz sabijene metalne delove i tako napravio ogrlicu. Meci stoje posred grudi. Najbolja kragna u gradu.

Ne smem, naravno, da je nosim pred matorcima jer će da mi skinu skalp. Uvek je stavim kad idem napolje. Sad sam baš pravi Rambo. Znam i da pucam.

Meda i Srki tapkaju sličice košarkaša. Srki ima manju i tanju šaku, pa ga Meda dere. Svaka sličica mu se lepi za debeli dlan i lako se okreće u vazduhu. Srki će verovatno da bude kockar kad poraste. Iako sve vreme gubi, sve više sličica stavlja na klupu.

Ostali se dodaju lopticama od kremenca. Udaraju jednu o drugu dva-tri puta. Oduševljavaju se pucketanjem i varnicama, pa ih predaju ovom do sebe.

Milica naglo digne glavu, pa uperi prst prema ulazu u park.

Au, svi su krenuli!

Gledamo u ono što Milica pokazuje. Banda Brodaraca koja se polako približava.

Milica ne preteruje. Cela Brodara je tu. Macola ide prvi, a njih desetak ga prati. Svi su naoružani. Ali ni mi se više ne odvajamo od igračaka. Videćemo koliko će da nam Čepova radionica vredi protiv duplo brojnijeg čopora.

Ekipa je već na nogama. Povadili su alatke i spremni su da dočekaju Macoline pajvane.

Koliko ih je!

Milica izgleda drugačije nego inače. Ne znam šta je fora, ali jednostavno ne liči na sebe.

Gurnem je pendrekom.

Ako si se usrala, pali. Ne moramo svi da dobijemo batine.

Pali ti, majmune!

Macola i njegova banda su dovoljno blizu, pa hvatamo šta ko nađe od projektila i gađamo ih. Uzvraćaju.

Dobro su se spremili. Svako po motku ili štanglu i barem jedan kamen. Sve pljušti od zbudženih raketa. Pogađaju oni nas, ali skidamo i mi njih.

Trče u napad. Padne mi na pamet kako bi bilo dobro da imam dedin pištolj. U njemu ima osam metaka. Jednog bih sigurno ubio.

Paf! Paf! Paf! Paf! Paf! Paf! Paf! Paf!

Meda me prodrma. Blene u mene.

Šta da radimo?!

Ništa, tučemo se, pa vidimo ko je jači!

Pogledam Macolu. Naređujem juriš. Prvi trčim prema Brodarcima.

Pendrek mi daje snagu. Nisam jači, nije to ni najbolje oružje u fajtu, ali ima nešto u gumenoj palici što me čini moćnijim. Kao Ekskalibur. Tu silu i Macola vrlo dobro zna i oseća. Zato toliko želi da ga vrati.

Macola je dovukao sve Brodarce koje je znao. Ima ih barem petnaest. Nas je osmoro.

Odlučili su da uzmu pendrek. Svi kidišu na mene. Zato se povlačim i koristim Medu kao štit. Milica i Srki su mi sleva. Znači, treba da brinem samo o ovima s desne strane.

Razmenjujemo udarce kao nikad dosad. Ozbiljno se šibamo i pizdimo iz sve snage. Ovakav fajt nikad nisam video.

Krv curi na sve strane. Čupamo se, udaramo, šutiramo, gađamo, zavrćemo delove tela, rvamo, pljujemo.

Igli neki majmun viši od njega navlači jaknu preko glave. Igla se jedva iskobelja. Gazi po jakni. Hvata dugačkog za vrat. Krvnički ga grize za rame. Vampir.

Pendrek teško prolazi kroz njihovo oružje. Zato ih bijem ispod pasa. Udaram isključivo po butinama, kolenima i potkolenicama. Ne očekuju takve udarce. Dosta njih pada,

hvata se za noge i baca oružje. Dvojicu-trojicu pokupim po mudima. Ti ostaju na zemlji da kmeče.

Jasno je da ovo nije herojska priča. Dobijamo batine.

Trojica tuku Medu. Milicu su dvojica oborila na zemlju i vaćare je. Raketa pokušava da je odbrani, ali je slab. Igla je odlepio jer ne pušta onog lika iz stiska. Udar ga, grize i pljuje. Srki, Svemirac i Čep su nadjačani. Načeti smo.

Macola mi prilazi s još dvojicom. Proziva me i pljuje me.

Ne želim da naredim bežaniju jer hoću da prebijem Macolu. Izmičem se koliko god mogu. Pokušavam da izudaram Macoline ortake, pa da njega na miru voštim.

Najednom ih nije samo dvojica, već trojica, četvorica. Opkoljen sam i ne znam šta da radim.

Bacim pogled prema ostalima. Svi su polupani i zauzeti fajtom. Ali, Meda nikad ne izda.

Zaleće se i razbija obruč. Toliko se jako sudari sa Brodarcima da dvojicu baci na beton.

Lakše je s Medom. Vitla lancem, a ja pendrekom. Nekako ih odbijamo.

Rambo, brate, beži ti!

Nema šanse!

Jebeš batine! Ne daj im pendrek!

Rekao sam, pendrek ima neku čudnu moć. Čak je i Medi bez veze da nam ga preotmu.

Dva majmuna koje je Meda oborio se i dalje valjaju po zemlji. Klinci su i dobro su lupili glave. Mislim da krvare.

Naglo potrčim i pregazim ih. Macola pokuša da me dokači palicom, ali me promaši. Uspem da udarim nekog klinca u prolazu. Urlam.

Paljba!

Raketa je uspeo da preuzme Brodarca na sebe. Pendrekom dokačim Brodarca koji i dalje leži na Milici i pipka je svuda po telu. Mali se hvata za glavu i puzi dalje od nje. Pomažem joj da ustane, pa šturamo.

Svi nas jure.

Meda pokušava da ih jednog po jednog zaustavi, ali mu sve slabije ide. Umoran je, isprebijan i odavno bez vazduha.

Nekoga stižu i udaraju, nekoga ne. I Brodarci su umorni. Na tuđem su terenu. Ne smeju previše ni da se zadrže. Grabe koliko mogu, dok se ne pojave stariji Centraši.

Šprintam kao nikad dosad. Nemam pojma ni kuda idem. Šibam instinktivno.

Izbijam na dugačku ulicu koja vodi do moje zgrade. Shvatim da ne smem ovakav kući, pa prošlišam ulaz.

Trčim većim i manjim ulicama. Sečem gde stignem. Zaravaravam trag i nadam se da me niko ne prati.

Povračka. Izbija iz mene i pada mi na patike i duks.

Stajem. Jedva dolazim do vazduha. Bljujem još jednom. Ovog puta na travu ispred nečije kuće.

Deluje mi kao da nikad više neću moći da udahnem. Puštam pendrek u travu. Barica između nogu izgleda kao pekmez od kajsija, a smrdi kao kanalizacija. Držim se rukama za kolena. Krkljam. Kašljem. Crvenim se. Dišem.

Podignem pendrek i smotam ga u rukav. Gledam oko sebe i shvatim gde sam. Prolaznicima nije zanimljivo ništa što ja radim, pa mi niko ne dosađuje.

Posmatram uličicu iz koje sam došao. Postoji mala šansa da nisam baš iz nje izbio, ali sigurno sam stigao iz tog pravca.

Napet sam. Stežem pendrek. Očekujem da me je barem Macola pratio i da ću morati da se bijem s njim.

Jedan na jedan. Ferka. To bih voleo.

Pojavi se baba ufalčovana u maramu i s cegerom u ruci. Još ljudi. Nema Macole niti njegove ekipe. Nema ni mojih.

Mogu da saznam šta se sve desilo na dva načina. Da pozovem nekoga, ili da sačekam da mi ispričaju sutra u školi. U svakom slučaju, treba da se vratim kući.

Pogledam u trenerku i patike. Prljavština, krv, povraćka. Ne verujem da ću moći to sve da operem.

Prilazim napuštenoj radnjici i ogledam se u izlogu. Primaknem nos staklu tako da ga para brzo zamuti. Stanem u stranu i bolje osmotrim. Ni lice mi ne izgleda pristojno. Izubijano je i prljavo.

Brzo gazim kroz tri ulice, pa naglo usporim. Brodarcu su sigurno otišli svojim kućama, ali nikad se ne zna.

Stajem, kao bajagi, da zavežem pertlu na čošku. Dižem levu nogu na betonski valjak na ivici kuće, petljam oko patike, a sve vreme merkam okolinu.

Pošto ne vidim nikoga poznatog, nastavim dalje.

Ponovim to još dva puta, sve dok ne dođem do moje zgrade. Tu je ulica dovoljno široka, a i plato je velik. Nemaju odakle da me zaskoče.

Za svaki slučaj idem okolnim putem jer ne želim da me neko od komšija vidi.

Brzo stižem do uličice iza moje zgrade. Opet ću morati da idem kući u apadrpa trenerci i tikama. Bolje tako nego da objašnjavam šta se desilo s odećom na meni.

I tu sam oprezan iako je teritorija poznata i većinom ispunjena Centrašima.

Nema nikog, pa šmugnem iza garaža. Prelazim preko gomila vlažnog lišća. Zgazim na ranac. Osvrnem se oko sebe i pokušam da se setim koliko sam koraka napravio. Mora da sam se zabrojao.

Presvlačim se polako jer me svaki pokret boli. U parku mi se nije tako činilo. Nisam ništa osetio ni tad, ni dok sam trčao, ni dok sam se vraćao do skrovišta. Sad ceo pulsiram. Kao da imam temperaturu. Možda sutra neću morati u školu!

Čistim stvari koje sam svukao. Patike su u redu. Brzo ih obrišem suvim listovima. Duks i donji deo trenerke ću morati da odnesem kod dede na ribanje.

Pendrek stavim u ranac, a preko njega složim stvari, pa ga vratim ispod lišća. Teško se uspravim. Polako koračam prema kantama za đubre. Pridržavam se za zid jer su mi noge nesigurne. Podrhtavaju svakim korakom. Nije to strah, već udarci. Problem je spolja. Nadam se da mi se neće videti modrice po telu.

Čim zakoračim van skloništa, ukopam se u mestu. Boda i njegova devojka stoje blizu jednog od kontejnera. Grle se, cmaču i vataju.

Ne primećuju me, pa polako gazim dalje od njih. Treba mi desetak koraka do izdvojene garaže iza koje mogu da zamaknem. Onda ne mogu da me vide, pa ću trkom kući.

Sve me boli, umoran sam. Osećam da mi je lice veliki čvor dok se trudim da ne napravim ni najtiši šum koji bi mogao da me oda.

Moj trud ne vredi, pošto me Bodina devojka primeti. Čujem njen promukao glas. Kikotanje.

Vidi ovog, Bodo. Voajer. Drka na nas.

Nastavim da hodam prema garaži blizu ulice koja vodi do moje zgrade. Bodin glas me zaustavi.

'Alo, mali, gde si pošao? Čuješ da ti devojka nešto priča?

Okrenem se i pogledam Bodu ravno u oči. On je Centraš, kao i ja, ali je stariji, pa tu prijateljstva nisu najjasnija. Srednjoškolac je, a to znači da je veći i snažniji od mene. Takva

su mu i leđa. Nije za zezanje. Pogotovo ako ga prekineš dok je s devojkom.

Osmeh, ipak.

Boda mahne rukom da im priđem, pa se okrene devojci i objašnjava joj ko sam i odakle sam.

Stanem bliže Bodi jer riba ima neki čudan pogled. Čas mi deluje da bi me ubila, čas da bi me pomazila.

Ovog klinca zovu Rambo. Zamisli!

Treba da ga zovu evoks, vidi ga na šta liči.

Smeju se i gurkaju. Devojka se uozbilji. Ne skida pogled s mene, dok se naginje Bodi i šapuće.

Boda šara očima tamo-vamo. Pogleda u mene, pa u nju. Mrda glavom kao da prati ritam koji ne mogu da čujem. Ona prestane sa šaputanjem, pa se razdvoje. Boda se uspravi. Podboči se jednom nogom o zid i gleda me.

Sekunde prolaze u tišini. Neprijatno mi je. Umoran sam. Ne znam šta hoće od mene, pa sležem ramenima.

E, palim ja kući. Moram na ručak.

Opet smeh. Brzo se smire. Boda obriše slinu s vrha nosa, pa je prilepi na zid iza sebe.

Ko te je dirao?

Pitaj ti njega što je drkao na nas!

Daj, bre, Sanja, smiri se. Vidiš da ga je neko dohvatio.

Ne želim da im kažem da su to bili Brodarc. Morao bih da Bodi pričam sve kako je bilo. Onda bi se možda oni šibali sa njima. Ili sa starijima. Ko zna šta može da se desi? Dovoljna je jedna varnica i gori grad.

Odmahujem glavom.

Ma pikali smo fudbal.

Izgleda kao da ste ga igrali motkama.

Ma jok. Nego je blatnjavo, pa me lopta pogodila u glavu.

Boda se okrene ribi i napravi grimasu.
Pogodila ga u glavu, e! Koji izgovor, jebote!
Mala budala. Što ga ti ne prebiješ?
Pa vidiš da je već skenjan. Samo mu ja falim. A i to je mali
Rambo. Rekao sam ti. On je naš. Centraš.

Reč Centraš me ohrabri, pa pokušam opet da lažem kako
moram kući, ali Boda me ne pušta.

Jebo ručak, šta si se usro? Ostani malo sa nama.

Valjda je primetio da se okrećem, bacam poglede ka ulici
i pocupkujem.

Šta je? Ne sviđamo ti se? Ima neki problem?

Napet sam kao Hijavatin luk. Foliram.

Ma jok. Mogu da ostanem. Jebeš ručak.

Iz crne pederuše, Boda izvadi prljavobeli, presavijeni
koverat. Deluje kao da je pokvašen sto puta i isto toliko puta
osušen. Rasklopi koverat i iz njega izvadi papirić, parče
kartona i duvan. Uz pomoć obe ruke, dosta spretno, od
kartončića napravi filter, pa zamota cigaretu. Pažljivo pre-
savije koverat i vrati ga u torbicu oko struka. Okrene se ka
Sanji i pucne prstima dva puta. Ona iz džepa šušlave jakne
izvadi upaljač i pripali mu cigaretu. Boda povuče dugačak
cug, zadrži, pa mi pruži cigaretu, izbacujući siv dim kroz
napućene usne.

Je l' si duvao nekad?

Odmahnem glavom.

Znači skidamo mrak!

Boda klimne glavom ka džointu. Bacim pogled na Sanju.
Gleda me i smeši se. Bogomoljka.

Uzmem pljugu od Bode i zapiljim se u nju. Nemam pojma
šta bi trebalo da uradim.

Šta je? Šta si se usro?

Nisam se usro. Ne znam kako se duva.

Bodin smeh odjekne između garaža.

Pa samo povuci, jebote! Šta tu ima da se zna?

Još malo piljim u džok, pa prislonim nezapaljeni kraj o usne i povučem. Naravno, nije tek tako. Zakašljem se. Grlo me peče, a suze mi nagnu. Pljujem i krkljam. Ne liči na pućkanje pljuga.

Boda i Sanja uživaju. Smeju se i vrište.

Osetim kako mi Boda uzima cigaretu iz ruke. I dalje zajapuren i s gorkim šljajmom u ustima pokušavam da ih izoštrim kroz suze. Sanja ga je obgrlila, a Boda nastavlja da puši.

Za tebe nema više duvke!

Uspravim se. Pogledam ih oboje. Skupim veliku šljajmaru i pljunem u stranu. Sanja duva, pa pljune meni pred noge.

Vidi pičkicu. I dalje plače.

Pružim ruku prema Bodi.

Daj još jedan dim.

On se osmehne.

Kurčevito! Eto, zato ga zovu Rambo!

Sanja puši još malo, pa da džoint Bodi. On dune, pa mi pruži već dosta smanjenu cigaretu. Posmatra me, kao da ocenjuje svaki moj pokret. Pročistim grlo, kašljucnem i progutam pljuvačku.

Povlačim dim. Sporo. Jedva da prislanjam pljugu o usne. Tek toliko da mogu da povučem. Žar kratko plane. Zatamni se. Iz cigarete nastavi da se vije dim. Čekam dve-tri sekunde, pa otpustim dim iz pluća. Dobro je, nešto sam ipak povukao. Iz mene pisne tanak, beličast konac.

Svaka čast!

Boda mi, ipak, uzima džoint iz ruke.

Sledeći put ću da ti zavijem ceo.

U grlu i ustima mi je i dalje haos. Muka mi je. Sve smrdi na travu, duvan i dim. Vrta mi se u glavi. Kao da se mozak nadima i opušta. Tako nekako. Pljunem dva puta, a Boda nastavlja da me davi.

I nećeš da mi kažeš ko te je tukao?

Niko, keve mi. Igrali smo fudbal.

Aha. A za koga navijaš?

Jebe mi se za koga navijam. Čale ne gleda fudbal, ja ne gledam fudbal. Od sporta volim makljanje i kad na fizičkom lažem da imam proliv. Ipak, znam da je Boda Zvezdaš, pa po tome biram svoj omiljeni tim.

On je zadovoljan. Tapše mi na ispravnom izboru. Baci cigaretu na zemlju i ugasi je vrhom patike.

Dobro je da si naš. Da si, ne daj bože Grobar, morao bih da te doradim.

Da sam Grobar sam bih se doradio.

Ovo ga razveseli. Sanju natera da još više zakoluta očima. Deluje kao da se dosađuje. Nanovo mu šapuće. Boda se pomeri u stranu. Skuplja facu, kao da je zagrizao limun. Odmahuje rukom.

Ma jok.

Što?

Pa zato što neću.

Uradi to. Ako me voliš.

Boda je pogleda. Zgrabi je šakom za vilicu i divljački privuče sebi. Dugo je ljubi. Palacaju jezicima, oblizuju jedno drugom usne i guraju ih duboko jedno drugom u usta.

Kad završe s krljanjem, Sanja se veštački obližne, a Boda obriše usta i bradu nadlanicom.

Vidiš da te volim.

Zajebi ti to. Hoću poklon!

Boda mljacka. Izgleda da mu se pljuga i Sanjina pljuvačka mnogo sviđaju. Opet vadi kovertu i zavija novi džok.

Je l', Rambo, koji broj patika nosiš?

Dok su se ljubili i pričali međusobno, bio sam kao oduzet. Pratio sam njihove radnje i nisam mislio ni o čemu. Zato me njegovo pitanje iznenadi. Iskreno se začudim.

Ko? Je l' ja?

Jok ja!

Ovaj nas zajebava!

Očigledno je red na mene da nešto kažem, ali nemam šta. Sve mi je jasno. Postoji šansa da slažem za broj, pa da kravi tike budu male. Onda se možda i vratim sa svim stvarima.

Čuješ šta te pita?

Ni ne gledam je. Vrlo dobro čujem. I znam šta me pita. Bodi se, izgleda, nigde ne žuri. Liže cigaretu. Utapkava papirić. Nabija travu i duvan koji bi da pobegn u cilindar. Pali upaljač zaklanjajući ga šakom druge ruke. S uživanjem povlači prvi dim. Izgleda mi kao filmski junak.

Trijespet.

Ne seri. Vidi koliki si.

Rambo, je l' lažeš?

Tišina.

Šaram očima svuda oko nas. Nigde nikog. Ni kola, ni ljudi. Boda se odvoji od zida. Izvadi pljugu iz usta, pa mi drugom rukom opali šamar. Stare rane bride još jače. Telo mi vibrira od malog prsta do vrha glave.

To ti je jer sereš.

Sanja se brzo nadoveže.

I drkao je na nas!

Boda skupi usne i zvekne mi još jednu šamarčinu.

A ovo je za drkanje.

Nisam drkao.

Tras! Šamar.

Bolje ćuti i skidaj patike da te ne polomim ovde ko pičku neku! Jesi čuo?! Skidaj patike!

Otvorim usta da mu kažem kako smo obojica Centraši i da to ne bi trebalo da radimo. Predomislim se. Rambo nikad nije molio u filmovima, pa neću ni ja.

Čučnem na jedno koleno i skidam patike. Ostaju mi mokre čarape i još vlažniji beton.

Sanja mi naredi da joj dodam ermaksice. Uradim kako mi kaže. Boda ih razgleda. Podigne ih prema Sanji kao da su ribe koje je upravo upecao. Oduševi se kad shvati da su original. Baci jednu patiku Sanji. Ona je uhvati pa brzo svlači svoje iznosane, lažne starke i navlači prvu tiku. Boda je pita da li joj smeta što su to muške gilje. Brižni Centraš. Sanja mu kaže da joj da i levu patiku. Cupka na jednoj nozi, pa svlači starku. Boda gleda po nalepnici na jeziku, pa joj baci i drugu patiku. Trideset osam je i Sanjin broj.

Sanja ih brzo navlači, gleda u njih i pomera se na prstima kao Doroti. Cikne i zagrli Bodu. Zahvaljuje mu se i ljubi ga. On je coki u obraz, pa se okrene prema meni. Klimne glavom. Nakostreši ramena. Naredi mi paljbu.

Pogledam još jednom u Sanju, pa u patike. Ona mi se isplazi, pa čučne i briše blato s vrha gilje.

Krenem kući.

Čujem ih kako srećno podvriskuju i pričaju, sve dok ne zamaknem za ugao. Od duvanja mi se čini da mi je glava teška. Možda sam umislio. Povukao sam samo jedan dim.

Hladno mi je, prebijen sam i ispunjen stidom. Prolaznici pilje u moje noge, što me dodatno nervira. Najradije bih

se vratio iza garaže, uzeo pendrek i prebio Bodu i njegovu kurvu.

Zamišljam kako bih ga tukao. Zabio bih mu pendrek u jaja, tako da se povije, a onda bih mu razmrskao glavu u jednom potezu. Sanja bi za to vreme vrištala i stajala kao ukopana. Ona bi najebala još više. Maštam kako bih je celu prebio pendrekom, kao što su mene Brodarci polomili.

Najednom sam ispred zgrade.

Uхватim se za metalnu šipku ulaza. Još nije kasno da se vratim. Mogu da se ušunjam s druge strane garaža i bez problema uzmem pendrek.

Onda se setim. To što nemam patike olakšaće mi pravdanje što sam prljav. Lagaću da su me presreli na ulici, istukli i ukrali tike. Još ću da dobijem i nove ermaksice.

12.

Ne podnosim skupove, rođendane, slave, kao ni slavlja svih boja i nijansi koja okupljaju užu i širu rodbinu, prijatelje i kumove.

Ni sam ne znam zašto ne volim takve događaje. Valjda zato što su tu uvek matorci i stalno ih je više nego nas dece. Osećam da nas sve vreme nadziru iako se često ucirkaju i ponašaju gluplje nego mi.

Ovog puta, proslava je nesvakidašnja. Mamin brat od tetke se vratio s ratišta.

Mamina tetka skraćeno se zove Vera. Napravila je slavlje u čast sina koji se, kako je tata rekao, valjao u blatu i ubijao ljude da bismo mi bili sigurni.

I dalje mi nije jasno šta to tačno znači.

Za tu priliku, navlače mi košulju koju prezirem. Bela, na plavičaste štrafte, a preko desne sise izvezen debeli miš iz Pepeljuge.

Nemam ništa protiv tog miša, on je jedan od boljih likova u crtaću, ali oblačenje košulje me uvek naježi. Deluje mi lažno. Što bih se drugačije oblačio samo zato što se neko pre nekog vremena rodio baš na taj datum? Ili zato što se neko valjao po blatu i ubijao ljude?

Keva ne podnosi ni moje ermaksice, pa me natera da obujem cipele. Cipele su mi kupili pre sto godina, pa me sad još i žuljaju. Kao da mi i ranije nisu bile bez veze.

Tako obučen, osećam se kao jedan od onih konja koje na jesen teraju kroz grad. Sav nakinduren i s metalnom šipkom u ustima.

Keva i ćale su takođe doterani. Matori otključava sobu sa švercovanim stvarima. Dugo pretura po policama i kutijama. Najzad se pojavi s čokoladom, kobasicom i flašom žestine.

Matora mu kaže da preteruje, ali on se napravi da je ne čuje. Zaključa ostavu i stane pored vrata kao pas koji čeka gazdu da mu stavi povodac.

Idemo dobro znanim putem. Skrenemo nalevo iz Rakićeve, prođemo žutu crkvu i dođemo do dugače Ćopićeve, pa idemo sve do bojnog polja gde se makljamo s Brodarcima.

Vera i njen herojski sin žive na Brodari. To je, u stvari, veći problem nego što moram da nosim košulju i malo kraće cipele.

Nemam oružje, nemam ekipu. Iako sam u jakni, svi vide da sam obučen kao retard. Najebaću za dve sekunde ako me snime Macola ili njegovi ortaci. Jedino što mi daje malo snage je crvena marama koju stežem u džepu jakne.

Uzimam kapu koju takođe ne podnosim. Crvena je i ima štitnike za uši. Ali ovog puta će dobro da posluži. Nabijam je na glavu tako da mi se vide samo oči i vrhovi obraza. Jaknu zakopčavam do brade i uvlačim se u nju što bolje mogu. Kragna mi prekriva ostatak lica.

Kevu nervira što se tako ponašam. Ispituje me šta mi je, da nisam bolestan, pošto mi je toliko hladno. Svlači mi kapu i opipava čelo, pa tera čaleta da i on proba, jer su njoj ruke tople. Matori žmirka u moje čelo kao da ima oči Supermena pa može da vidi kroz kožu i prepozna bolest. Polaže nadlaticu na moju glavu, pa odmahne.

Osećam kako mi kaplje znoja natapaju košulju. Privlačimo previše pažnje na neprijateljskoj teritoriji.

Matora je nervozna, ali skoro da smo stigli, pa nastavimo. Naređuje mi da joj kažem ako mi bude loše. Tera me da joj obećam.

Obećavam.

Pošto smo prošli prvu zgradu kraj igrališta na kojem se obično tučemo, izbijamo na raskrsnicu gde u stvari počinju soliteri i celo naselje. Uzdignutu na nasipu, Brodaru čine deset identičnih zgrada od riđe cigle. Krovovi su čudno zakrivljeni, izgledaju kao trouglovi koji samo što ne padnu na nas.

Između zgrada je travnata poljana koja se nastavlja na parking i ostale zgrade iz naselja. Ali te zgradurine izgledaju drugačije. Kao da su sve međusobno spojene, napravljene od istog, sivog kamena.

Verin stan je u jednoj od tih trouglastih zgrada i mnogo je veći od našeg.

Pozvonimo. Ona nam otvori i izljubi nas. Prejako je našminkana. Liči na lutku. Iz usta joj se oseća alkohol.

Predsoblje vodi do ve-cea, kuhinje i dve sobe. Čini mi se da se graja okupljenih ljudi čuje iz svih prostorija. Kupatilo jedino izgleda prazno i mirno, poluotvorenih vrata i ugašenog svetla.

Matorci ulaze u dnevnu sobu. Čujem ih kako se oduševljavaju što vide Verinog sina. Čestitaju mu što se vratio u jednom komadu. Poljupci odjekuju kroz galamu. Njihovi glasovi se ubrzo gube među ostalima. Verino grlo nadjačava ostale. Pita se gde sam ja.

Polako skidam jednu, pa drugu cipelu. Još sporije svlačim jaknu i kačim je na metalnu kuku kraj vrata. Tromim, kratkim koracima krećem se prema sobi iz koje izbija dim cigareta.

Vera se pojavi u predsoblju i nasmeši se. Pokaže mi rukom da priđem, pa mi kaže da se ne stidim.

Dođem do nje, a ona me obgrli oko ramena levom rukom, dok desnom prinosi kristalnu čašu ustima.

Cela soba, čaše, tanjiri, naočari na nosevima i poklopci satova na zglobovima previše jako šljašte i meni se sve izmeša. Ne razlikujem čoveka od čoveka, od predmeta, zida. Izgledaju mi kao jedno biće.

Vera drekne da me je pronašla. Uradi to preglasno, kao da su svi samo mene čekali. Keva vrti glavom levo-desno. Izvinjava se i objašnjava kako sam verovatno bolestan.

Jedan od muškaraca me štipne za obraz. Brkovi mu se smešno pomeraju dok mi priča kako sam porastao. Ne znam ko je on, ali klimam glavom.

Vera se sagne i kaže mi još jednom kako ne treba da se stidim. Ne osećam stid, samo sam zajapuren. A onda još spazim i njega. Igora. Stoji po strani, blizu stola s posluže-

njem. Deluje pokunjeno kao da je u školi. Ali obrazi su mu otekli i skupljene usne se pomeraju kao da šapuće.

Vidi i on mene, pa digne ruku da mi se javi, ali onda se zbuni, pa ipak klimne glavom dok pokušava da proguta sve što mu je u ustima.

Pomislim kako je sve propalo. Kako će Igor da mi se nakači, pa će da pomisli da smo ortaci. Onda će i u školi da mi se keša.

Srećom, Vera me pogura kroz gužvu i odvede do svog sina.

Ratni heroj, baba-tetkin sin, sedi u braon fotelji. Obučen je u farmerke, bele gilje i košulju podvrnutih rukava. Ne izgleda drugačije od bilo kog civila.

Pogledi nam se sretnu.

Otpije gutljaj direktno iz pivske boce. Odloži je na stočić pored fotelje, pa se nagne. Pruži mi ruku i pozdravi me po imenu. Čudi me što zna kako se zovem. Zaboravio sam kako se on zove, pa mu pružam ruku i mrmljam pozdrav.

Vera je isparila. Ne znam šta da radim. Stojim ispred njenog sina i ćutim. Ćuti i on, pa se opet zavalj u fotelju, pije pivo i zvera u goste.

Bacim pogled po sobi. Keva i ćale pričaju s nekim ljudima. Svi međusobno razgovaraju. Krkaju meze. Piju i piju. Igor me vreba pored stola. Kad shvati da i ja njega gledam, skrene pogled.

Verin sin mi se obrati, ali ne shvatim odmah da meni govori. Čukne me patikom po kolenu, pa obratim pažnju na njega. Pokaže mi rukom na vrata na drugom kraju sobe. Kaže mi da su tamo ostala deca, pa da mogu s njima da se igram.

Ja nisam dete.

Kevinog brata ovo nasmeje. Kratko. Čudno. Uopšte, pokreti su mu usporeni. Kao kad zaroniš, pa ti voda ne da da se krećeš previše brzo. Pihtijast je iako se vidi da je žilav.

Pošto se ne pomerim, a njemu više niko ne prilazi, pruži se preko rukohvata fotelje i dohvati čašu. Napuni je dopola pivom, pa mi namigne da mu se približim.

Stanem mu između nogu. Verin sin spusti čašu na šlic, pa pogleda meni iza leđa. I ja se blago okrećem. Pošto se uverimo da nas niko ne posmatra, pruži mi čašu i klimne.

Uzmem čašu s obe ruke. Pokušam da je prekrijem šakama koliko god mogu. Skrivam sadržinu. Sporo dižem čašu do usta i otpijam. Namrštim se, što njega nasmeje, ali popijem do kraja. Podrignem.

Verin sin mi uzme čašu iz ruku i odloži je na sto. Nakrivi glavu tako da za trenutak pomislim da je zaspao.

Govori mi da sam ipak još dete. Kaže da ću verovatno da budem kul matorac. Imam dobar cug. Vadi paklicu cigareta iz džepa, pali jednu, pa je stavi između nas. Pita me da li pušim.

Aha. Ali tu su mi matorci.

Verin sin mi kaže da je i bolje da ne pušim.

Razdvoje nas novi gosti koji mu prilaze. Grle ga i ljube, udaraju po ramenima i tresu. Kao da se uveravaju da je ispred njih stvarno on, a ne neko drugi.

Ukus piva u ustima mi ne prija, pa odlazim do klonje da popijem vode. Tamo ću moći i da budem sam. Usput me keva uhvati za ruku, opipa mi čelo i obraze, pa zamoli neku ženu da i ona to uradi. Nepoznata je ubeđuje kako sam samo zajapuren.

Okrećem ključ u bravi dva puta. Razgledam po kupatilu. Sve se cakli i miriše na sredstvo za čišćenje.

Nema mnogo zanimljivih stvari u ve-ceu, pa otvaram korpu za prljav veš. Prevrnem dve-tri potkošulje i naletim na čipkane gaćice. Zagledam ih, ali su prljave pa ih vratim u korpu, ribam ruke i nekoliko puta isperem usta, kao da sam prao zube. Otpijam dug gutljaj.

Neko pritiska kvaku i kuca po vratima. Prigušen muški glas dobacuje mi da požurim jer će da se upiša.

Evo, evo!

Petljam oko ključa i brave, pa naglo otvorim vrata. Čovek se naslonio na njih, pa zamalo da padne preko mene, ali uspe da se pridrži za ragastov. Pogleda me, nasmeši se i pripreti kažiprstom. Drugom rukom me čukne nadlanicom preko kurca. Pita me da li sam drkao, ali ne čeka da mu odgovorim. Smeje se, gura me u stranu i zaključava se.

Okrenem se, a ispred mene se pojavi Igor.

E, tu si. Mislio sam da si u sobi s decom, ali te tamo nije bilo.

Aha.

Klimam glavom i pokušavam da prođem pored njega, ali on stoji nasred vrata.

Pomeri se da prođem.

Hoćeš da se igramo? Ili nešto da radimo. Dosadno mi je.

Pogledam ga. Viši je od mene za glavu, a krupno telo mu je jako, nije mlohavo kao Medino. Ipak, učini mi se kao da je mali. Biberče.

Neću da me vide sa tobom.

Krenem pravo u njega, jako zakoračim kako bih mu dao do znanja da se skloni. Igor se blago pomeri u stranu. Očešemo se.

U čemu je problem?

Zakoračim u dnevnu sobu, ali se ipak okrenem. Iz nekog razloga, Igora ne mrzim kao ostale Brodarce.

Neću da blejim sa tobom zato što živiš na Brodari.

Kakve to veze ima?

Zato što sam ja iz Centra. Mi smo neprijatelji.

Ne razumem. Je l' to neka igra?

E, ne dosađuj mi. Neću da se družimo i nemoj da ideš za mnom. Je l' ti jasno?

Sve ovo više mumlam nego što govorim. Trudim se da ne gledam Igora u oči. Na kraju uspravim pogled i shvatim da me tupo gleda. Ništa ne kapira, ali mu je žao.

I meni je žao, pa šmugnem u dnevnu sobu. Zaobilazim kevu i čaleta tako što odlazim do stola na kojem su krkanluk i boce s pićem. Uzimam tanjir i na njega stavim tri kolutića čajne kobasice, kvadratić sira, pola parčeta hleba i malo ajvara. Verin sin mi je zanimljiv, ali oko njega su opet ljudi. Neću da budem među matorcima. Igor je ostao između sobe i predsoblja. Priđe mu neka žena i mazi ga po glavi, pa priča s njim. Pogleda ka meni, pa vrati pogled na Igora. Mora da mu je to majka.

Neću da čekam da ga ona nagovori da mi priđe ili da mi se ona obrati, pa zgrabim viljušku i odem u dečju sobu.

Ne znam što se toliko smorim kad vidim da u sobici sede samo deca. Valjda zato što su to baš mala deca.

Dve devojčice tregerica i pantalonica nabreklih od pelena puze i ispuštaju nerazumljive zvuke. Igraju se s dve velike lutke. Svlače i navlače haljine na igračke. Menjaju među sobom lutke, pa ih nanovo presvlače. Male šake sve rade sporo. Oči su im sve vreme širom otvorene. Usne razmaknute. Kao da ih sve što vide čudi i oduševljava. Tu je i muška beba.

On sedi po strani i prevrće zeleni pištolj na vodu po rukama. Uperi ga u sebe, pa se osmehne i cikne. Drma ručicama.

U drugom uglu sobe sedi dečak. Mlađi je, mislim da ima devet godina, što znači da barem ume da priča. Ne sviđa mi se što i ne obrati pažnju na mene. Sve vreme je zadubljen u debelu knjigu. Štrebere ne podnosim, a ovaj izgleda kao bubalica.

Brzo se setim kako ja izgledam, pa odlučim da mu ipak priđem.

Stanem pored njega i pokušam da pročitam šta piše na stranici. Slova su sitna, a naopačke sam u odnosu na knjigu, pa ništa ne vidim.

Bacim pogled prema dnevnoj sobi. Nema Igora.

Sve vreme jedem. Umačem hleb u ajvar i dopunjujem kobasicom i sirom. Mora da ga moje mljackanje nervira. Pogotovo što mu stojim iznad glave. Pravi se da me ne vidi. Dobar je u igri. Mljackam sve glasnije, ali on i dalje uspeva da čita. Ili okreće stranice bez veze, samo da bih ga ostavio na miru. Nema sreće jer nemam pametnija posla.

Kad mu tri-četiri mrvice hleba padnu između stranica, ne može više da folira. Oduva mrve, pa sklopi knjigu i pogleda u mene. Ima sitne, razdvojene oči. Kao vidra.

Šta čitaš?

Preklopio je knjigu tako da vidim samo zadnju koricu na kojoj ništa ne piše.

Šta te briga.

Kako se zoveš?

Otmem mu knjigu iz ruku. Osetim blagi otpor ruku, ali brzo popusti. Okrećem knjigu. *Rat dugmića.*

Dečko i dalje ćuti.

Pošto sam sve pojeo, gledam po sobi gde bih mogao da spustim tanjirić. Ovo je soba ratnog heroja. To je jasno po posterima rok grupa na zidovima, kao i zbog odeće koja je nabacana na stolici za radnim stolom. U sobi su još i krevet, orman i polica s tankim izborom knjiga. Prozori su mali i visoki. Ovo je bila dečja soba u kojoj je Verin sin nastavio da živi i kad je porastao.

Ponovim pitanje.

Miloš. A ti?

Ivan. Kakva je knjiga?

Miloš uzme knjigu, položi je na kolena i prekrije šakama. Ramena mu se poviju prema bradi. Deluje smanjeno.

Nije loša. Ali čitao sam i bolje.

Koliko imaš godina?

Osam.

Ja imam dvanejst. Skoro ću trinajst.

Dečko čilji kao da sam sunce. Ne skida pogled s mog lica. Opusti se i nasloni u stolici. Oklembesi ramena i skloni ruke s knjige.

Ti si iz Centra, je l' da?

Aha. A odakle si ti?

Odavde. Sa Brodare.

Nisam iznenađen. Ovde sam ja na neprijateljskoj teritoriji. Drago mi je što nema više Brodaraca. Pogotovo starijih. Dovoljan je i Verin sin. Ali njemu je sigurno dosta tuče.

Miloš rasklopi knjigu. Traži stranicu koju je čitao, pre nego što sam ga prekinuo. Kažiprstom prelazi preko redova blede ćirilice.

Ima majicu na kojoj je nalepnica Nindža Kornjača u trku. Kao da jurišaju da izlete iz majice. Imao sam sličnu takvu, ali sam je pocepao u tuči.

Koja ti je omiljena kornjača?

Donatelo. A tebi?

Leonardo.

Miloš pronalazi mesto u knjizi gde je stao s čitanjem, pa podigne pogled prema meni.

Ti si Rambo, je l' da?

Nasmešim se.

Jesam. Otkud znaš?

Rekao mi je moj brat. On se stalno tuče s tobom.

Ko ti je brat?

Ostoja.

Macola!

Miloš klima glavom. Drži kažiprst na rečenici na kojoj je stao, ali ne skida pogled s mene.

Je l' on ovde?

Okrećem se po sobi. Kao da je mogao negde da se sakrije. U plakar, ispod stola ili kreveta.

Nije. Bolestan je. Ali rekao mi je da te se pazim. Da si ti iz Centra i da si pička.

Nemam običaj da tučem tako malu decu, ali mu pilepim čvrgu posred glave. Ošišan je na pečurku, pa mu naciljam tačno u razdeljak.

Kome ti pička?!

Miloš trlja bolno mesto i pilji u mene. Pogledam bebe. I dalje se igraju lutkama i pištoljem. Sede na podu i dodaju jedna drugoj stvari. Klinac cilja devojčice, one mu nude lutke. I tako unedogled.

Stanem na prag i klatim se, gledajući matorce. Ne ostaje mi se s Macolinim bratom jer nemam šta da radim s njim. Mali je da bismo se potukli kao ljudi, a nije fora da ga podjebavam i pljujem. S druge strane, ne ide mi se kod Igora. Verin

sin i dalje sedi na svom tronu, pijucka pivo i puši pljugu. Možda da se ogrebem za još piva. Deluje kao da je opušten tip, pa ću da mu tražim celu flašu. Mogu da se sakrijem u spavaćusobu. Koliko vidim, u nju niko ne zalazi.

Udarac. Neočekivan. Zateturam se unapred. Posle dva-tri nesigurna koraka stanem i naglo se okrenem.

Miloš stoji u dovratku, na mestu gde sam bio pre sekund. Crven je u licu. Ruke mu prave polukrugove koji se završavaju pesnicama. Diše ubrzano, tako da ceo treperi.

Niko nije video šta se desilo. Pridem mu. Isprsim se koliko god mogu. Gledam ga s visine, kao Drago svoje protivnike.

Hoćeš batine? A?

Macolin brat gleda naviše. Opet me cilja ravno u oči. Lice mu je zgrčeno. Jedva mu vidim zenice od kapaka, a usne je toliko stisnuo da su se stopile s belinom lica.

Odgurnem ga rukom po faci. Zanese se unazad i padne pored stolice na kojoj je sedeo.

I nemoj da sam te video više! Jesi čuo?!

Gledam ga kako sedi i puca očima. Skupim šljamaru i pljunem. Pogodim mu patiku. Šteta, loše sam ciljao. Hteo sam da ga overim posred nosa. On i dalje sedi.

Čudi me što u meni nema ništa od besa, uzbuđenja i energije koje osećam kad se bijem s Brodarcima iako je i Miloš Brodarac i iako će on vrlo brzo da se uključi u fajt. Ipak je dosta manji i slabiji od mene. Nije mi zanimljivo.

Setim se šta sam planirao s Verinim sinom, pa krenem preko sobe. On je i dalje na svom mestu, a oko njega nema nikog.

Na pola puta, novi udarac u leđa. Jači i odlučniji. Toliko da se povijem i moram rukom da se pridržim o itison.

Brzo se podignem i okrenem. Miloš. Mislim da me je šutnuo u trticu.

Odjednom u meni nema više ni trunke mira od malopre. Zakoračim i raspalim mu šamar. Jaukne. Šutnem ga iz sve snage. Pokupim ga po desnoj butini. Obe noge mu se nađu u vazduhu. Padne. Sline i suze mu kvase facu i patos.

Pičko mala, mene ćeš da šutiraš!

Sve ovo i te kako privuče pažnju odraslih. Gosti se uzmu-vaju. Nije im odmah jasno šta se i zašto dešava. Čujem kako, iz gomile, matorci uzvikuju moje ime. Preneraženi.

Jak stisak za mišicu. Igor. Uhvatio me je ispod pazuha i vuče me u stranu. Neko staje između mene i Miloša. Žena kleči pored njega i briše mu lice, dok on rida i sve jače zapo-maže. Kao sirena.

Skini mi se, bre!

Pokušavam da se iskobeljam Igoru iz stiska, ali on ne popušta. Udarim ga u grudi, ali utom osetim još jedan snažan stisak na ramenu. Čale me okrene i tresne mi šamarčinu. Igor me najzad pusti i pomeri se. Keva čučne kraj mene i jako mi stisne mišicu. Sikće i unosi mi se u lice, ali ja je ne čujem. Previše je zvukova i ljudi oko mene, a Macolin brat ne prestaje da cmizdri. Ne mogu da se usredsredim.

Krik.

Ne kapiram odmah da je to Vera, ali najednom cela pizdarija koju smo Miloš i ja napravili prestaje. Svi se stišaju. Čak i Miloš prestane da kmeči.

Vera ponavlja ime svog sina. Traži pomoć, ali joj je i dalje niko ne nudi. Svi skamenjeno stoje ili sede. Drže čaše i ta-njire u rukama kao da se ništa ne dešava. Kao da poziramo fotografu koji nikako da opali.

Verin sin se trese u fotelji. Napet je. Vidi mu se svaki mišić na podlakticama. Vrat mu je crven. Lice takođe. Vene se debljaju po čelu i slepoočnicama. Pojavljuju se između žila po vratu. I dalje treperi. Kao da je u njega ušao duh i bori se s njegovim telom. Preuzima ga i muči dok to radi. Izlgeda strašnije od one ribe iz *ISterivača đavola*.

Dva matorca prilaze Veri. Jedan je pomeri u stranu, tako što se uglavi između nje i njenog sina. Drugi pokušava da smiri ratnog heroja. Hvata ga za rame i ruku. On se i dalje ne opušta. Stiska pesnice tako da su mu ruke bele kao tavanica. U nju je i zagledan. Baš zagledan.

Drugi čovek iz bokala sipa vodu na dlan, pa ga njome prska po licu. Radi to pet puta, pa odloži bokal. Sad ga i on pridržava i pokušava da ga obuzda. Bezuspešno.

Verin sin se smiri. Kako je počeo da se trese, tako je i prestao. U trenutku. Opustio se i opet postao pihtijast.

Vera ga hvata za obraze. Diže mu glavu prema sebi. Ponavlja njegovo ime i doziva ga u nedogled. Sto puta ga pita da li je dobro. Neko ga opet prska. On klima glavom. Diže, pa spušta ruku. Jedan od dvojice koji su ga držali prinosi mu čašu s vodom. Heroj je previše slab da bi prihvatio čašu, pa ga poje. Kao izlapelog konja.

Veri priđu dve-tri žene. Između ostalih i moja keva. Grle je, hvataju i odvlače dalje od sina. Savetuju joj da ga ostavi na trenutak. Muški će da ga odnesu u krevet. Smirio se. Sve je u redu.

Dvojica to i rade. Pomažu mu da ustane i kreću prema dečjoj sobi.

Jedva hoda. Toliko je mlitav da mi se čini kako će da im iscuri kroz prste.

Matorci tiho pričaju. Ljudi u filmovima tako izgledaju kad se domunđavaju da naprave neko sranje. Ne pomeraju tela, ali se trude da glave što više okrenu jedni drugima prema ušima. Valjda da bi se tako šaputavi bolje razumeli.

Veru smiruju. Daju joj tabletu. Maze je po glavi. Moja keva sedi na jednom rukohvatu, druga žena je s druge strane fotelje, a treća joj se šćućurila kod nogu. Vera ima šest brižnih ruku na sebi.

Najednom, sve stane. Povratnik se smirio i hoće da spava. Dva muškarca, koji su odveli ratnika u sobu, iznose bebe koje guguću.

Neka ruka zatvara vrata dečje sobe.

Ćale mi sve vreme drži šaku na ramenu. Komentariše s jednom ženom da je strašno to što se desilo. Govori da je takve prizore video samo u ratnim filmovima.

Zanima me gde je Macolin burazer i šta radi. Ne vidim ni njega ni ženu koja ga je tešila. Mora da mu je to mama. Verovatno su se pokupili i otišli.

Matori živahnije ćaska s ženom i ne obazire se na mene. Koristim priliku da se izmigoljim, pa odem do predsoblja. Nema ga ni tu. Proverim spavaću sobu i kupatilo. Miloš više nije u stanu.

Igor se opet nacрта ispred mene.

Zašto si ga tukao? On je i manji i mlađi od tebe.

Hoćeš i tebe da prebijem?

Unesem se Igoru u facu, ali me zaustave keva i ćale koji se pojave u hodniku. Besni su i guraju me prema vratima. Govore kako sam najebao kad dođemo kući i da sam kriv za to što se desilo Verinom sinu.

Šta mu se desilo?

Ne odgovaraju mi. Bacaju mi jaknu u ruke. Čale pomaže kevi da navuče kaput, a ona sve vreme mrmlja koliko je razočarana mojim ponašanjem. Igor se ne pomera iz hodnika. Lice mu je bezizražajno kao i uvek. Gledam ga ispod oka, dok se oblačim. Ne sviđa mi se što je video i koje cipele nosim.

Izlazimo iz zgrade. Keva jurca i čale je jedva sustiže. Pokuša da je obgrli, ali ona se promeškolji i nastavi sama. Matori korača pored nje, jedva prateći kevin ritam štikli.

Ni ne trudim se da ih stignem. Idem dobrih deset metara iza njih. Opet sam se uvio u kragnu i kapu kako me neko slučajno ne bi prepoznao. Cipele me još više žuljaju jer hodamo sumanuto.

Prolazimo pored magacina i pretrnem. Nema mi marame u džepu. Brzo opipavam unutrašnjost oba džepa. Proveravam i kapu. Možda se uplela u nju, pošto su obe bile u džepu? Nema je.

Pošto matorci ne obraćaju pažnju na mene i sve više odmiču niz ulicu, okrenem se i potrčim nazad. Nema je na trotoaru.

Onda trčim prema matorcima, koji stoje nasred Ćopićeve i čekaju me. Zanima ih šta radim.

Izgubio sam maramu.

Keva mi tresne šljagu i nastavi, a čale me gleda, pa i on krene za njom. Dvoje prolaznika pumpaju moj sram od šamara.

Idemo u koloni, kao stranci.

S maramom se desila jedna od dve stvari.

Prva: ispala mi je kod Vere u stanu. Keva će da se smiri do sutra i nazvaće je. Onda ću ja morati da joj se izvinim. Posle toga ću da pitam za maramu i ona će da je donese sledeći put kad bude dolazila na kafu.

Druga: biće krvi.

13.

Veliki odmor je jedino zbog čega vredi otići u školu. Pogotovo kad je posle njega Fizičko. To znači da imamo skoro ceo sat za igranje.

Ovog puta istrčavamo u dvorište i idemo do ulaza za đake. Nikad mi neće biti jasno zašto nastavnici i učenici ne ulaze na ista vrata. Nastavnici na glavna. Tu su stepenice, bista Dušana Vasiljeva i recepcija s tetkicama. A mi se uvlačimo na sporedna vrata. Taj prolaz je u stvari za kola.

U ajnforu, gde ulaze učenici, ima šaht i tu igramo *đavola*. Đavo je onaj koji stane na šaht, a ostali mu beže.

Đavo je uvek poslednji koji dođe, što obično znači Meda. Ali ovog puta je Igla bio sporiji jer je morao da piša.

Igla staje na šaht, diže desnu nogu i hvata je rukom. Cupka. Svi bežimo od njega. Koga pipne, taj postaje novi đavo. Na njega se odmah okomi cela ekipa. Šutiramo ga po nogama i dupetu iz sve snage, dok ne dođe do šahta. To je kućica. Onda je on đavo i sve kreće ponovo.

Obično se naša banda sama igra *đavola*. Obožavamo kad bi dečaci sa strane da se zezaju s nama. To su obično klinci koji bi da se dokažu, ili stariji koji misle da ih se plašimo.

I jedni i drugi najviše najebu. Međusobno se pomažemo, a njih krljamo kao da jurišamo na fudbalsku loptu.

Zvoni za kraj odmora. Ne prekidamo jer ćemo ionako da останemo napolju.

Milica se pojavljuje kroz dva-tri minuta. Maše rukom i pokazuje da idemo u salu.

Svi se najednom oklembesimo. Jedva hodamo prema fiskulturnoj sali, pljujemo i šutiramo đubre koje je ostalo posle velikog odmora.

Nastavnik nas smara da igramo valcer.

Svi smo se uparili s kim smo hteli, ali pošto smo odmah počeli da vačarimo devojčice, nastavnik nas je razdvojio. Završio sam s debelim Medom, a Milica baš s nastavnikom.

Fiskulturna sala je prostrana, a plafon je visok bar pet metara. Odande nas posmatraju debele drvene grede i le-lujava paučina. U sali sve odjekuje. Muzika valcera ne liči ni na šta. Verovatno zato što je i kasetarac prastar.

Pratimo proste korake. Je'n, dva, tri, je'n, dva, tri. Malo napred, pa ulevo, pa cupneš, pa nazad, pa udesno.

Odmah mi je dosadno. Ne obraćam pažnju ni na Medu ni na korake. Uskoro me partner vuče po parketu.

Alo, Rambo, uključi se malo!

Meda mi se smeška i pošalje mi poljubac. Uhvati me jače oko struka i privuče.

Ne mogu sam da igram!

Smejemo se i zezamo. Puštam ga da vodi, čak u jednom trenutku napravim i okret. Meda mi tapše, a ja odmah zveram da li nas je Milica videla.

Milica i dalje igra s nastavnikom. Toliko nas je u razredu da je neko morao da završi s njim. Gleda u patos i svoje noge, pokušava da prati ritam, ali se uvek zbuni. Nastavnik malo-malo pa zastane. Gladi je po kosi kad pogreši, pa je ponovo povede. Ruku na njenim leđima drži previše nisko i to me nervira.

Ne sviđa ti se kako igram?

Meda se bekelji i folira ženski glas. Odmahnem glavom i pokažem mu rukom na Milicu i nastavnika.

Vidi šta joj radi.

Meda se uozbilji, pa stane tik uz mene i zagleda. Na drugom kraju sale su i ne vidimo ih sve vreme zbog ostalih koji se vrte u ritmu valcera i blokiraju nam vidik.

Šta joj radi?

Pa vaćari je.

Utom je nastavnik opet pomiluje po glavi, pa nastavi da pleše. Priča joj nešto, glasno se smeje.

Jebaću mu mamu.

Ma daj, bre, šta si odlepio? Samo igra s njom.

Šta ti kao ne znaš šta on radi?

Ma to je žvaka. Ja mislim da je on peder. Vidi kako đuska.

Meda me hvata za ruke, hoće da nastavi valcer. Otrgnem se i krenem prema Milici i nastavniku. Meda me prati u stopu. Drobi mi na uvo.

Hoćeš da pizdiš nastavnika? Ubiće te od batina, a onda će da te izbace iz škole.

Neću, bolidu. Nego ćemo da igramo pored njih. Da bolje vidim.

Stajem toliko blizu Milice i nastavnika da se Meda i ja tri puta sudarimo s njima, zbog čega se oni pomere. Ipak, ostaju u blizini. Mogu sve da vidim.

Nastavnik ne prestaje da bude njanjav prema Milici. Jednom je, čak, lupi po dupetu.

Meda i ja stajemo kao ukopani. Meda trese glavom i uzdiše, a ja ne znam šta ću od besa. Nastavnik vidi da ne plešemo, pa nam kaže da nastavimo s valcerom. Meni celo telo zatreperi. Kao pred fajt.

Jebiga, Rambo. Bolje mi da igramo, još će da nam zalepi kečeve. Fizičko mi jedino vadi prosek!

Meda se uhvati za stomak i zatrese ga.

Opet se otrgnem od Mede, pa odem do golića za rukomet. U mreži gola skupljena je gomila lopti. Uzimam basketaru koja je dovoljno ispuvana, pa mogu da je stisnem jednom rukom. Naciljam i gađam nastavnika fizičkog u glavu.

Lopta ga promaši, ali prozuj i blizu njega. Nastavnik naglo prestane da valceriše. Uspravi se i pogleda u mene. Onda žustro ode do kasetarca i isključi muziku. Fiskulturna sala se najednom ispuni cijukanjem patika o parket. Svi prestaju da plešu. Gledaju u nastavnika i mene.

Perverznjak zahteva da zna zašto sam ga gađao loptom. Zato što si pedofil.

Nastavnik se ustremi na mene. Zgrabi me za uvo i povuče prema izlazu iz sale. Naredi mi da idem kod direktorke.

Moje patike jedine škripe u celoj hali. Svi pilje u mene. Osećam da se svakim korakom smanjujem.

Dok se penjem do direktorkine kancelarije, izduvam se.

Ona me kratko riba. Govori mi kako nijedno dete to ne bi trebalo da govori. Zanima je odakle mi uopšte ta reč i da li znam šta ona znači.

Ćutim i sležem ramenima. Ona i dalje drvi o tome kako deca treba da govore i da se ponašaju.

Pošto ne zna šta će sa mnom, vodi me do školskog psihologa. Ona me davi pola sata o tome kakav odnos imam s mamom i tatom. Nije mi prvi put kod nje, pa odgovaram sve što znam da bi želela da čuje.

Pogled mi je prikucan u veliku, zelenu stabljiku koju pridržava neonska sijalica zabodena u zemlju. Deo saksije

je polomljen. Najzad, psihologinja potvrđuje ono što mi je i direktorka rekla. Moraće da obaveste moje roditelje.

Vreme kod psihologa nije izgubljeno jer sam propustio jedan čas. Ulazim u učionicu taman kad zvono objavi početak novog časa.

U prolazu, Medi lupam kosku, a Milici šaljem poljubac koji ona uhvati i razmaže po dupetu. Sednem pored Igora i pogledam ga, ali on je zadubljen u nešto što crta po svesci.

Nastavnici stalno štrajkuju zbog malih plata, pa časovi traju pola sata. Nastavnik nema mnogo vremena da predaje, pogotovo kad ga dva štrebera iz prve klupe zagovaraju. Iako su štreberi, ne kinjimo ih i zovemo ih na rođendane. Uspeli su da prodaju to što ih nastavnici vole. Zagovaraju ih kad god mogu. Sto puta su nas spasili odgovaranja. To rade i sad.

Meda mi baci puckalicu na sto. Vrh koji treba da izleti i pukne probušen joj je od silnog korišćenja. Vrtim glavom jer mi nije jasno šta će mi, a on mi pokaže da pogledam unutra. Nažvrljao je: Igor je Brodarac.

Predugo gledam u te tri reči. Ne znam šta da uradim. Ne znam ni da li je Igor video šta je Meda napisao. Brzo zgužvam puckalicu i stavim je pod klupu, među žvake, duboreze imena i psovke ispisane flomasterima.

Meda se sve vreme okreće i gleda me. Kao da očekuje da odmah skočim na Igora i prebijem ga.

Bacim pogled na druga iz klupe. I dalje je zauzet crtanjem. Čak i da je video šta piše, lice mu je mrtvo. Nemam pojma šta mozga.

Zvono nas digno i potera iz učionice.

Dok se tumbamo iz jedne prostorije u drugu, srećemo i ostale iz ekipe, pozdravljamo se i kratko pričamo. Shvatim da su svi saznali da je Igor sa Brodare i da očekuju reakciju.

Pre nego što se oglasi zvono za početak časa, potapšem Medu po ramenu i pokažem mu da izađemo napolje. Milica je već tamo. Sedi na prozoru i priča s dve drugarice. Namignem joj i mahnem rukom da krene za nama.

Uglavimo se u prozor kraj kojeg nema nikoga. Sednem na radiator ispod prozora, a Milica se namesti malo iznad mene na sims. Meda prekrsti ruke na grudima i nasloni se s druge strane. Oboje me gledaju. Ne znam šta bih, pa piljim u kapljicu vode koja se skuplja na vrhu česme. Skoči u slivnik.

E, Rambo, kapiram da sediš sa njim, ali jebiga.

Meda je uspeo da ne kaže ništa, a sve objasni. U njemu čuči pesnik.

Šta se dešava?

Milica izgleda nema pojma o čemu pričamo.

Zvono.

Gledam niz hodnik u nadi da će nastavnica likovnog da se pojavi. Neki klinac pije vodu iz čaše. Onda obriše usne, skupi čašu u plastični krug i ode.

Masna farba zidova.

Pošto ćutim, Meda objasni Milici kako je Čep video Igora da bleji s nekim Brodarcima.

Znači i on živi na Brodari?

Sigurno.

Otkud znaš, Medo?

Meda se odvoji od zida, stavi ruke u džepove i namešta jaja i kurac. Milica napravi grimasu.

Kako otkud znam? Pa, ako se druži sa Brodarcima, mora da je Brodarac.

A u našoj školi su samo ljudi iz Centra, a?

Meda me gleda. Ne trepće. Ne prebira po džepovima.
Ne shvata.

Mislim, možda se samo druži sa Brodarcima, ali ne živi
na Brodari.

Ne znam.

Milica skoči, pa ode do česme i otpije malo vode. Gledam
joj u dupe, dok se naginje preko lavaboa. Isto je kao Srkijevo.

Meda navaljuje.

Pazi, Macola ti je ukrao maramu.

Nije Macola, nego njegov burazer.

Brate, još gore. Lik je klinja.

Zaćutim.

Znači nemaš maramu i sediš sa Brodarcem. Mene su juče
ovi Bodini cimali da ćemo polako i mi da blejimo na Brodari.

Nisam ni pomislio da će to što mi je mali ukrao maramu
tako brzo da se pročuje. Iznenađen sam i koliko to sve utiče
na našu bandu.

Nije zezanje. Ako stariji neće da nas brane, onda smo
baš pukli.

Ja nisam ništa čula. Ali se slažem sa Medom.

Pognem glavu. Udahnem duboko i izdahnem kroz usta.
Smišljam šta bih mogao da im kažem. Da ih smirim.

Ali i dalje imamo pendrek.

Pa da, brate, ali tebe zovu Rambo zbog marama, a ne
zbog pendreka.

Meda je izgleda o svemu ovome vredno razmišljao. Izgo-
vara sve što treba da me žacne i poklopi.

Kuckanje potpetica. Nastavnica se penje uz stepenice.
Puhće i uhće koliko joj je teško. Stara je i debela.

Brzo šmugnemo u učionicu, pa otkasamo do klupa. Igor je i dalje nepomičan iako piljim u njega.

Nastavnica ulazi, zatvara vrata i pita redara da prijavi odsutne. Svaljuje se na stolicu, baca dnevnik na klupu tako da se odmah otvori. Prevrće stranice. Beleži.

Meda i Milica zure u mene. Skrenem pogled na Igora. Ne može više da se pravi da me ne vidi, pa pogleda i on mene.

Šta je bilo?

Sad ja ostajem nem.

14.

Ferka je uvek velika stvar za sve u školi. Bilo koji da si razred, ostaćeš da gledaš kako se dvojica tuku.

Dozvoljeno je bukvalno sve. Prekida se u neodređenom trenutku. Obično kad se posmatrači uprpe da će neko baš da fasuje.

Vest da ćemo Igor i ja da se ferkamo proširila se po školi kao grip. Ostatak dana mi je prošao u bubnjanju glave. Nisam mogao da mislim ni o čemu drugom. Nije me obuzeo strah, već neki čudan osećaj da to nije u redu.

Igor nije ni skontao šta se dešava. Meda se, međutim, potrudio da ne bude iznenađenja. Objasnio mu je da će posle škole da se bije sa mnom. Jedan na jedan. Igor ga je gledao bez izraza. Kao što je gledao ispred sebe i za vreme časa.

Pošto je zvonilo poslednje zvonce u smeni, svi hrle napo-
lje. Tridesetak dečaka i devojčica ide prema parku. Ne znam kako se baš to mesto ustalilo kao ring, ali tako je otkad sam krenuo u prvi razred.

Odlučujem da odem do fontane, gde ionako provodimo većinu vremena. To mi je poznat teren, ima i dosta mesta za tuču, a publika ima gde da sedne.

Mene ne bodre samo moji iz ekipe, već i ostali koje slabo znam ili uopšte ne znam. Šlihtaju se.

Igor ide među poslednjima. Vuče se kao i onog dana kad sam ga pratio do Brodare.

Stupim pored fontane. Zbacim jaknu i torbu u istom pokretu. Pustim ih da padnu na zemlju. Sad je bitna samo ferka.

Pravi se nepravilan krug oko mene i Igora. Kao da ga je nacrtalo nervozno dete. Igor stoji među ostalima u krugu. Neko ga jako gurne prema meni i on se zatetura.

Sad smo kao Konan i oni jadnici koje ubija na početku filma, kad ga teraju da se bori u rupi.

Iako mi se ne tuče s njim, osećam poznati čudni nalet energije pred fajt. Sav bridim i jedva čekam da počne.

Ajde, pičko! Skidaj se!

Graja ostale dece nadjačava moje uvrede, pa još glasnije ponavljam prozivke i nastavljam da ga psujem.

Igor kao da ne vidi i ne čuje sve što se dešava. Ne skida ranc ni jaknu. Okrene glavu prema meni i gleda me direktno u oči. Širi ruke i otvara šake. Vrti glavom. Zbunjen je. Mumla.

Zašto to radiš?

Treba mi vremena da mu odgovorim.

Zato što si buđavi Brodarac.

Ma kakve to veze ima?

Iskreno je začuđen. To me ohladi. Uopšte mi se više ne tuče. Pogotovo ne s Igorom. Ali sve je jasno. Vođstvo mi se klima i moram da se dokažem. Pokazaću da sam i dalje faca i onda možemo sve po starom.

Priđem Igoru i gurnem ga u grudi.

Skidaj jaknu!

Gungula oko nas ne jenjava. Neki čak i navijaju. Skandiraju moj nadimak. Drugi se smeju i zezaju Igora. Svuda oko nas su pljuce i šljajmare koje nisu pogodile svoju metu. Mog protivnika.

Meda priđe Igoru i svuče mu ranac s leđa. Onda ga uhvati za jaknu, ali Igor se otrgne i gurne Medu. Meda se zatetura i udari u zid ostale dece.

Neću da se tučemo.

Ni meni nije do toga, ali jebiga. Prećutim, pa se zatrčim u njega. Udaram ga. Desnom, levom, pa opet desnom. Pesnicom ga potkačim po glavi i ramenu, pre nego što mi se zamračí pred očima.

15.

Trepćem i shvatam da gledam u gole krošnje. Grane i grančice izgledaju kao krvotok iz knjige biologije.

Pogledam levo i desno. Ležim Milici u krilu, pored fontane. Meda je iznad mene. Njegove oči kao da žale zgaženo mače.

Tiho je. Sva deca su otišla. Nema ni Igora.

Šta se desilo?

Polomio te ko pičku.

Kako?

Na keca te patosirao.

Uspravim se. Cela glava me boli. Brada najviše. Imam osećaj kao da mi je pomerena deset centimetara udesno.

Pipam se po vilici i potiljku. Gledam šaku. Sve je čisto.
Nema krvi. Ali ni ponosa.

Koliko sam ležao?

Pet minuta. Ali svi su se smorili i otišli. E, ali nećeš da veruješ. Igor se rasplakao!

Milica sve vreme ćuti. Na licu joj je neki čudan izraz. Nikad je nisam video takvu. Kao da je tužna. Ne znam zbog čega.

Što se rasplakao?

Nemam pojma.

Ajde redom. Šta se sve desilo?

Meda čučne kraj mene. Stavi mi šapu na rame.

Brate, ništa se nije desilo. Zveknuo te je jednom i ti si pao. Bukvalno te je nokautirao. Milica i ja smo prišli da vidimo da li si dobro. Ostali su se kratko zadržali. Kad su videli da nisi mrtav, razbežali su se. Igor je ostao najduže. Hteo je da vidi da li si okej. Ja sam ga oterao.

Što si ga oterao?

Pa, koji će nam Brodarac? I lik te je nokautirao!

E, zajebi me s tim nokautirao, nokautirao! Nerviraš me!

Okej, okej. Ali tako je bilo. Sedeo je pored tebe neko vreme, rasplakao se i onda sam ga oterao.

Što se rasplakao?

A otkud znam. Valjda se usrao da te je ubio.

Milica progovara.

Jesi li dobro?

Odmahujem glavom koja mi svakim pokretom sve više narasta.

Ma jok. Sve je ok. Imao je sreće. Da smo se duže tukli, jebo bih mu mater.

Meda prećuti. Skupi šljamaru i polako je pušta preko usana. Pljuca se razvuče dobrih dvadeset centimetara, pa je naglo uvuče u usta. Pljune je što dalje može u fontanu. Ustane.

E, Ivane, najbolje da se sad razidemo. Ubiće me gajbi.

Ne sviđa mi se što me zove po imenu.

Ajde, vidimo se sutra, pa ćemo da pričamo.

O čemu da pričamo?

Meda zavrti glavom.

A otkud znam. O svemu. Aj ćao.

Pokupi ranac sa zemlje, mahne nam, pa ode.

Milica i ja sedimo. Gledamo u beton i ćutimo. U ustima osetim metalni ukus. Pljunem i vidim da mi je pljuvačka krvava.

Milica se zagleda u moju pljucu, pa me poljubi u obraz. Protrlja mi kosu i gleda me kao da očekuje nešto od mene.

Iako je park praznjikav, osećam da svi ljudi koji prolaze znaju šta se desilo. Svako drvo i žbun kao da imaju oči koje su videle blam koji me proždire. Odvratan osećaj, a ne znam kako da ga se rešim.

Hoćeš nešto da radimo?

Milica je i dalje tu iako sam na trenutak zaboravio da je pored mene. Odmahujem glavom i ne gledam u nju. Neprijatno mi je da trpim bilo čiji pogled. Pogotovo njen.

Ajmo na most. Možemo da pljujemo u reku.

Ne pljuje mi se.

Ipak, neprijatan ukus u ustima natera me da pljunem još dva puta. Ubrzo se naviknem na krv. Gutam je.

A da odemo do Čepa i uzmemo šrafčiger? Možemo da skidamo znakove sa kola?

Neću.

A da idemo do Mede da igramo nintendo? Možda mu matorci nisu tu?

E, zajebi me Mede. Vidiš da je ispaao sisa.

Milica ćuti. Oboma nam je jasno da je Meda barem ostao da priča sa mnom. Ostali iz ekipe su zapalili. Nepun minut je bio dovoljan da me zaborave.

Reci onda ti. Šta ti se radi?

Ništa. Razbio bih nešto.

Možemo da razbijamo prozore po školi?

Milica se smeška, pokušava da me oraspoloži. Meni ne bi bilo dovoljno ni da dignem celu školu u vazduh.

Ustanem, zgrabim jaknu i torbu, pa krenem neodređeno po parku. Milica me prati, pljučka i zvižduće. Shvata kako se osećam, pa i ne pita kuda idemo ili šta radimo.

Pravimo krugove i osmice po parku, pa izbijemo na veliku ulicu koja vodi prema fabrici čarapa. Šetamo do fabrike, gde ispred ulaza čuvar puši cigaretu. Drugu ruku drži na savijenom kolenu i udara ritam. Mešanac mu se muva oko nogu. Maje repom i skakuće, a čuvar šutira praznu plastičnu flašicu soka i draži ga. Zagleda se u nas, ali ga ker ćapi za nogavicu, pa psuje i gura psa nogom od sebe. Džukac je uporan.

Ubrzo dolazimo do starih kuća koje izgledaju kao da niko ne živi u njima, ali mali beli dimovi koji kuljaju iz odžaka pokazuju da tu ipak nekog ima.

Pričamo o tome ko bi mogao da živi u tim kućama, čime se bave i da li oni možda imaju nintendo.

Ma verovatno nemaju ni TV.

Šetamo dalje. Čini mi se da sve više ubrzavam hod, kao da hoću da joj pobegnem. Milica uspeva da održi korak. Šutne

me u petu dva-tri puta da me saplete. Pošto joj poslednji put zamalo uspe, usporim.

Zapričali smo se, pa i ne primećujem da smo ušli u veliki park koji se prostire uz prugu.

Sve drveće je bez lišća, trava je izgažena i blatnjava, a betonske staze i platoi načičkani su sivim golubovima. Takvo je i nebo iznad nas. Kao mamin poslužavnik za kafu. Sivo, teško.

U parku smo se svi igrali kao klinci, ali u njemu sad nema dece. Nema mnogo ni matoraca. Uglavnom tuda prolazi ko mora jer je to najbrži put od centra grada prema Metlicama. Sva sreća, Metlice su preko pruge, pa još malo uz put. Njihova ekipa je daleko od parka iako smo, u stvari, na njihovoj teritoriji.

Pet-šest starijih dečaka i dve devojčice se vrzmaju oko metalne rakete, vrteške i klackalica. Jure se i rvaju u bazenu punom peska.

Aj palimo.

Milica se unervozila, a ni meni nije svejedno. Pogotovo posle svega što mi se desilo. Samo mi još fali da me biju glupi Metličari.

Prelazimo na stazicu koja opasuje ceo park, a najviše je udaljena od igrališta. Stabla i žbunje nam prave dobar zaklon. Imam osećaj da hodamo na prstima iako skoro da trčimo prema izlazu.

Ulica je tu mnogo življa, nego na drugom ulazu. Voz tutnji na dvesta metara od nas, a i glasovi s igrališta, koje i dalje čujemo, teraju nas niz ulicu. Treba pobeći što dalje od pruge.

Tabanamo kroz dve uske ulice, pa izbijamo na široku raskrnicu gde su pošta i autobuska stanica.

Skrećemo u ulicu koja se sužava sve dok se ne dođe do raspale kućice. Pomeramo urušenu, drvenu ogradu u stranu. Migoljimo se između zida s kojeg malter otpada pri svakom dodiru. Izbijamo ispred pijace. To je tajni prolaz, budžak poznat samo nekima od nas. Ko ne zna za njega, mora da pravi širok krug oko cele te ulice da bi došao do pijace.

Odande izlazi gomila sveta, a čini mi se da još više ljudi ulazi kroz glavnu kapiju.

Ubacujemo se u reku i plovimo između tezgi, gajbica i kartonskih kutija na kojima su ljudi prodavali voće, povrće, med, odeću, cveće, meso, sireve, jaja, cigarete, maramice. Sad pijacu ispunjavaju samo prolaznici i po koji najuporniji prodavac. Svi ostali su već otišli kućama.

Sektaši nam daju letke na kojima piše koješta o Isusu i smaku sveta. Neki matorci nas vrbuju da delimo pamflete za političku stranku. Uzimamo sve što nam se da. Biće dobro za puckalice i avione.

Pošto uglavnom ćutimo, ne primetim da sam izgubio Milicu. Obazirem se oko sebe i propinjem na prste. Tražim je. Setim se kako sam jednom izgubio kevu na pijaci, pa su me odveli u neku zgradu i tamo je čovek preko razglasa pozvao matoru da se javi. Nadam se da neću morati to da radim s Milicom.

Iskoči ispred mene, sva skupljena u sebe. Ramena su joj povučena napred, a glavu je uvila kapuljačom. Mune me laktom i nastavi da hoda, a ja je brzo stignem.

Šta se desilo?

Umesto odgovora nudi mi osmeh i mandarinu koju vadi iz džepa jakne. Izvuče i drugu mandarinu, pa se zakikoće. Potrči.

Trkom izlazimo sa pijace. Pretrčavamo ulicu i usporavamo tek kad se ispred nas ponovo pojavi park.

Taman sam zaboravio na sve, ali me park brzo podseti. Usporim trk, pa nastavim da se vučem. Milica prati moje pokrete i raspoloženja.

Idemo do fontane da jedemo na miru.

Ne ide mi se do fontane.

E, Rambo, nemoj si cava. Nije ti prvi put da si dobio batine. Nije ti ni poslednji. Desilo se šta se desilo. Šibamo dalje. Ili si se usrao?

Nisam se usrao.

Pa šta ćeš onda? Da izbegavaš ekipu? Da se smiriš? Nećeš više da se biješ? Kao, počećeš da štrebaš i nosiš nastavnicama jabuku na čas. Ponašaš se kao pičkica. A sad treba da budeš najzajebaniji.

Ćutim. Zaćuti i Milica, ali hoda do fontane. Sedamo na klupu i ljuštimo mandarine. Takmičimo se ko može da skine celu koru odjednom. Ne uspeva nam. Bacamo narandžaste opiljke na golubove koji se skupljaju oko nas. Misle da imamo hranu. Čapnu kore dva-tri puta, pa se razbeže. Vrate se kad shvate da ima i koštica, ali i to im se ne sviđa.

U daljini se opet čuje voz.

Kako je čudno da se u svakom delu grada čuje voz.

Ja ga stalno čujem s prozora. Meni soba gleda na tu stranu.

Da, ali čuo se i sad.

Sležem ramenima. Pravim puckalicu od političkog papirića, ali je previše mali. Nema zvuka.

Jaka im stranka.

Daj one s bogom.

Pokušavamo sa sektaškim lecima, ali ni oni nisu bolji. Veći su i od drugačijeg papira, ali slabo praskaju. I već posle dva pucanja se pocepaju.

Pravimo avione i bacamo ih u fontanu. Takmičimo se ko će dalje da dobaci. Povremeni naleti vetra mlaznjake teraju uvis, pa ateriraju. Retko koji uspe da održi pravu liniju. Iona-ko ih Milica bolje pravi.

Znaš da sutra imamo kontrolni iz biosa?

Aha.

Jesi učio?

Važno da sam učio. Ti?

Milica odmahuje glavom. Nogom udari po betonu od čega svi golubovi zakleću krilima i odlete.

Ali moram. Ubiće me keva i ćale. Moram da imam bar trojku na kraju polugodišta.

Mene nikad ne drkaju za ocene.

Mene drkaju za sve.

Pljujemo na golubove, a oni se stalno vraćaju. Prevrću kore mandarina kao da u trenutku zaborave da su to već radili.

Koga više mrziš?

Misliš u školi?

Ne. Kod kuće. Kevu ili ćaleta?

Gledam ispred sebe u ženu koja nosi bebu u korpi na grudima. Zamišljam sebe tako malog, u naručju svoje keve. Na ćaletovom stomaku. Ništa ne osećam.

Mislim da ih ne mrzim.

Dobro, koga više voliš?

Mislim da ih i ne volim.

Daj, Rambo, lepo te pitam.

Lepo ti kažem. A ti? Koga najviše mrziš?

Ćaleta, pa Srkija. A kevu volim.

Što Srkija?

Jer je bolid.

A ćaleta?

Prećuti.

Ne znam šta da joj kažem, pa nastavim da piljim u golubove koji se vraćaju, vraćaju, vraćaju. Mislim da su to sve isti oni koji su već probali koru od mandarine i koštice. Uporni su kao pas kod fabrike.

Posedimo kratko bez reči, pa me Milica poljubi u obraz. Ustane s klupe, otre košticu koja joj se zalepila za jaknu. Pruži ruku za kosku. Lupim joj kosku, ali ona izmakne ruku u poslednjem trenutku i šatro zaliže kosu na glavi.

Spor si, Rambo.

Smeje se i odlazi. Posmatram je sve dok se ne izgubi iza velikog žbuna dunjarice. Vidim je još na tren kako pretrčava ulicu.

Sedim mirno i puštam golubove da mi priđu sasvim blizu. Pokušavam da ih šutnem. Nijednom mi ne uspe. Skočim i odem do žbuna, naberem dunjarica, pa se vratim na klupu. Ovog puta ih ne šutiram, već čekam da priđu, pa ih gađam crvenkastim bobicama. Kidišu kljunovima na plod, ali im se ne sviđa previše, pa ga ne jedu. Golubovi koje pogodim šire krila i stresaju se, pa i oni kljuckaju dunjarice.

Uporni su.

Sanjao sam da sam nem.

Takav je i ceo početak dana. Matorci ćute i vuku se po stanu. Ipak, keva mi daje da, posle doručka, smažem žumance sa šećerom.

Gledam crtać pre odlaska u školu. U stvari, piljim u ekran. Na putu do škole se ne sećam da li sam video Laleta Gatora, Viteza Koju, Atomskog Mrava, Duška Dugouška, Vuka Vučka, Bananamena, Srleta i Pajčeta ili Poručnika Draguljčeta.

U školi, Igor glumi mutavca, a ja se pravim da ga ne primećujem. Svi se foliramo da se ništa nije desilo. Meda, Srki, Čep i Milica se očigledno drugačije ponašaju, ali niko nije neprijateljski raspoložen.

Istrpimo prva dva mala odmora ćuteći i pljujući decu ispod prozora. Za veliki odmor ih okupim kod ogromnog drveta u dvorištu. Pitam ih direktno, da li žele da im i dalje budem vođa.

Skretanje i razmenjivanje pogleda, pljućkanje, lomljenje prstiju, razvlačenje. Na kraju tucmucakanje kako im je okej da i dalje budem glavni u bandi.

Ali moraćeš opet da se dokažeš.

Meda je barem mogao da me pogleda u oči, dok je to izgovarao. Nema veze.

Uveravam ih da nisam kreten i da se to podrazumeva, ali oni svejedno izgledaju ravnodušno. Čak me i ne pitaju šta ću to da uradim.

I ostatak dana je ćutljiv. Svi se ponašamo kao da su nas naterali da budemo jedni pored drugih. Kao kad si na nečijem rođendanu, a ne poznaješ nikog u sobi.

Na putu iz škole, atmosfera je i dalje kao na sahrani. Jedino je Milica bolje raspoložena od drugih koji izbegavaju moje poglede, a na zajebancije i pitanja odgovaraju kratko ili nikako.

Milica pocupkuje pored mene. Lupa mi zauške i pokušava da me šutne u dupe, ali ja joj se izmičem.

Jedva dočekam da se dokopam stana. Matorci su na poslu i mogu na miru da se pripremim za ono što sledi.

Oblačim novu novcatu belu trenerku s velikim, crvenim najk znakom nalepljenim preko grudi. Očistim isto tako nove ermaksice i čvrsto ih zapertlam. Izvučem pendrek ispod kreveta i stavim ga u rukav.

U ogledalu se zagledam sa svih strana. Dignem kragu i raskopčam rajsferšlus duksa da mi se vide grudi. Stavim ogrlicu s mecima. Izgledam dvesta na sat.

Napolju je hladno, ali ja sam toliko vreo da to ne osećam. Izašao sam samo u trenerci jer tako izgledam strava. Poglede drugih ljudi s ulice puštam da se lepe na moje stvari. Ako mi slučajno neko priđe i pokuša da uradi ono što je Boda uradio, najebaće. Osećam da mogu da razbijem glavu čoveku jednim udarcem.

Hodam prebrzo, kao da neko drugi određuje brzinu. U prolazu, primetim da su mi preškrabali potpis u Ćopićevoju. I dalje piše RAMBO, ali je neko dodao dve tufne na slovo B tako da izgleda kao sise. Ime je i dva puta precrtano, ali se i dalje vidi šta piše.

Ni ne primetim da sam napustio Ćopićevu.

Oko mene je Brodara. Vidim čak i gomilu Brodaraca kako bleje na klupi, blizu prvih zgrada.

I oni su mene primetili. Gledaju me, bez pokreta. Tako u *PoSlednjoj oazi* lavovi posmatraju plen.

Levicom izvučem pendrek iz rukava i podignem ga što više mogu. Odlučno koračam prema ekipi na klupi.

Oni ustaju. Izoštravaju mi se. Među njima je i Macola, kao i ostali iz njegove bande.

Ovo je jedan od onih dana u novembru kad je vazduh jako hladan, a sunce sija za sve pare. Osećam da blistam u beloj trenerci i belim tikama. Kao jedan od vitezova okruglog stola u Ekskaliburu.

Banda kreće prema meni, ali ih Macola zaustavlja. Posmatraju me. Stanem na tridesetak koraka od njih, pa zamajem pendrekom po vazduhu, kao zastavicom.

Vičem Brodarcima da priđu da se igramo.

Macola im pokaže da ostanu pored klupe, pa sam krene meni u susret. Zaustavi se na pola puta. Iz džepa izvuče maramu i podigne je.

Oprezno prilazim Macoli. Nikad se ne zna kad će da nagrnu.

Ipak, stoje.

Negde na pola puta do neprijatelja, zabodem pendrek u blato. Vratim se unazad.

Macola se osmehne. Dotrči do pendreka i izvadi ga iz zemlje. Obriše ga mojom maramom. Smota je nazad u džep. Uperi palicu u mene i zvizne. Brodarci se odvoje od klupe i lagano krenu. Ili mi se samo čini da idu polako. Sve deluje usporeno. Sem mog disanja. Povraćiću sopstveno srce.

Rulja se približava. Sad je i Macola među njima. Jedini on ima oružje. Pendrekom lupka po ispruženoj šaci druge ruke. To je video u nekom filmu. I ja sam to video u nekom filmu.

Svi iz njegove ekipe su začuđujuće tihi. Macola jedini psuje i preti mi. Govori mi kako sam glup što sam došao sam i kako će da mi jebe mater.

Puštam ih da mi se približe, toliko da Macola već diže pendrek i sprema se da me udari. Još četiri koraka i moći će da me potkači. Na trećem će to već biti siguran udarac.

Macola deluje presrećno. Izgleda kao da je pobedio u fajtu. Sav sija od osmeha i crvenila u licu.

Još korak i tu je.

Naglo raskopčam duks. Povučem rukama krajeve duksa u stranu, onako kako to Bezimeni radi sa pončom, pre nego što puca.

Macola i banda se ukopaju. Majke mi, neki čak i zinu. Ali ne mrđaju. Kao flaše u dedinom dvorištu.

Na miru izvučem pištolj iz trenerke. Repetiram i uperim cev pravo u Macolinu klempavu glavu.

Sve to kratko traje, ali čini mi se kao da je vreme žvaka koja se razvukla između đona i asfalta.

Macoli kažem da ne mrda. Njegovoj ekipi naredim da pale nazad do klupe. Hodaju unatraške. Plaše se da ću da im pucam u leđa. Dvojica-trojica ipak potrče prema ulazima svojih zgrada.

Macola se obazre. Zvera po okolnim terasama i prozorima. Niko ne pomaže. Ljudi su se navikli da deca lome glave jedna drugima. Od malena nas uče da se igramo partizana i Nemaca, Indijanaca i kauboj. Verovatno misle da se i sad drkamo plastičnim pištoljima.

Držim kažiprst pokraj obarača. Onako kako mi je deda rekao da radim, da slučjano ne opalim. Ne želim da ubijem Macolu. Dovoljno mi je to što stoji tu kao Pinokio i čeka da povučem konac.

Naredim mu da baci pendrek. Ispusti ga pored sebe. Bled je kao školska kreda. Trese se. Niz obraze mu teku suze.

Pantalone mu se zatamne od pišačke. Mrka crta se spušta od šlica do desnog kolena.

Žao mi ga je. Hteo sam da ispadnem car. Da uzmem šta je moje i da odem zauvek sa Brodare. Nisam hteo ovako da ga ponižavam.

Kad sam mu rekao da baci pendrek, zvučao sam kao ćale koji me tera u sobu. Sad, kad mu tražim da mi vrati maramu, ne zvučim nikako. Kao da odgovaram nešto što nisam naučio.

Macola jedva pomeri ruku i iz džepa izvuče pionirsku maramu. Blatnjava je i puna skorelih fleka. Mora da su je pljuvali i drkali u nju.

Uzmem maramu, vratim pištolj za pojas i zategnem učkur na trenerci. Zakopčam gornji deo i potrčim.

Ne osvrćem se da vidim da li je Macola i dalje tamo. Siguran sam da me ne juri. Ni on, ni njegova banda. Brodara je toliko mirna da mi se čini kao da ju je progutala ala.

17.

U školi sam. Obučen sam u istu belu trešu i ermaksice. Maramu sam u međuvremenu oprao. Nije crvena kao krv, ali nije više ni musava. Jedino što je mokra.

Čim sam izašao iz zgrade, zavezao sam je oko glave. Ne skidam je na časovima. Ogrlicu s mecima takođe nosim van trenerke. Nastavnici i nastavnice me zezaju, ali ne dave me mnogo oko toga da skinem maramu i ogrlicu. Ne bih to uradio ni da mi naredi.

Meda, Čep i Milica me gledaju i smeškaju mi se. Ne znaju kad sam i šta uradio, ali ako Rambo ima crvenu maramu oko glave to znači da se dokazao.

Izbegavam ih za vreme malih odmora. Ignorišem pitanja i stresam njihova tapšanja s ramena i ruku. Njima je čudno, ali ne dosađuju mi. Zajebavaju me.

Vratio maramu, pa se nakurčio.

Dok ga Igor opet ne prebije.

Ili neko drugi.

Barem je vratio maramu. Šta si ti uradio?

Milica uvek u odbrani. Meda uvek u zajebanciji.

A ogrlicu uzeo od keve.

Zvoni za veliki odmor. Ceo razred istrčava napolje. Grabe u pekaru u prizemlju i knjižaru na drugom spratu. U knjižari ima slatkiša, a ako se napravi dovoljna gužva mogu i da se ukradu bombone i žvake koje stoje na krajevima tezge.

Čekam da svi izlete iz učionice. Ostaju samo redari koji brišu tablu i ispiraju sunder u lavabou.

Priđem vitrini u kojoj stoje bočice pune praškova, kojekavih hemikalija i mrtvih životinja. Koristim prljavo staklo da se ogledam. Pritegnem maramu i namestim je tako da mi čvor stoji tačno na sredini potiljka. Uši su mi skupljene. Kosa podignuta. Izgledam zajebano. Ispravim i ogrlicu tako da su svi meci između grudi. Pritegnem pertle na obe patike i cimnem jezike nagore. Osećam se kao da mogu da zakoračim sedam milja.

Izlazim iz učionice i prepuštam se gunguli dece koja i dalje ide tamo-vamo.

Sedi na prozorima.

Pozajmljuje knjige iz biblioteke.

Bleji po stepenicama i domundava se.

Ljube se.
Jurcaju i igraju po dvorištu.
Čuče ispod drveta i jedu užinu.
Muče se da oštrim delom slamčice probuše plastificiranu kesu soka.
Piju vode s česme.
Pikaju basket i deset devet.
Šetkaju unaokolo.
Pokušavaju na mokrom betonu da nacrtaju *školice*.
Muvaju se.
Trče do ve-cea.
Igraju *đavola* i *ruše*.
Preskaču lastiš.
Zure ispred sebe naslonjeni na jedan od zidova kojima smo opasani i ko zna o čemu misle.
Odvratni lavirint škole.
Ogromno, betonsko dvorište je iscrtano belim linijama. Označeni su tereni za rukomet i odbojku, kao i dva košarkaška.
U jednom uglu dvorišta je rupa s peskom. Tu na fizičkom vežbamo skakanje udalj. Pesak uvek izgleda mokro, hladno, popišano.
Ekipa me zove da im se pridružim ispod stabala. Milica je kupila napolitanke i svi ih jedu. Odmahnem rukom. Ne gledam ih i nastavim prema sredini dvorišta.
Stanem nasred fudbalskog terena. Nalazim se u velikom, belom krugu. Zakoračim na izbledelu crtu od oko petnaest centimetara. Ona označava sam centar.
Dignem pogled.
Prvo što vidim je Igorov crveni kačket koji se spušta u ve-ce. Ostatak dvorišta pukne preda mnom.

Sve je isto kao i svakog dana.

Meda mi maše i dobacuje mi, ali ga ne čujem od ostale dece. Čep se kači nogama za prečku gola i tako viseći naopake jede napolitanku. I on mi nešto viče, a parčići mu izleću iz usta. Raketa škraba po svesci. Ostale ne vidim. Verovatno igraju *đavola*. Milica diže kutiju napolitanki i pokazuje na nju. Obrazi su joj napućeni.

Toliko dece me podseti na *Sedmi kontinent*.

U stvari, sve ovo primećujem kao nešto van mene. Film. Kao da su sve to glumci, a cela škola i Nedođin scenografija. Jedino o čemu mislim je ono što mi je deda rekao, pre nego što me je učio da gađam iz pištolja. Njegove reči mi se vrte u glavi, kao kad pop na sahrani ponavlja one nebuloze.

U trenutku mi se sve smiri. Nema više ni buke dvorišta, ni škole, ni ekipe, ni dežurnih, ni Brodaraca, ni grada, ni matoraca. Ničega.

Raskopčavam duks. Izvlačim pištolj iz trenerke. Otkočim. Ubacujem metak u cev, pa u sebe.

ZAHVALNICA

Pre nego što sam „Decu Nedođina“ ponudio izdavačima, zamolio sam porodicu i prijatelje da je pročitaju i daju svoje komentare koji su bili vredni za dalji razvitak teksta i njegov konačni oblik. Stoga hvala: Katarini, roditeljima, Vuletu, Rakiću, Kovačkom, Anđeli, Peri, Maraji, Dunji, Bojanu Vasiću, Bojani Babić, Dimitriju Bukviću, Denisu Čokiću, Džonu K. Koksu, Jeleni Žurić i Vuletu Žuriću, kome sam zahvalan i za sve zalaganje oko izdavanja ove knjige.

Hvala i nesuđenom uredniku Aleksandru Tanurdžiću na detaljnom čitanju.

Posebno zahvaljujem Draganu Babiću koji je ovaj roman toliko gurao i bez koga ne bih ni došao do „Platoa“.

Hvala Miodragu Gojkoviću i Milanu Vurdelji na poverenju i volji da se uhvate u koštac s ovom knjigom.